

DIDIYAG **Ilan apohtol nan Apo Jesus**

¹ An-adoen kon Teofilo, ha unan hulat ko kammo,* inhulat ko ye tungkol ha didinyag nan Apo Jesus boy in-aadal na impaibat po ha una yan nangiadal ²⁻³ angga ha mangaamot a nipatagay yayna ha langit. Hatew, natey yay Apo Jesus ha kodoh, noba nabi-ay yan uman. Ket ha loob nin apatapo a mangaamot, malabong a ukdo yan napakit kanlan aapohtol na a pinili na bilang pamapteg a nabi-ay yan uman. Ket in-adal na kanla ye tungkol ha panakop nan Apo Dioh boy binilinan na hila makauli ha Ihpiditon Dioh. ⁴ Ha maghay mangaamot, legan ampangan yay Apo Jesus a kalamo na hilay aapohtol na, binilinan na hila, a wana, “Adi kawo po an-umalih ihti ha Jerusalem. Agaden yo po ye Ihpiditon Dioh a impangako nan Bapa ko a itubol na kanyo a omen ha hinabi koyna kanyo hatew. ⁵ Ta hiyay Juan a Māmawtihmo, namawtihmo ya ha lanom. Noba ha ahe mabuyot, bawtihmowan na kawon Apo Dioh ha Ihpidito na.”

Hiyay Pamakew nan Apo Jesus ha Langit

⁶ Minghan, ha naytipon hilan Apo Jesus boy aapohtol na, tinepet laya, “Apo, hamboten mo

* **1:1** Hiyay libdo a anhabtan Lucas ye unan hulat na.

hilayna nayi ye ampanakop kammi ta-omen hikaynay mamoon ha Israel?”†

⁷ Nakibat yay Apo Jesus kanla, “Aliwaynan katapulan a matandaan yo po no makano malyadi ye intaning nan Bapa kon Dioh makauli ha kapalyadiyan na. ⁸ Noba lano ha lumateng yaynay Ihpediton Dioh kanyo, biyan na kawon kapalyadiyan. Ket hikawoynay māngipapteg kanlan tatao nin tungkol kangko ihti ha banwan Jerusalem, ha plobinhiyan Judea, ha plobinhiyan Samaria boy ha kaganaan a lulugal ihti ha babe-luta.”

⁹ Pangahabi nan Apo Jesus yatew, ket nipatagay yayna ha langit. Legan ambilewen laya, napahanipan yaynan owep. Ket ahe la yaynan nakit. ¹⁰ Legan ampakabilewen la yan ampitagay ha langit, kapipikhaan main luway anghil nin Dioh a nakabado nin maputi ye ampideng ha haley la. ¹¹ Ket hinabi lan aanghil kanla, “Hikawon taga Galilea, taket ta ampideng kawo po a antumangal ha langit? Hiyay Jesus a nakit yon nipatagay ha langit, mag-udong yan uman ihti ha babe-luta. Ket no way-omen yan nipatagay, wanabay met ateed lano ye pag-udong na ihti ha babe-luta.”

Hiyay Pamili lan Aapohtol nin Kahagili nan Judas Iscariote

¹² Haanin, hilay aapohtol, nag-udong hilayna ha banwan Jerusalem a ibat ha Mapantay nin Oolibo. Yatin mapantay, ket mangamaghay

† 1:6 Nibaan la a hagiliyan na hilaynan Apo Jesus ye Roromano a ampanakop kanla ta-omen hilaynay Israelita ye mamaala nin lugal la.

kilomitodo ye kataang na ha Jerusalem. ¹³ Ha niabot hilayna ihtew, nanik hila ha dapit tagay a hilid nin baey a angkunaan la. Hilay nanik ihtew ket hiyay Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Santiago a anak nan Alfeo, Simon a kinumuntada ha Roma hatew boy hiyay Judas a anak nin lumbo a Santiago. ¹⁴ Lanang hilan ampaytipon ha pamakigwang, kalamo la hilay nangaanon babayi boy hiyay Maria a indo nan Apo Jesus boy hilay lalakin katongno nan Apo Jesus.

¹⁵ Ha maghay mangaamot, naytipon hilay magatoh boy luwampo a māmteḡ nan Apo Jesus. Haanin, nideng yay Pedro boy hinabi na kanla, ¹⁶ “Kakatongno ko, katapulan a matupad ye naihulat a Habi nin Dioh a impatanda nan Ihpitudon Dioh makauli kanan Poon David a tungkol kanan Judas a nangibagnoh hatew kanlan nandakep kanan Apo Jesus. ¹⁷ Hiyay Judas, kapadiho miya met a pinili nan Apo Jesus a maghilbi kana.”

¹⁸ Hiyay maloke a dinyag nan Judas Iscariote, inlako na yay Apo Jesus. Ket hiyay napaglakoan na ye pinanaliw nin luta. Ket ihtewbay ya naampag a nipatalimbonek. Nilumtoḡ ye bitoka na. Ket nangawahag ye pait na. ¹⁹ Ket hilay kaganaan a angkumonin ihtew ha Jerusalem, natandaan lay nalyadi kanan Judas Iscariote. Kaya-bay hiyay luta a kinamateyan na, ket pinangalanan la yan “Akeldama” ha habi la. Hiyay labay habiyen, “Talon Daya.”

²⁰ Hinabi na po nin Pedro,
 “Main naihulat a tungkol kanan Judas ha libdon
 Kakanta a wanae,

‘Hiyay angkunaan na, paolayan yayna
boy homain anan malyadin kumonin ihtew.’
”‡

“Nakahulat met ye wanae,
‘Hiyay katungkolan na, maibyay ha kanayon a
tao.’ ”§

²¹⁻²² Hinabi na po nin Pedro, “Kaya-bay haanin, katapulan tawoy mamili nin kahagili nan Judas Iscariote a makilamo kammin mamapteg a nabi-ay yan uman ye Apo Jesus. Hiyay pilien tawo, ket katapulan a magha ya kanlan kalalamoan tawo ha kaganaan a panaon a kalamo mi yay Apo Jesus paibat ha napabawtihmo ya kanan Juan angga ha mangaamot a nipatagay ya ha langit.” ²³ Kaya-bay luway laki ye namilian la. Hiyay magha, Jose Barsabas a anhabtan met Justo. Ket hiyay magha met, hiyay Matias. ²⁴ Ket nakigwang hila, a wanla, “Apo, tanda moy anti ha puho nin kaganaan a tatao. Kaya-bay ipatanda mo kammi no aya kanlan luwa ye pinili mo ²⁵ a mag-ilyadin apohtol mo a kahagili nan Judas Iscariote. Ta hiyay Judas, ket tinalingkukolan na yaynay abala na bilang apohtol. Ket nakew ya ha lugal a nakaitaladanan na.” ²⁶ Pangayadi lan nakigwang, nanyag hilan pandaw-an. Ket hiyay ngalan nan Matias ye nadawo. Kaya-bay hiyaynay naipahan kanlan labinmaghan apohtol nan Apo Jesus.

2

Hiyay Panlumamateng nan Ihpediton Dioh

‡ **1:20** Kakanta 69:25. § **1:20** Kakanta 109:8.

¹ Haanin, ha mangaamot ana nin pihta lan Jujudio a anhabtan Pentecostes, hilay māmteg nan Apo Jesus, naytipon hilan kaganaan ha maghan baey ha Jerusalem. ² Kapipikhaan, main heneg a ibat ha langit a manwawagehweh a ba-mon makhaw a angin. Ket hilay kaganaan a anti ha loob nin baey, nange lay heneg. ³ Haanin, nakakit hilan ba-mon delag apoy* a dinumpa ha ō nin balang magha kanla. ⁴ Ket hilan kaganaan ihtew, naheb hilan Ihpediton Dioh. Ket makauli ha kapalyadiyan na, hiyay balang magha kanla, naghabi hilan impahabi nan Ihpediton Dioh kanla makauli ha lumbo a habi a ahe la naadal.

⁵ Kananyatew, main Jujudion mapanumbong ha Bibilin nan Apo Dioh a anti ha Jerusalem a nangibat ha hadihadi a nahyon ihti ha babe-luta. Ket aliwan padipadiho ye habi la. ⁶ Pamakange lay heneg, ket nilakew la hilan binilew ye naytitipon a māmteg. Nagtaka hila, ta nange la a hilay māmteg, ket ampaghabi hilan hahabi lan ampakange kanla. ⁷ Nagtaka hilan tubat boy hinabi la, “Hinyatin angkalyadi? Aliwa nayi a taga Galilea hilan kaganaan a ampaghabi? ⁸ Way-omen hila ampakahabi nin habi tawo? ⁹ Ihti kantawo, main taga Partia, main taga Media, main taga Elam, main taga Mesopotamia, main taga Judea, main taga Capadocia, main taga Ponto, main taga Asia. ¹⁰ Main taga Frigia, main taga Pamfilia, main taga Egipto, main taga lulugal ha Libya a mahaley ha Cirene, main

* **2:3** *delag apoy* ha Griego ket “dila nin apoy”.

angkumonin ha banwan Roma. ¹¹ Main Jujudio boy aliwan Judio a napahumbong ha pamteg lan Jujudio. Main met taga Creta boy taga Arabia. Noba hilatin tatao a taga Galilea, ket angkange tawo a anhabiyen la ha habi tawo ye tungkol ha kapagtakaan a dinyag nan Apo Dioh!”

¹² Nagtaka hilan tubat boy ahe la makwan ihipen ye angkalyadi. Haanin, napaytepet-tepet hila ha magha boy magha, a wanla, “Agi! Hinyay labay habiyen nin yati?” ¹³ Noba hilay kanayon kanla, an-ilungolungo la hilay māmteg, a wanla, “Hi! Nalahing hilan bengat hilayain.”

Hiyay Pangipatanda nan Pedro

¹⁴ Kaya-bay nideng yay Pedro boy hilay labin-maghay apohtol nan Apo Jesus ha adapan lan tatao. Ket makhaw nan hinabin Pedro, “Hikawon kapadiho kon Jujudio boy hikawon kaganaan a angkumonin ihti ha banwan Jerusalem, pakaleng-en yon manged ye habiyen ko, ta ipalinaw ko kanyo ye angkalyadi. ¹⁵ Aliwa kayin lahing a omen ha an-ihipen yo, ta tanda tawo a homain taon malahing ha wanabay kahanib.†

¹⁶ Yatin angkalyadi haanin, ket katupadan nin hinabi nan podopitan Joel hatew a wanae,

¹⁷ ‘Hinabi nan Apo Dioh, “Ha kalampuhan nin panaon, yati ye diyagen ko.

Itubol koy Ihipidito ko ha kaganaan a lalahi nin tao.

Hilay aanak yon laki boy babayi,
mangipatanda hilan hahabi ko.

† **2:15** *kahanib* ha Griego ket “ikahiyam nin mahanib”. Hatew, hilay Jujudio, ahe hila minom nin alak ha mahanib.

Hilay babayontao, makakit hila nin leplep
a ipalelep ko kanla.

Hilay tutoan lalaki, manaynep hila met
nin ipataynep ko kanla.

18 Kananyatew a mangaamot, hiyay Ihpido ko,
itubol ko yan peteg kanlan māghilbi kon laki
boy babayi.

Ket ipatanda lay hahabi ko.

19 Mangipakit akon malabong a kapagtakaan
bilang pagkakitan ha langit boy ha babe-
luta
makauli ha daya, apoy boy makugpan anoh.

20 Hiyay mangaamot, lumiteh ya.

Ket hiyay bowan, tumibya ya a ba-mon daya
bayo lumateng ye nakiduma boy tubat a
kapagtakaan a mangaamot nan Apo a
hiyay mangaamot nin panuhga na nin
tatao.

21 Ket ayaman a makiingalo kanan Apo,
ket miligtah ya ha kapaduhan." ' "‡

22 Hinabi na po Pedro, "Hikawon kapadiho
kon Israelita, leng-en yoy habiyen ko! Hiyay
Apo Jesus a taga Nazaret, intubol na yan Apo
Dioh kantawo. Ket pinaptegan na yan Apo Dioh
makauli ha makapalyadiyan a didiyag, kapag-
takaan, boy pagkakitan a dinyag na makauli
kanan Apo Jesus. Tanda yo yati, ta yatin
kaganaan, ket nalyadi ihti kanyo. 23 Tanda
naynan Apo Dioh hatew po a maigawang ya
kanyo ye Apo Jesus, ta yabayti ye monikala na.
Impapatey yoya kanlan tataon māgkahalanan a
nangipako kana ha kodoh. 24 Noba hiyay Apo

‡ 2:21 Joel 2:28-32.

Dioh, inligtah na yay Apo Jesus ha kapalyadiyan nin kamateyan boy bini-ay na yan uman, ta ahe ya malyadin nikakaantin natey. ²⁵ Ta yati ye impahabi nan Apo Dioh kanan Poon David tungkol kanan Apo Jesus,

'Nakit ko yay Apo Dioh a lanang yan anti ha adapan ko.

Ulita anti yan lanang ha talig ko, ahe ako malimo.

²⁶ Kaya-bay angkaaliket ako boy ahe ko maben-benan ye bebey ko a manggalang kanan Apo Dioh.

Ket agya matey man ye laman ko, angkahigudo ko a bi-ayen mo kon uman.

²⁷ Ta tanda ko a ahe mo paolayan ye kalelwa ko a mikakaanti ha bito.

Boy ahe mo paolayan a bumata ye bangkay nin Homain Kahalanan a Māghilbi mo. §

²⁸ Impatanda mo kangko ye dān a palakew ha bi-ay.

Ket ulita lanang katan kalamo, tubat ye aliket ko.' **

²⁹ Hinabi na po Pedro, "Hikawon kapadiho kon Jujudio, malinaw a aliwan yay hadili nan Poon David ye andektan na ha hinabi na yatew. Ta tanda tawo a natey yaynay Poon David. Ket agya haanin, tanda tawo no way-ihtew yan nailbeng.

³⁰ Hiyay Poon David, podopita ya. Ket tanda na a impangako nan Apo Dioh kana a magha kanlan lahi na ye mag-ilyadin poon a omen met ateed kana. ³¹ Hatew, tanda naynan Poon

§ 2:27 *Homain Kahalanan a Māghilbi* ket hiyay Apo Jesus ye andektan. * 2:28 Kakanta 16:8-11.

David a bi-ayen na yan Apo Dioh ye Cristo a impangako nan Apo Dioh. Kaya-bay hinabi nan Poon David, 'Ahe naya paolayan a mikakaanti ha bito. Boy ahe naya paolayan a bumata ye laman na.' ³² Yatin Cristo, homain kanayon no aliwan hiyay Apo Jesus a bini-ay nan uman Apo Dioh. Ket mapaptegan min kaganaan a nabi-ay yan uman. ³³ Ket hiyay Apo Dioh, intagay na yay Apo Jesus boy pinaikno naya ha dapit wanan na. Boy in-ibyay na kana ye Ihpediton Dioh a impangako na kana a in-ibyay na met Apo Jesus kammi. Ket hiyay kapalyadiyan na ye nakit boy nange yo kammi haanin. ³⁴ Ta aliwan hiyay Poon David ye intagay nan Apo Dioh ha langit. Noba hinabi nan Poon David ye tungkol kanan Cristo, 'Hinabi nan Apo Dioh kanan Apo ko,

"Mikno ka ihti ha dapit wanan ko

³⁵ angga ha mapahuko ko hila kammo ye kakaaway mo." '

³⁶ "Kaya-bay hikawo boy kaganaan a kaka-tongno kon Israelita, katapulan yon matandaan a hiyay Apo Jesus a impapako yo ha kodoh, ket hiyabay ye dinyag nan Apo Dioh a Apo tawo boy Cristo!"

³⁷ Pamakange lan tatao yatew, ket natanggil ye puho la. Kaya-bay hinabi la kanan Pedro boy kanlan kanayon a apohtol nan Apo Jesus, "Kakatongno, hinya awod ye katapulan min diyagen?"

³⁸ Nakibat yay Pedro kanla, "Hiyay balang magha kanyo, ket katapulan a maghehe boy itgen yoynay panyag nin kahalanan. Boy pabawtihmo kawo ha ngalan nan Apo Jesu Cristo

ta-omen mapatawad ye kakahalanan yo. Ket matanggap yoy Ihpediton Dioh a digalo nan Apo Dioh kanyo. ³⁹ Ta yatin Ihpediton Dioh ye impangako nan Apo Dioh kanyo boy kanlan lalahi yo boy ha kaganaan a tataon anti ha mangataang a lugal. Awo, impangako nan Apo tawon Dioh ye Ihpedito na ha ayaman a taon hagiyaten na a humaley kana.”

⁴⁰ Malabong po ye pamapteg a hinabi nan Pedro. Boy inawok na kanla, a wana, “Adi kawo ampakilamo kanlan mangaloke a tatao haanin a panaon ta-omen kawo miligtah ha lumateng a pamaduha nan Apo Dioh kanla.”

⁴¹ Haanin, malabong hilay tataon namteg ha hinabi nan Pedro. Ket napabawtihmo hila. Kananyatew a mangaamot, mangatatlon libo katao ye nipahan kanlan māmteg nan Apo Jesus. ⁴² Hilatin tataon bayon namteg kanan Apo Jesus, ket popoh hilaynan ampakew a manlengge nin aniadal lan apohtol nan Apo Jesus boy ampaylamo-lamo hila. Ampaytitipon hilan mangan nin tinapay† boy ampakigwang kanan Apo Dioh.

Hiyay Pagbi-ay nin Māmteg

⁴³ Makauli ha kapalyadiyan nan Apo Dioh, hilay aapohtol nan Apo Jesus, ampakadyag hila nin malabong a kapagtakaan boy pagkakitan. Kaya-bay hilay tatao a anti ihtew, nagbi-ay hila a main limo boy panggalang kanan Apo Dioh. ⁴⁴ Hilan kaganaan a māmteg nan Apo Jesus, ket napaymamagha hila boy naytatag-op hila nin

† **2:42** Mangan hilan tinapay a aampanghipan nin pagkamatey nan Apo Jesus.

babandi la. ⁴⁵ Inlako lay luta la boy bandi la. Ket hiyay napaglakoan la, indakay la ha matapul nin balang magha. ⁴⁶ Minamangaamot hilan ampaytipon ha Timplo boy luboh ye kaaliketan lan ampayhahagyat mangan ha baey nin balang magha. ⁴⁷ Lanang hilan ampanggalang kanan Apo Dioh. Ket nalabayan hilan kaganaan a tatao ihtew. Ket hiyay Apo Dioh, minamangaamot nan an-ipahan kanla ye tataon an-iligtah na ha kapaduhaan a homain anggaan.

3

Hiyay Pamaitaah nan Pedro ha taon Lumpo

¹ Ha maghay mangaamot, ha odah nin alah tidih nin mahilem, nakew yay Pedro boy Juan ha Timplo. Yabaytew ye odah nin pamakigwang lan Jujudio. ² Ihtew ha ilwangan ha alad nin Timplo, main maghay lakin lumpo yaynan in-anak. Ket minamangaamot la yan an-ilakew ihtew a makilimoh kanlan tataon anhumlep ha ilwangan ha alad nin Timplo a anhabtan “Matampa a Ilwangan.” ³ Ha nakit na yan lumpo ye Pedro boy Juan a anhumlep ha ilwangan ha alad nin Timplo, nakikwa yan limoh kanla. ⁴ Ket pinudek la yay lumpo boy hinabi nan Pedro kana, “Bilewen mo kayi.” ⁵ Ket namilew yay lakin lumpo kanla a ampangagad nin limoh.

⁶ Noba hinabi nan Pedro kana, “Homain akon pilak, noba main akon maibyay kammo. Ha ngalan nan Apo Jesu Cristo a taga Nazaret, mideng ka boy kumodang kayna.” ⁷ Ket ginemge-man nan Pedro ye wanan a gamet nan lakin

lumpo boy hinaglapan na yan nideng. Ket tampol pinumah-ey ye bitih boy titiked nan lumpo. ⁸ Ket tampol yaynan nideng boy nangodang-kodang. Pangayadi, nakilakew yayna kanan Pedro boy Juan a hinumlep ha mahlang nin Timplo. Ket ihtew ha mahlang, kinumodang-kodang yan an-umogtoogton ampanggalang kanan Apo Dioh. ⁹ Hilay kaganaan a tatao ihtew, nakit la a ampangodang-kodang yan ampanggalang kanan Apo Dioh. ¹⁰ Haanin, nabalayan laya a hiya met manayti ye lakin lumpo a ampikno hatew a ampakilimoh ha ilwangan ha alad nin Timplo a anhabtan “Matampa a Ilwangan.” Ket nagtaka hilan tubat ha nalyadi kana.

Hiyay Pangiadal nan Pedro ha Balkon nan Solomon

¹¹ Haanin, legan angkumodang yay Pedro boy Juan ha anhabtan Balkon nan Solomon, antumkip ya kanla ye lakin lumpo a nitaah. Ket hilay kaganaan a tatao a anti ihtew, nayew hilan hinumaley kanlan Pedro, ta ampagtaka hila uli ha nalyadi kanan lakin lumpo hatew. ¹² Haanin, pamakakit nan Pedro kanlan tatao, hinabi na kanla, “Kakatongno kon Israelita, taket ta ampagtakaan yo yatin nalyadi boy taket ta ampudeken yo kayi? Nabaan yo nayi a napakodang mi yatin laki makauli ha hadili min kapalyadiyan o uli ha panumbong mi ha kalabayan nan Apo Dioh? Ahe! ¹³ Hiyay Apo Dioh a Dioh lan nangaunan tutoa tawon Abraham, Isaac boy Jacob ye namaitaah kana ta-omen ya mapadangalan ye Apo Jesus a Māghilbi na. Hiyabay ye inggawang

yo kanlan m̄anungkolan boy ingkahwil yo ha adapan nan Gobilnadol Pilato, agya palihwayen na yayna dayi. ¹⁴ Ingkahwil yo yay Matoynong a Maghilbi nan Apo Dioh a pinili na. Ket hiyay inawok yon palihwayen nan Gobilnadol Pilato, hiyay m̄amatey nin tao. ¹⁵ Impapatey yo yay Apo Jesus a ampangibatan nin bi-ay, noba bini-ay na yan uman Apo Dioh. Ket mapaptegan mi a nabi-ay ya, ta nakit miya. ¹⁶ Hiyay pamteg kanan Apo Jesus ye namitaah kananyatin lakin lumpo a katatanda boy angkakit yo haanin. Nalyadi yati uli ha pamteg kanan Apo Jesus.”

¹⁷ Hinabi na po nin Pedro, “Haanin, kaka-tongno ko, tanda ko a hikawo boy hilay m̄anguna yo, ket nadyag yo yan impapatey ye Apo Jesus, ta ahe yo tanda no aya ya. ¹⁸ Noba uli ha dinyag yo, natupad ye nabuyot naynan impatanda Apo Dioh makauli kanlan popodopita na a hiyay Cristo, ket katapulan yan magdiha nin tubat a pamaidap. ¹⁹ Kaya-bay maghehe kawoyna boy humaley kawoyna kanan Apo Dioh ta-omen na kawo patawaden ha kakahalanan yo. ²⁰ Ket no diyagen yoy wanabay, magkamain kawon bayon kakhawan a ibat kanan Apo Dioh. Ket itubol na yan uman lano ye Apo Jesus a Cristo a pinili na hatew po a mangiligtah boy manakop kanyo. ²¹ Hiyay Apo Jesus, katapulan a kumonin ya po ha langit angga ha lumateng ye panaon a bayowen naynan Apo Dioh ye kaganaan a babagay. Yabay-in met ateed ye impangako nan Apo Dioh hatew po makauli kanlan popodopita na ²² a omen ha hinabi nan Moises hatew, ‘Hiyay Apo yon Dioh, mamili ya ha lahi yo nin

maghan podopita a omen kangko. Ket katapulan a humbongen yoy kaganaan a habiyen na kanyo. ²³ Ayaman a ahe manumbong ha habiyen nin yatew a podopita, maihyay ya kanlan tatao nin Dioh boy apoen.' ”*

²⁴ Hinabi na po nin Pedro, “Hilay kaganaan a popodopita hatew impaibat po kanan Samuel angga haanin, ket impatanda layna ye tungkol ha angkalyadi haanin a panaon. ²⁵ Hikitawo ye manawid nin impangako nan Apo Dioh hatew makauli kanlan popodopita boy kabilang kitawo met ha kahundoan a dinyag nan Apo Dioh kanlan nangaunan tutoa tawo hatew. Ta hinabi nan Apo Dioh kanan Abraham, ‘Makauli ha lahi mo, inged ko hilay kaganaan a nanahyon.’ ²⁶ Kaya-bay hiyay Apo Jesus ye pinili nan Apo Dioh a Māghilbi na. Ket nuna na yan intubol kantawon Jujudio ta-omen na kitawo haglanan a manalingkukol nin maloke a pagbi-ay.”

4

Hiyay Pedro boy Juan ha Adapan lan Jujudion Mānungkolan

¹ Legan ampaghabi yay Pedro boy Juan kanlan tatao, nilumateng hilay papadi, nangaanon Saduseo* boy hiyay kapitan lan gowaldiya ha Timplo. ² Ket tubat ye poot la kanlan Pedro boy Juan, ta an-iadal la kanlan tatao a mabi-ay hilan uman ye nangamatey ulita nabi-ay yan

* **3:23** Deuteronomio 18:15,18,19. * **4:1** Hilay Saduseo, ahe hila ampamteg a mabi-ay yan uman ye taon natey.

uman ye Apo Jesus. ³ Kaya-bay dinakep la yay Pedro boy Juan boy litihen la hila po dayi, noba ulita andudumeglem yayna, impidiho la hilaynan bengat. Ket ihtew hilaynan nahdaan. ⁴ Noba agya wanabay man ye nalyadi kanla, malabong kanlan nakange nin in-adal nan Pedro ye namteg kanan Apo Jesus. Kaya-bay napahanan ye bilang lan lalakin namteg. Inumabot ya ha mangalimay libo.

⁵ Kabekahan, hilay mānguna, hilay tutoan Jujudio a mānungkolan boy hilay mamaihtodo nin Bibilin nan Moises, naytitipon hila ha banwan Jerusalem. ⁶ Kalamo la yay Anas a pinakapoon a padi boy hiyay Caifas, Juan, Alejandro, boy hilay kanayon po a papaltido nan pinakapoon a padi. ⁷ Impakwa la yay Pedro boy Juan. Ket tinepet la hila, “Way-omen yo nadyag yati? Hinyan kapalyadiyan o ngalan ye ginawi yo ha pamaitaah yo kanan lakin lumpo?”

⁸ Haanin, hiyay Pedro a naheb nin Ihpido-ton Dioh, nakibat ya kanla, “Anggalangen kon mānguna boy tutoan Jujudio a mānungkolan, ⁹ no anlitihen yo kayi haanin tungkol ha manged a dinyag mi kananyatin laki boy no way-omen yan nitaah, ¹⁰ katapulan yon matandaan boy hilay kaganaan a kapadiho tawon Israelita a yatin laki a nitaah a anti ihtin ampidendeng ha adapan yo, ket nitaah ya makauli ha kapalyadiyan nan Apo Jesu Cristo a taga Nazaret. Hiyabay ye impapako yon pinatey ha kodoh. Noba bini-ay na yan uman Apo Dioh. ¹¹ Hiyay Apo Jesus ye andektan a dapah ha naihulat a Habi nin Dioh,

‘Hiyay dapah a ingkahwil yon māmaideng nin baey,

hiyabay ye ginawi a pundahyon nin baey.’[†]

¹² Homain ayaman a makapiligtah kantawo ha kapaduhaan a homain anggaan, no aliwan hiyay Apo Jesus bengat a intubol nan Apo Dioh ihti ha babe-luta.”

¹³ Hilay mānungkolan, uli ha kakhawan nin nakem lan Pedro boy Juan a maghabi, nagtaka hila, ta tanda la a tao hilan bengat a maaypa boy ahe nag-adal. Noba nabalayan la hila a kalamo na hilan Apo Jesus hatew. ¹⁴ Noba homain hilan mahabi laban kanla. Ta hiyay lakin nitaah, anti ya ha adapan la a ampideng a katalig nan Pedro boy Juan. ¹⁵ Kaya-bay hilay mānungkolan, pinalwah la hila po ye Pedro boy Juan ha hilid a naytiponan la, ket naytongtong hila. ¹⁶ Hinabi la ha magha boy magha, “Hinyay diyagen tawo kanlan hilatin luwa katao? Agtawoynan maibudi a nakadyag hilan kapagtakaan, ta tanda laynan kaganaan a tatao ihti ha Jerusalem. ¹⁷ Haanin, tantowan tawo hilaynan ingat ta-omen layna itgen ye pangiadal la nin tungkol kanan Jesus ta-omen yayna ahe mitayak ye balita tungkol ha nalyadi.”

¹⁸ Haanin, hilay mānungkolan, impadakit la yay Pedro boy Juan. Ket imbilin la, “Adi kawoyna bega maghabi o mangiadal nin tungkol kanan Jesus.”

¹⁹ Noba nakibat yay Pedro boy Juan, “Ihipen yo man no hinyay huhto ha pamilew nan Apo Dioh. Humbongen mi kawo o hiyay Apo Dioh? ²⁰ Ta no

[†] 4:11 Kakanta 118:22.

hikayin bengat, ahe malyadin ahe mi ipatanda ye tungkol ha nakit boy nange mi kanan Apo Jesus.”

²¹⁻²² Noba hilay m̄anungkolan, lalo la hilayna ingat binawalan a mangiadal. Labay la hila dayin paduhaan. Noba ahe la madyag, ta angkalimo hila kanlan tatao. Ta hilay kaganaan a tatao, ket ampanggalang hila kanan Apo Dioh uli ha kapagtakaan a nalyadi. Ta hiyay taon nitaah, ket maigit yan apatapo a taon a lumpo. Kaya-bay pinalihway la yaynay Pedro boy Juan.

Hiyay Pakigwang lan M̄amteg

²³ Ha napalihway hilaynan Pedro boy Juan, nag-udong hilayna kanlan kakatongno la kanan Apo Jesus. Ket hinabi lay hinabi lan m̄anguna a papadi boy tutoan Jujudio a m̄anungkolan.

²⁴ Pamakange lan m̄amteg yatew, napaymam-agma hilan nakigwang kanan Apo Dioh, a wanla, “Makapalyadiyan a Apo, hika ye namalhowa nin langit, luta, dagat boy kaganaan a anti kanla.

²⁵ Makauli ha Ihipidito mo, impahabi mo kanan Poon David a toa mi a m̄aghilbi mo ye wanae, ‘Hilay aliwan Judio, angkapoot hilan tubat.

Ket hilay Jujudio, ampanghip hilan manyag nin homain hilbi.

²⁶ Ket hilay popoon boy m̄anungkolan ihti ha babe-luta,

naghadya boy naymamagma hilan makilaban kanan Apo Dioh boy kanan Cristo a pinili na.†

²⁷ Apo, natupad ana ye impahabi mo kanan Poon David hatew. Ta ihti ha Jerusalem, hiyay

† 4:26 Kakanta 2:1-2.

Gobilnadol Herodes Antipas, hiyay Gobilnadol Pilato, hilay Jujudio boy aliwan Judio, ket nay-mamagha hilan ihip a mamatey kanan Māghilbi mo a hiyay Apo Jesus a pinili mo a Cristo. ²⁸ Ket uli ha kapalyadiyan boy kalabayan mo, nadyag lay nabuyot moynan monikala. ²⁹ Ket haanin, Apo, bilewen mo! Antantowan la kayi. Kaya-bay haglapan mo kayi a māghilbi mo ta-omen mi maipahulong a homain limo ye pangipatanda min Habi mo. ³⁰ Biyan mo kayin kapalyadiyan a mamaitaah nin hahakit lan tatao boy makadyag nin kapagtakaan boy pagkakitan makauli ha ngalan nan Māghilbi mo a pinili mo a hiyay Apo Jesus.”

³¹ Pangayadi lan nakigwang, naeyeg ye baey a ampaytiponan la. Ket naheb hilan kaganaan nin Ihipiditon Dioh. Ket homain hilaynan limo a nangiadal nin Habi nin Dioh.

Hiyay Payhaglap lan Māmteḡ

³² Haanin, hilay kaganaan a māmteḡ nan Apo Jesus, napaymamagha hilan ihip boy nakem. Ahe hilayna ampay-iimot, ta hiyay bandi nin magha, ket bandi laynan kaganaan. ³³ Ket hilay aapohtol nan Apo Jesus, main hilan kapalyadiyan a ampamapteḡ nin tungkol ha pagkabi-ay nan uman Apo Jesus boy luboh ye kangedan nan Apo Dioh kanlan kaganaan a ampamteḡ kanan Apo Jesus. ³⁴ Homain ampagkakulang kanlan māmteḡ, ta hilay main luta o main baey, inlako la. Ket hiyay napaglakoan la, ³⁵ in-ibyay la kanlan apohtol nan Apo Jesus. Ket hilay aapohtol met, indakay la ye pilak

a napaglakoan ha matapul nin balang magha kanlan māmteḡ.

³⁶ Wanabay met ateed ye dinyag nan Jose a lahi nan Levi a taga alipotēh nin Cyprus. Hiyay Jose, pinangalanan la yan Bernabe nin aapohtol a hiyay labay habiyen, “mamapakhaw nakem.”

³⁷ Inlako nay luta na. Ket hiyay napaglakoan na, in-ibyay na kanlan aapohtol.

5

Hiyay Ananias boy Safira

¹ Main met miahawan naglako nin luta la. Hiyay ngalan nan laki, Ananias, ket hiyay ahawa na, Safira. ² Noba hiyay napaglakoan la, binawahan nan Ananias ha kamatandaan nan ahawa na. Ket hiyay napatla, inlakew nan Ananias kanlan aapohtol. Ket hinabi na kanla, “Yati ye napaglakoan mi.” ³ Noba hinabi nan apohtol Pedro kana, “Ananias, taket ta napatalingo ka kanan Satanas? Nagtago ka ha Ihpiton Dioh, ta binawahan moy napaglakoan yon luta yo. ⁴ Ha ahe mo po nailako ye luta yo, aliwa nayi a hikay nagkonin? Ha nailako moyna, aliwa nayi a konin mo met ateed ye napaglakoan mo? Taket ta naihipan mo po ye magtago? Nagtago ka, aliwan ha tao, no aliwan kanan Apo Dioh.”

⁵⁻⁶ Pamakange nan Ananias ye hinabi nan Pedro, napuang yan natey. Haanin, hinaleyan la yan nangaanon bayontao ye bangkay nan Ananias. Ket pinutot laya haka la yan inlakew in-ibeng. Kaganaan a tataon nakange nin nalyadi kanan Ananias, ket nalimowan hilan tubat.

⁷ Pangalabah nin tatloy odah, hiyay Safira a ahawa nan Ananias, nilumateng ya met. Homain yan kamatandaan ha nalyadi kanan Ananias. ⁸ Hinabi nan Pedro kanan Safira, “Kahihiyati nayi ye napaglakoan yo nin luta yo?”

Nakibat yay Safira, “Awo, yabay-in bengat ye napaglakoan mi.”

⁹ Hinabi nan Pedro kana, “Taket ta napaykahundoan yon miahawa a huboken ye Ihpitudon Dioh? Bilewen mo! Anti hilayna ha ilwangan ye bayontao a nangilbeng kanan ahawa mo. Ket hapwaten laka met a ilbeng.”

¹⁰ Ket kananyatew met ateed, napuang yan natey ye Safira ha adapan nan Pedro. Ha nilumoob hilaynay bayontao, nakit la a natey yaynay Safira. Kaya-bay hinapwat la yan in-ilwah. Ket in-ilbeng laya met ha talig nan ahawa na. ¹¹ Ket nalimowan hilan tubat ye kaganaan ha pangkat nin māmteḡ boy hilay kaganaan a nakabalita.

Hiyay Malabong a Kapagtakaan a Nalyadi

¹² Hilay aapohtol, malabong a pagkakitan boy kapagtakaan ye didinyag la ha adapan lan tatao makauli ha kapalyadiyan nan Apo Dioh. Ket hilay kaganaan a māmteḡ, lanang hilan ampaytipon ha Balkon nan Solomon ha Timplo. ¹³ Hilay ahe ampamteḡ kanan Apo Jesus, agya ambihaen la hilay māmteḡ, angkalimo hilan makitipon kanla. ¹⁴ Wanabay man, an-lumabong po ateed ye bilang lan lalaki boy babayin ampamteḡ kanan Apo Jesus. ¹⁵ Ket uli ha kapagtakaan a andiyagen lan apohtol nan

Apo Jesus, hilay tatao ihtew, kingwa la hilay ampaghakit. Ket inlakew la hila ha gilid nin dān. Impaida la hila ha apay ta-omen ha pagdān nan Pedro, agya maaninowan na hilan bengat, ket mitaah hila. ¹⁶ Main po malabong a tataon nilumateng ha banwan Jerusalem a nangibat ha binabadiyo. Ampangilakew hilan ampaghakit boy tataon hinelpa nin maloke a ihpidito. Ket nitaah hilan kaganaan.

Hiyay Pangipaloke kanlan Aapohtol

¹⁷ Haanin, hiyay pinakapoon a padi boy hilay kalalamoan na a kabilang ha pangkat nin Saduseo, ket angkaibeg hilan tubat kanlan aapohtol nan Apo Jesus. ¹⁸ Kaya-bay impadakep la hila boy impapidiho. ¹⁹ Noba ha madeglem, nilukatan nin anghil nan Apo ye ilwangan nin pidihowan. Ket in-ilwah na hilay aapohtol. Hinabi na kanla, ²⁰ “Makew kawo ha Timplo boy ipatanda yo kanlan tatao ye tungkol ha bayon bi-ay a an-ibyay nan Apo Dioh.” ²¹ Hinumbong lay hinabi nin anghil. Kaya-bay ha mahda ana, nakew hilayna ha mahlang nin Timplo. Ket inadalan la hilay tatao.

Haanin, hiyay pinakapoon a padi boy kalalamoan na, impadakit la hilay tutoan Jujudio a mānungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio ta-omen hila maytotongtong. Nangitubol hilan mangwa kanlan apohtol a anti ha pidihowan. ²² Noba ha niabot hilayna ihtew, ahe hilaynay apohtol. Kaya-bay nag-udong hila ha Panuhgaan lan Jujudio. Ket imbalita la kanla, ²³ “Ha niabot kayi ha pidihowan, nakit mi a nakakandado

po ye iilwangan. Ket hilay gowaldiya, anti hila ihtew ha iilwangan. Noba ha nilukatan mi, homain kayinan nakit a tao ha loob!”
²⁴ Pamakange lan mānguna a papadi boy hiyay kapitan lan gowaldiya ha Timplo ye hinabi la, nagtaka hila boy ahe la makwan ihipen no hinyay nalyadi kanlan aapohtol.

²⁵ Haanin, main maghay lakin nilumateng a nangibalita kanla, “Manlenge kawo! Hilay tataon impapidiho yo, anti hilayna ha Timplo a ampangiadal kanlan tatao.”
²⁶ Ket hiyay kapitan boy hilay gowaldiya na, tampol la hilan nilakew ye aapohtol ha Timplo. Ket dinakep la hilan uman. Noba ahe la hila pinahakitan, ta angkalimo hila a taponen la hilan dapah nin tatao.

²⁷ Haanin, hiyay kapitan boy hilay gowaldiya, inlakew la hilay aapohtol ha Panuhgaan lan Jujudio. Ket hiyay pinakapoon a padi, hinabi na kanla, ²⁸ “Impahehpet min imbilin kanyo a adi kawoyna mangiadal nin tungkol kanan Jesus! Noba haanin, bilewen yoy dinyag yo! Nitayak ana ha Jerusalem ye in-adal yo boy hikayi po ye ambadaan yon namatey kanan Jesus!”

²⁹ Nakibat yay Pedro boy kalalamoan na a aapohtol, “Hiyay Apo Dioh ye katapulan min humbongen, aliwan tao. ³⁰ Pinatey yo yay Apo Jesus ha impapako yoya ha kodoh. Noba bini-ay na yan uman Apo Dioh a anggalangen lan nangaunan tutoa tawo. ³¹ Indangal na yan Apo Dioh ye Apo Jesus boy pinaikno naya ha dapit wanan na bilang Poon boy Māngiligtah ta-omen hikitawon Jujudio, ket mabyayan nin panaon

a maghehe boy mapatawad ye kakahalanan tawo. ³² Mapaptegan mi hilatin kaganaan a nalyadi kanan Apo Jesus. Ket aliwan bengat hikayi, no aliwan ampaptegan na met Ihipiditon Dioh a in-ibyay nan Apo Dioh ha kaganaan a ampanumbong kana.”

³³ Pamakange lan tutoan Jujudio a m̄anungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio ye hinabi lan Pedro, napoot hilan tubat. Ket labay la hilan pateyen. ³⁴ Noba nideng yay Gamaliel a kalalamoan la a m̄anungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio. Magha yan Pariseo, maihtodo nin Bibilin boy an-igalang ya nin kaganaan a tatao. Ket impailwah na hila po dumali ye aapohtol. ³⁵ Pamakailwah lan aapohtol, hinabi nan Gamaliel kanlan kalalamoan na, “Hikawon kapadiho kon Israelita, pakaihipen yo po a manged no hinyay diyagen yo kanlan hilatin tatao, ta maka magkamali kawo. ³⁶ Hatew, main taon nagngalan Teudas a ampaglambong a makhaw yan poon boy main yan apat a gatoh a m̄anumbong. Noba ha napatey ya, ket napaykatak-katak hilay m̄anumbong na angga ha naahe hilayna. ³⁷ Pangalabah yatew, ha panaon anan pagpalihta nin tatao, main ana man tao a nagngalan Judas a taga plobinhiyan Galilea. Nakahagyat yan m̄anumbong na ta-omen lumaban ha gobilno. Noba ha napatey yayna, ket napaykatak-katak hilay m̄anumbong na. ³⁸ Kaya-bay hiyay mahabi ko kanyo, adi tawo hilaynan pakibalabalaan boy paolayan tawo hilaynan bengat. Ta no hiyay andiyagen la boy an-iadal la ket nangibat bengat ha tao,

makatak ya met ateed. ³⁹ Noba no nangibat kanan Apo Dioh, ahe yo hila mapatgen. Ket lumtaw kitawo po a angkalabanen tawo yay Apo Dioh.” Kaya-bay hinumbong lay hinabi nan Gamaliel.

⁴⁰ Impakwa la hilay aapohtol. Ket impalatiko la hila haka la hilan binawalan a mangiadal uman nin tungkol kanan Apo Jesus. Pangayadi, pinalihway la hilayna.

⁴¹ Haanin, inumalih hilaynay aapohtol ha Panuhgaan lan Jujudio. Angkaaliket hila, ta impaluboh nan Apo Dioh a magdiha hilan pamading-ey uli ha panumbong la kanan Apo Jesus. ⁴² Minamangaamot hilan ampakew ha Timplo boy pahulong ye pamaeybaey lan pangiadal boy pangipatanda nin Manged a Balita a hiyay Apo Jesus ye Cristo a impangako nan Apo Dioh.

6

Hiyay Pamili nin Pitoy Lalakin Māmaala

¹ Kananyatew a panaon, ha anlumabong hilaynay mānumbong nan Apo Jesus, hilay Jujudion ampaghabin Griego, nagdiklamo hila laban kanlan Jujudion ampaghabin Hebreo. Ta hilay babayin bawo a ampaghabin Griego, angka-paolayan hilayna ha pangitayak nin pamangan ha minamangaamot. ² Kaya-bay hilay labinluway apohtol, impadakit la hilay kaganaan a mānumbong. Ket hinabi la kanla, “Aliwan manged a paolayan mi ye pangipatanda nin Habi nin Dioh ta-omen bengat manguna ha pangitayak nin pamangan. ³ Kaya-bay kakatongno,

mamili kawon piton lalaki kanyo a ambihaen lan tatao, naheb nin Ihpediton Dioh boy madunong. Hilabay ye pabaalaen tawo ha pangitayak nin pamangan. ⁴ Ket hikayi met, ikamihan mi ye panaon mi ha pamakigwang boy pangipatanda nin Habi nin Dioh.”

⁵ Hilay kaganaan a māmteḡ ihtew, nalabayan lay hinabi lan apohtol. Ket pinili la yay Esteban a maghay taon main maghen a pamteḡ boy naheb nin Ihpediton Dioh. Pinili laya met ye Felipe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas, boy hiyay Nicolas a taga Antioquia. Hiyay Nicolas, aliwa yan Judio noba napahumbong ya ha pamteḡ lan Jujudio. ⁶ Ket hilayatin napili a lalaki, in-adap la hila kanlan apohtol. Ket hilay aapohtol, impalonto lay gagamet la kanla boy impakigwang la hila bilang pagkakitan a binyanan la hilan katungkolan.

⁷ Kaya-bay hiyay Habi nin Dioh, ket nitayak ya ha kanayon a lulugal. Ha banwan Jerusalem, anlumabong hilan anlumabong ye mānubong nan Apo Jesus boy malabong met kanlan papadi lan Jujudio ye namteḡ kanan Apo Jesus.

Hiyay Pagkadakep nan Esteban

⁸ Haanin, hiyay Esteban, binyan na yan Apo Dioh nin kangedan boy kapalyadiyan. Kaya-bay malabong a kapagtakaan boy pagkakitan ye dinyag na ha adapan lan tatao. ⁹ Noba main tataon nakingatngat kanan Esteban. Ibat hila ha pāytiponan lan Jujudio a anhabtan Pangkat nin Tataon Pinalihway. Ket hilay kanayon kanla, taga Cirene, taga Alejandria, taga Cilicia boy

main po taga Asia. ¹⁰ Noba ahe la yan mahambot ye Esteban, ta binyan na yan Ihpediton Dioh nin kadunongan.

¹¹ Kaya-bay nangupa hilan ano kataon maghabin katagowan laban kana, a wanla, “Nange mi yay Esteban a ampaghabin maloke laban kanan Moises boy kanan Apo Dioh!”

¹² Uli ha hinabi la, naatay hilan mapoot kanan Esteban ye tatao, hilay tutoan Jujudio a m̄anungkolan boy hilay mamaihtodo nin Bibilin. Ket dinakep la yan inlakew ye Esteban ha Panuhgaan lan Jujudio. ¹³ Haanin, nangiadap hilayna man nin nangaanon katao a maghabin katagowan laban kanan Esteban. Hinabi la, “Yatin tao, lanang yan ampaghabin maloke laban ha Timplo nan Apo Dioh boy laban ha Bibilin a impahulat nan Apo Dioh kanan Moises. ¹⁴ Nange mi a hinabi na a hiyay Timplo tawo, ket agwatan na kanon Jesus a taga Nazaret boy umanen nay kaugalian a naiknaan tawo kanan Moises.” ¹⁵ Ket hilay kaganaan a m̄anungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio, pinudek la yay Esteban. Ket nakit la a hinumnag ye lupa na a ba-mon lupan maghan anghil.

7

Hiyay Pangipalinaw nan Esteban

¹ Haanin, hiyay pinakapoon a padi, tinepet na yay Esteban, “Peteg laweh yatin anhabiyen la tungkol kammo?”

² Nakibat yay Esteban, “Hikawon kakatongno ko boy tutoa ko, leng-en yoy habiyen ko. Hatew,

hiyay toa tawon Abraham, bayo ya nakew ha banwan Haran, napakit ya kana ha Mesopotamia ye makapalyadiyan a Dioh,³ a wana, 'Lakwanan moy lugal mo boy hilay papaltido mo. Ket makew ka ha lugal a ipakit ko kammo.'* "

⁴ "Kaya-bay inumalih yay Abraham ha lugal lan Caldeo, ket nakew yan kinumonin ha banwan Haran. Ha natey yaynay bapa na, intubol na yan Apo Dioh ihti ha lugal a angkunaan tawo haanin. ⁵ Kananyatew a panaon, hiyay Abraham, agna ya po binyanan Apo Dioh nin agya makandin pahen bengat nin luta. Noba impangako nan Apo Dioh kana a yatin lugal ye ibyay na kana boy kanlan lalahi na, agya homain ya po anak kananyatew. ⁶ Hinabi nan Apo Dioh kana, 'Hilay lalahi mo, ket kumonin hila lano ha kanayon a lugal. Ket maipoh hila lano ihtew boy mapatiyatiyaan ha loob nin apat a gatoh a taon. ⁷ Noba hilay tataon mangipoh kanla, ket paduhaan ko hila. Pangayadi, alihan la yatew a lugal boy mag-udong hilayna ihtin lugal. Ket ihtibay la kon galangen.' ⁸ Ket bilang pagkakitan nin kahundoan nan Apo Dioh kanla, imbilin na a katapulan tulien ye kaganaan a laki. Kaya-bay ha nianak yay Isaac, tinuli na yan Abraham ha ikawalon mangaamot. Wanabay met ateed ye dinyag nan Isaac kanan Jacob a anak na. Boy wanabay met ye dinyag nan Jacob kanlan labinluwan aanak na a nangibatan nin lahi tawon Jujudio."

⁹⁻¹⁰ "Haanin, hiyay Jose a magha kanlan labin-

* **7:3** Genesis 12:1.

luwan lalakin aanak nan Jacob, ket kinaibegan la yan kakatongno na. Inlako laya kanlan tataon māgpanapulan. Ket inlakew laya ha Egipto. Ket ihtew yan naipoh. Noba hiyay Jose, anlamoan na yan Apo Diah boy hinaglapan naya ha kaganaan a pamaidap a angkadihaan na. Binyanan naya po Apo Diah nin kadunungan. Kaya-bay kinaaliketan na yan Paraon a Poon ha nahyon Egipto. Ket dinyag na yan mamaala ha Egipto boy ha kaganaan a kabandiyang na.”

¹¹ “Haanin, nagkamain nin bitil boy angkaidapan hilaynan tubat ye tatao ha Egipto boy ha Canaan. Ket hilay pamilya nan Jacob a nangaunan tutoa tawo, homain hilaynan mapangwaan nin pamangan. ¹² Ha nabalitaan nan Jacob a malabong ye pamangan ha Egipto, intubol na hilay aanak na a nangaunan tutoa tawo a manaliw nin pamangan ihtew. Yati ye unan pamakew la ha Egipto. Noba ahe laya nabalayan ye Jose a katongno la. ¹³ Ket ha ikalwan pamakew la ihtew, napabalay yaynay Jose kanlan kakatongno na. Ket hiyay Poon Faraon, natandaan na ye tungkol ha pamilya nan Jose. ¹⁴ Pangayadi, hiyay Jose, impadakit na yay Jacob a bapa na, dayon papamilya na. Pitompo boy lima hilan mitapamilya. ¹⁵ Kaya-bay hiyay Jacob boy pamilya na a nangaunan tutoa tawo, nakew hilan kinumonin ha Egipto angga ha matey hila. ¹⁶ Ket hiyay babangkay la, in-uli la ihti ha lugal tawo. Ket in-ilbeng laya ha Shekem ha pangilbengan a hinaliw nan toa tawon Abraham hatew kanlan aanak nan Hamor.”

¹⁷ Hinabi na po nin Esteban, “Ket ha madanon na yaynan tupaden Apo Dioh ye pangako na kanan Abraham, anlumabong hilan anlumabong ye nangaunan tutoa tawo ha Egipto. ¹⁸ Haanin, nahagiliyan ye poon ha Egipto. Ket yatin bayon poon, homain yan kamatandaan nin tungkol kanan Jose. ¹⁹ Ket yatin poon, tinalingo boy pinatiyatiyaan na hilay nangaunan tutoa tawo. Boy pinilit na hilan itapon ye oongi la ta-omen hila matey.”

²⁰ “Ket kananyatew a panaon, in-anak yay Moises a kinaaliketan nan Apo Dioh. Tatloy bowan la yan hinayhay nin tutoa na ha baey la. ²¹ Noba ha napilit hilaynan manlakwan kana, kingwa na yan babayin anak nan Poon boy hinayhay na yan ba-mon hadili nan anak. ²² Napag-adalan nan Moises ye kaganaan a kadunongan lan Egipsio. Ket nag-ilyadi yan magaling ha paghabi boy ha panyag.”

²³ Hinabi na po nin Esteban, “Ha magtaon yaynan apatapo ye Moises, naihipan na hilan kewahan ye kapadiho nan Israelita. ²⁴ Ha anti yayna ihtew, nakit na yay maghan kapadiho nan Israelita a an-apiyen nin maghan Egipsio. Nilakew na yan tinageman ye Israelita. Ket pinatey na yay Egipsio bilang pangibae na kana. ²⁵ Nabaan nan Moises a mabalayan la yan kapadiho nan Israelita a hiyabay ye gawien nan Apo Dioh a mamalihway kanla. Noba ahe la met natalohan. ²⁶ Kabekahan, natalngan na hilan ampay-away ye luwan Israelita. Labay na hilan paykahundoen. Kaya-bay hinabi na

kanla, 'Padiho kawon Israelita, taket ta ampay-away kawo?' ²⁷ Noba hiyay taon am pangapi ha kapadiho nan Israelita, intudon na yay Moises boy hinabi na, 'Ayay namyay kammo nin katulidan a manakop boy manuhga kammi?' ²⁸ Labay moko met nayi a pateyen a omen ha dinyag mo kanan Egipsio naapon?' ²⁹ Pamakange nan Moises yatew, tinumakah ya. Ket nakew ya ha lugal a anhabtan Midian. Kinumonin ya ihtew bilang dayohan. Ket ihtew yaynan nangahawa boy nagkaanak nin luway laki."

³⁰ Hinabi na po nin Esteban, "Pangalabah nin apatapo a taon, legan anti yay Moises ha wangwang ha haley nin Mapantay nin Sinai, napakit ya kana ye maghay anghil ha mahipok a poon-kayon andumlag. ³¹ Pamakakit nan Moises, nagtaka ya. Kaya-bay hinaleyan na ta-omen na yan pakabilewen. Ha mahaley yayna, nange nay bihnga nan Apo a ampaghabin wanae, ³² 'Hikoy Dioh lan nangaunan tutoa mon Abraham, Isaac, boy Jacob.' Pamakange nan Moises, namigpig ya uli ha tubat a limo na boy agna yaynan binilew. ³³ Hinabi nan Apo Dioh kana, 'Alihen moy ihtiping mo, ta lugal ko ye antukdoan mo. ³⁴ Angkakit ko ye pamaidap kanlan tatao ko ha Egipto boy angkange ko met ye aleng-eng la. Kaya-bay inumaypa ako ta-omen ko hila iligtah. Haanin, maghadya ka, ta itubol katan mag-udong ha Egipto.' "

³⁵ Hinabi na po nin Esteban, "Hiyay Moises, ket hiya ye ingkahwil lan kapadiho nan Israelita ha hinabi la, 'Ayay namyay kammo nin katulidan

a manakop boy manuhga kammi?’ Noba agya wanabay man, makauli ha haglap nin anghil nin Dioh a nakit na ha mahipok a poon-kayon andumlag, ket hiyay Moises met ateed ye intubol nan Apo Dioh a manakop boy mangiligtah kanlan Israelita. ³⁶ Hiyay Moises ye nangilwah kanlan Israelita ha Egipto. Malabong ye kapagtakaan boy pagkakitan a dinyag na ha Egipto, ha Dagat a Matibya boy ha wangwang a dinanan la ha loob nin apatapo a taon. ³⁷ Hiyabay met ateed ye naghabi kanlan kapadiho nan Israelita, ‘Hiyay Apo Dioh, mamili ya ha lahi yo nin maghan podopita a omen kangko.’ ³⁸ Ha paytitipon lan nangaunan tutoa tawo ha wangwang, hiyay Moises met ateed ye namietan kanlan tatao kanan anghil a nakitongtong kana ihtew ha Mapantay nin Sinai. Hiyabay met ye nananggap nin Habi nin Dioh a ampakaibyay bi-ay ta-omen na met ibyay kantawo.”

³⁹ Hinabi na po nin Esteban, “Noba ha nagbuyot yay Moises ha mapantay, ahe la yayna anhumbongen nin nangaunan tutoa tawo, no aliwan ingkahwil la yayna boy labay la po ye mag-udong ha Egipto. ⁴⁰ Kaya-bay legan anti yay Moises ha Mapantay nin Sinai, hinabi la kanan Aaron, ‘Idiyagan mo kayin dioh a manguna kammi, ta ahe mi tanda no hinyaynay nalyadi kananyatew a Moises a nangilwah kammi ha Egipto.’ ⁴¹ Kaya-bay nanyag hilan diohdiohan a kadih oybon baka. Pangayadi, nanapo hilan aayop. Ket hinagpaan laya boy pinagpihtaan la yay dinyag nin hadili lan gagamet. ⁴² Ulin yatew, tinalingukolan na hilaynan Apo Dioh

boy pinaolayan na hilaynan manggalang ha mangaamot, bowan, boy bibitoen. Ket nalyadi ye inhulat lan popodopita a wanae,

'Hikawon Israelita, ha loob nin apatapo a taon
a anti kawo ha wangwang,
nangihagpa kawon nakahinadi a didigalo
boy hinapo a ayop,
noba aliwan hiko ye hinagpaan yo.

⁴³ Pikakaget yo ye toldan panggalangan kanan
Molec a diohdiohan
boy hiyay kadih bitoen nan diohdiohan yon
Refan.
Dinyag yo hilatew ta-omen yo hila galangen.
Kaya-bay itaboy katawo ha matataang po nin
nahyon Babilonia.' "†

⁴⁴ Hinabi na po nin Esteban, "Hilay nangau-
nan tutoa tawo, ha anti hila po ha wangwang,
pikakaget lay Toldan Panggalangan a pagkakitan
a anti yay Apo Dioh kanla. Dinyag la yay Toldan
Panggalangan a omen ha imbilin nan Apo Dioh
kanan Moises boy omen ha palano a impakit na
kana. ⁴⁵ Ha natey yaynay Moises, hiyay Josue ye
kahagili na a manguna kanlan nangaunan tutoa
tawo. Yatew a Toldan Panggalangan, ket pikak-
aget la ha hakopen laynay lugal a impangako nan
Apo Dioh pangayadi na hilan intaboy Apo Dioh
ye tataon angkumonin ihti hatew. Ket nikakaanti
ya ihti ye Toldan Panggalangan angga ha panaon
nin pamoon nan David. ⁴⁶ Naaliket yay Apo
Dioh kanan David. Kaya-bay inawok nan David
kana a palubohan na dayin mangipaideng nin
Timplo nan Apo Dioh ta-omen ihtew hilayna

† 7:43 Amos 5:25-27.

manggalang kana ye kaganaan a lalahi nan Jacob. ⁴⁷ Noba agya naaliket yay Apo Dioh kanan David, ahe na yan pinalubohan, no aliwan hiyay Solomon a anak na ye nangipaideng nin Timplo.”

⁴⁸ “Agya wanabay man, hiyay Katatagayan a Dioh, ahe ya angkumonin ha baey a dinyag nin tao. Ta wanae ye hinabi nan Apo Dioh makauli ha podopita na,

⁴⁹ ‘Ampikno akon ampanakop ha langit.

Ket hiyay babe-luta ye tukdoan nin bibitih ko.

Kaya-bay agya hinyaman a baey a diyagen yo, ket ahe ako mihadang.

Homain lugal a malyadi kon pagpainawaan.

⁵⁰ Aliwa nayi a hikoy nanyag nin kaganaan a babagay?’ ”

⁵¹ Hinabi na po nin Esteban kanlan tatao ha Panuhgaan lan Jujudio, “Peteg a mabyang ye ō yo! Ba-mo kawon aliwan Judio a ahe ampamteg kanan Apo Dioh boy ahe yo labay leng-en ye habi na. Padiho kawon bengat kanlan nangaunan tutoa yo, ta lanang yon angkuntadaen ye Ihipiditon Dioh. ⁵² Ha kapanaonan lan nangaunan tutoa yo, homain podopita a ahe la impaloke. Ket hilay nangipatanda nin tungkol ha panlumeteng nan ‘Matoyong a Māghilbi,’ pinatey la hila met. Ket ha nilumateng yay Apo Jesus, hikawo ye nangiopit boy namatey kana. ⁵³ Hikawo ye tataon nakatanggap nin Bibilin a in-ibyay nan Apo Dioh makauli ha anghil na. Noba ahe yo met hinumbong.”

Hiyay Panapon la nin Dapah kanan Esteban

⁵⁴ Pamakange lan tutoan Jujudio a m̄anungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio ye hinabi nan Esteban, ket napoot hilan tubat kana boy ampanginaet hilayna. ⁵⁵ Noba hiyay Esteban a naheb nin Ihpiton Dioh, tinumangal ya ha langit. Ket nakit nay kahnagan nan Apo Dioh boy nakit na yay Apo Jesus a ampideng ha dapit wanan nan Apo Dioh. ⁵⁶ Ket hinabi na kanla, “Bilewen yo. Angkakit kon nalukatan ye langit boy angkakit ko yay Apo Jesus a in-Anak nin Tao a ampideng ha dapit wanan nan Apo Dioh.”

⁵⁷ Haanin, hilay tutoan Jujudio a m̄anungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio, nangha hila boy pinedengan lay talinga la, ta ahe la labay leng-en ye anhabiyen nan Esteban. Ket nayngingidlan hilan nandawohong kana. ⁵⁸ Ket ingguloy la yan in-ilwah ha banwa haka laya tinatapon nin dadapah. Ket hilay nanihtigoh nin katagowan, imbantak lay kepkep la ha aphayan nin bayontao a nanggalan Saulo.

⁵⁹ Legan antaponen la yan dapah ye Esteban, ampakigwang ya, a wana, “Apo Jesus, tanggapen moy kalelwa ko.” ⁶⁰ Pangayadi, nanalimukod ya boy nangha ya, a wana, “Apo, patawaden mo hila ha kahalanan a andyagen la kangko.” Ket pangahabi na yatew, natey yayna.

8

¹⁻² Hiyay Esteban, in-ilbeng la yaynan tataon main limo kanan Apo Dioh. Ket tubat ye pangandang la kana.

Hiyay Pangipaloke nan Saulo ha Pangkat lan Māmteḡ

Paibat kananyatew a mangaamot, nandugina ye tubat a pangipaloke ha pangkat lan māmteḡ nan Apo Jesus ha banwan Jerusalem. Kaya-bay nangaitayak hilay māmteḡ ha kaganaan a lulugal ha plobinhiyan Judea boy Samaria. Hilay aapohtol nan Apo Jesus bengat ye nabantak ha Jerusalem. Hiyay Saulo, inumayon ya ha pamatey kanan Esteban. ³ Ket ampaghehpetan nan damaen ye pangkat lan māmteḡ. Kaya-bay ampamaey-baey yan mandakep kanlan māmteḡ. Ket an-iguloy na hilan ipapidiho, laki man o babayi.

Hiyay Pangipatanda nin Manged a Balita ha Samaria

⁴ Haanin, hilay māmteḡ a nangaitayak, ket impatanda lay Manged a Balita tungkol kanan Apo Jesus ha agya way-ihtew a lulugal a nilakew la. ⁵ Ket hiyay magha kanla a nagngalan Felipe, nilumuhan ya ha maghay banwa ha Samaria. Ket impatanda nay tungkol kanan Cristo. ⁶ Ket hilay tatao ihtew, pamakange la nin hinabi nan Felipe boy pamakakit la nin kapagtakaan a dinyag na, nanlenge hilan manged kana. ⁷ Ta hilay mangaloke a ihpidito, ha pinaalih na hilan Felipe, angkumolih hilan inumalih kanlan tatao. Malabong met ye lulumpo boy pipilay a pinaitaah na. ⁸ Kaya-bay angkaaliket hilan tubat ye tatao nin yatew a banwa.

⁹ Haanin, main met laki ihtew a nagngalan Simon. Nabuyot la yaynan ampagtakaan nin taga

Samaria, ta māghalimangka ya. An-ilambong na a main yan kapalyadiyan. ¹⁰ Ket hilay kaganaan a tatao nin yatew a banwa, maidap man o mabatnang, ket nanlenge hilan manged kana. Hinabi la, “Yatin tao ye kapalyadiyan nin Dioh a anhabtan Makhaw a Kapalyadiyan.” ¹¹ Ket ulita nabuyot na hilaynan pinagtaka ye tatao ha kagalingan nan maghalimangka, ket ampanlenge hilan manged kana. ¹² Noba ha impatanda nan Felipe kanla ye Manged a Balita tungkol ha panakop nan Apo Dioh boy tungkol kanan Apo Jesu Cristo, ket namteg hila boy napabawtihmo, lalaki man o babayi. ¹³ Agya hiyay Simon, namteg ya met kanan Apo Jesus. Napabawtihmo ya boy nakilakew yayna kanan Felipe. Ampagtaka yan tubat ha kapagtakaan boy pagkakitan a andiyagen nan Felipe.

¹⁴ Haanin, hilay aapohtol a anti ihtew ha Jerusalem, ha nabalitaan la a tinanggap lan tatao ha Samaria ye Habi nin Dioh, intubol la yay Pedro boy Juan ihtew. ¹⁵ Ha nilumateng hilayna ihtew, impakigwang la hilay māmteḡ ta-omen laya met matanggap ye Ihpiton Dioh. ¹⁶ Ta agya nabawtihmowan hilayna ha ngalan nan Apo Jesus, ket ahe la po natanggap ye Ihpiton Dioh. ¹⁷ Ket ha impalonto lan Pedro boy Juan ye gamet la kanlan māmteḡ, natanggap la ye Ihpiton Dioh.

¹⁸ Nakit nan Simon a natanggap lay Ihpiton Dioh makauli ha pangipalonto lan aapohtol nin gagamet la ha ō lan tatao. Kaya-bay an-iamlog nay pilak na kanlan Pedro boy Juan. ¹⁹ Boy

hinabi na, “Biyang yoko met nin wanabay a kapalyadiyan ta-omen agya ayaman a pangipalontowan kon gamet ko, ket matanggap na met ye Ihipiditon Dioh.”

²⁰ Noba hinabi nan Pedro kana, “Mipalakew ka dayi ha kapaduhaan a homain anggaan kalam-ban moy pilak mo! Ta nibaan mon mabyayan kan kapalyadiyan nan Apo Dioh makauli ha an-iamlog mo. ²¹ Homain kan pakibalabalaan ha andiyagen mi, ta madinat ye ihip mo ha pamilew nan Apo Dioh. ²² Kaya-bay paghehean mo ye maloke a tiki mo boy makigwang ka kanan Apo Dioh a patawaden naka dayi. ²³ Ta nakit ko a angkaibeg kan tubat boy ipoh na kan kahalanan.”

²⁴ Ket hinabi nan Simon kanan Pedro boy Juan, “No malyadi, ipakigwang yoko kanan Apo Dioh ta-omen ko ahe madihaan ye hinyaman kanlan hilatew a hinabi yo.”

²⁵ Pangayadi lan mamapteg nin tungkol kanan Apo Jesus boy nangipatanda nin habi na, ket nag-udong hilayna ha Jerusalem. Ket ha pag-udong la, impatanda la met ye Manged a Balita ha angkadanan la a babadiyo nin Samaria.

Hiyay Pangipatanda nan Felipe nin tungkol kanan Apo Jesus ha maghay Mānungkolan a taga Etiopia

²⁶ Ha maghay mangaamot, main maghay anghil nin Dioh ye napakit kanan Felipe, a wana, “Makew kan tampol ha dapit abagatan. Hum-bongen moy dān a palakew ha banwan Gaza paibat ha banwan Jerusalem.” Yatin dān, ket

ahe ana minga angkadanan haanin. ²⁷⁻²⁸ Kaya-bay hiyay Felipe, tampol yaynan nakew ha dān. Ket natamulaw naya ihtew ye m̄anungkolan a taga Etiopia. Yatin laki, ket matagay ye katungkolan na, ulita hiyabay ye m̄angihinop nin kabatnangan nin Candace. Hiyay Candace ye reyna ha Etiopia. Yatin m̄anungkolan, ket ibat ya ha Jerusalem a nanggalang kanan Apo Dioh boy ampuli yayna a nakalugan nin kaliha. Ket legan angkumodang yay kaliha na, ambahaen nay libdo a impahulat nan Apo Dioh kanan podopita Isaias. ²⁹ Haanin, hinabi nan Ihpediton Dioh kanan Felipe, “Kokaynan makiadaad kana.”

³⁰ Kaya-bay hiyay Felipe, nayew yan nakiadaad ha kaliha. Ket nange na yay m̄anungkolan a ampamaha nin libdo a impahulat kanan podopitan Isaias. Ket tinepet na yan Felipe, “Angkatalohan mo laweh ye ambahaen mo?”

³¹ Nakibat yay m̄anungkolan, “Ahe! Way-omen ko nayi matalohan no homain met mangipalinaw kangko?” Haanin, hinagyat na yay Felipe a lumugan. Ket pinaikno naya ha talig na.

³² Yati ye pahen nin naihulat a Habi nin Dioh a ambahaen nan m̄anungkolan,

“Ba-mo yan tupa a an-ilakew ha panapoan
o oybon tupa a mal-em anan bengat
legan an-udogan laya.

³³ Pinading-eyan laya boy aliwan matoyngong ye in-uhga la kana.

Homain makaihabi nin tungkol ha lahi na,
ta pinatey laya.”*

* **8:33** Isaias 53:7-8.

³⁴ Hinabi nan mǎnungkolan kanan Felipe, “Habiyen mo man kangko no hinyay andektan nan podopitan Isaias, hiyay hadili na o kanayon a tao?” ³⁵ Kaya-bay impaibat kananyatin pahen nin naihulat a Habi nin Dioh, impatanda nan Felipe kana ye Manged a Balita tungkol kanan Apo Jesus. ³⁶ Legan ampagpahulong hila, ni-abot hila ha lugal a main lanom. Hinabi nan mǎnungkolan kanan Felipe, “Oh, main lanom! Malyadi mo koynan bawtihmowan laweh?”

³⁷ [Hinabi nan Felipe kana, “Malyadi katan bawtihmowan no luboh ha puho mo yan ampamtegan ye Apo Jesus.”]

Nakibat yay mǎnungkolan, “Awo, ampamteg ako a hiyay Apo Jesus ye Anak nan Apo Dioh.”]

³⁸ Haanin, hiyay mǎnungkolan, impaked nay kaliha na. Ket tinumanghob hilan luwa ha lanom. Ket binawtihmowan na yan Felipe. ³⁹ Pangayadi na yan bawtihmowan, nilumakat hilayna. Ket hiyay Felipe, tampol na yan kingwa nin Ihpiton Dioh. Ket haanin, hiyay mǎnungkolan, ahe na yaynan nakit ye Felipe, noba angkaaliket yaynan ampuli. ⁴⁰ Haanin, hiyay Felipe, kapipikhaan anti yayna ha banwan Azoto! Ket impaibat ihtew, impatanda nay Manged a Balita kanlan tatao ha kaganaan a babanwan angkadanan na angga ha nakalateng ya ha banwan Cesarea.

9

Hiyay Pamayo nan Apo Jesus kanan Saulo

¹ Haanin, hiyay Saulo, pahulong na hilan antantowan a pateyen ye mānubong nan Apo Jesus. Nakew ya po kanan pinakapoon a padi ² a nakikwan hulat a ipakit na ha pāytiponan lan Jujudio ha banwan Damasco bilang pamapteg a main yan katulidan a mandakep boy mangilakew ha Jerusalem nin ayaman a makit na ihtew a ampanubong nin adal nan Apo Jesus, laki man o babayi.

³ Haanin, hiyay Saulo boy kalalamoan na, nagaligwat hilaynan palakew ha banwan Damasco. Ket ha mahaley hilayna ihtew, kapipikhaan, hinumnag ye palibot na nin ampakapulag a henag a ibat ha langit. ⁴ Ket napuang ya ha luta boy nange nay bihnga a ampaghabi kana nin wanae, “Saulo, Saulo! Taket ta an-ipaloke moko?”

⁵ “Aya ka, Apo?” wanan Saulo.

Nakibat yay Apo Jesus, “Hiko yay Jesus a anipaloke mo. ⁶ Mideng ka boy makew ka ha banwa. Ket main taon maghabi kammo ihtew no hinyay hukat mon diyagen.”

⁷ Hilay tataon kalamo nan Saulo, ampideng hilan napakal-em, ta nange lay bihnga, noba homain hilan angkakit a ampaghabi. ⁸ Haanin, nideng yay Saulo. Ket ha imukat nay mata na, ahe yayna makakit. Kaya-bay inakay la yan kalalamoan na angga ha banwan Damasco. ⁹ Ket ha loob nin tatloy mangaamot, ahe yan makakit boy ahe ya met nangan o ninom.

¹⁰ Ihtew ha banwan Damasco, main met maghay mānubong nan Apo Jesus a nagngalan

Ananias. Ket makauli ha leplep, iningat na yan Apo, “Ananias.”

“Apo, anti ko ihti,” wanan Ananias.

¹¹ Hinabi nan Apo, “Makew ka ha baey nan Judas a anti ha dān a anhabtan Matoynong. Tapulen mo yay taon nagngalan Saulo a taga Tarso. Ampakigwang ya haanin. ¹² Impakit koyna kana makauli ha leplep a hinumlep ka ha angkunaan na boy impalonto moy gamet mo kana ta-omen ya makakit uman.”

¹³ Noba hinabi nan Ananias, “Apo, mal-abong anay tataon nangibalita kangko tungkol kananyain a tao boy hiyay tungkol ha mangaloke a dinyag na kanlan pagtao mo ha banwan Jerusalem. ¹⁴ Ket anti yayna haanin ihti ha Damasco a main katulidan a ibat kanlan mānguna a papadi a mandakep nin ayaman a ampamteg kammo.”

¹⁵ Noba hinabi nan Apo Jesus kanan Ananias, “Kokayna, ta yatin tao ye pinili ko a maghilbi kangko a mangipatanda nin tungkol kangko kanlan aliwan Judio boy kanlan popoon la boy kanlan Israelita. ¹⁶ Boy ipakit ko met kana ye kaganaan a pamaidap a katapulan nan dihaen uli kangko.”

¹⁷ Kaya-bay hiyay Ananias, nilakew na yay Saulo ha baey a ampagdagohan na. Ket ha panhumlep na, impalonto nay gamet na kanan Saulo boy hinabi na kana, “Katongno kon Saulo, intubol na kon Apo Jesus ihti kammo. Hiyabay ye napakit kammo ha dān ha palakew ka ihti. Intubol nako ihti kammo ta-omen ka makakit uman boy maheb nin Ihipiditon Diah.”

¹⁸ Ket kapipikhaan, main naampag a ba-mon hikhik nin malanghit a ibat ha mata nan Saulo. Ket nakakit yayan uman. Pangayadi, nideng boy napabawtihmo yayna. ¹⁹ Nangan ya, ket kinumhaw yayna man.

Hiyay Pangiadal nan Saulo ha banwan Damasco

Hiyay Saulo, kinumonin ya po nin anoy mangamot ha banwan Damasco a lamo na hilay mānubong nan Apo Jesus. ²⁰ Nakew ya ha pāpaytiponan lan Jujudio. Ket impatanda na a hiyay Apo Jesus ye Anak nin Dioh. ²¹ Ampagtaka hilay kaganaan a tataon nakange kana, a wanla, “Aliwa nayi a yatin tao ye ampangipaloke kanlan ampamteg kanan Jesus ihtew ha banwan Jerusalem? Aliwa nayi a nakew ya ihti ta-omen na hila dakpen ye ampamteg kanan Jesus boy ilakew na hilan nakabalol kanlan mānguna a papadi?”

²² Noba lalo po kinumhaw ye nakem nan Saulo ha pangipatanda na. Pinaptegan na a hiyay Apo Jesus ye Cristo a impangako nan Apo Dioh. Ket homain hilan maikuntada ye Jujudio a angkumonin ha banwan Damasco ha an-ipatanda na.

²³ Pangalabah nin makadang a panaon, hilay Jujudio, napaymamaghaan la yan pateyen ye Saulo. ²⁴ Mangaamot boy madeglem la yan aniapa ye Saulo ha ilwangan nin banwa ta-omen laya pateyen. Noba main nangihabi nin tiki lan Jujudio kanan Saulo. ²⁵ Kaya-bay ha maghay madeglem, hilay mānubong nan Apo Jesus,

ingkonin la yay Saulo ha mayadet a bagyah haka laya inloyloy ha ilwangan nin padil ha banwa.

Hiyay Saulo, Nakew ya ha banwan Jerusalem

²⁶ Panlumateng nan Saulo ha banwan Jerusalem, labay na dayin makilamo kanlan māmteḡ nan Apo Jesus ihtew. Noba angkalimo hila kana, ta ahe la ampamteḡan a mānubong na yaynan Apo Jesus. ²⁷ Noba hiyay Bernabe, inlamo na yay Saulo palakew kanlan apohtol. Ket hinabi na kanla no way-omen yan napakit boy nakitongtong ye Apo Jesus kana ha dān palakew ha banwan Damasco. Boy hinabi na po nin Bernabe a hiyay Saulo, ket homain yan limo a nangiadal nin tungkol kanan Apo Jesus ha banwan Damasco. ²⁸ Kaya-bay paibat kananyatew, ampagkalamo la yaynay Saulo boy homain yan limo a nangipatanda nin tungkol kanan Apo Jesus kanlan kaganaan a tatao ha banwan Jerusalem. ²⁹ Nakitongtong boy nakingatngat ya po kanlan Jujudion ampaghabin Griego. Noba napoot hila. Ket inihip la yan pateyen. ³⁰ Ha natandaan lan māmteḡ ye tikiḡ lan Jujudio, intonda la yay Saulo ha Cesarea. Ket paibat ihtew, pinauli la yayna ha Tarso.

³¹ Pangayadi yatew, matana ana ye pagbi-ay lan māmteḡ ha kaganaan a hakop nin Judea, Galilea boy Samaria. Lalo anan kinumhaw ye pamteḡ la boy nagbi-ay hilan main limo kanan Apo. Pinakhaw nin Ihipiditon Dioh ye nakem la. Kaya-bay lalo hilaynan nilumabong.

Hiyay Dinyag nan Pedro ha banwan Lida boy ha banwan Jope

³² Malabong a lulugal ye nilakew nan Pedro ha pangumewah na kanlan pagtao nin Dioh. Ket ha pangumewah na ha banwan Lida, ³³ natalngan na yay maghay laki a nagngalan Eneas. Walon taon yaynan lumpo. Ket pamidapida naynan bengat, ta ahe ya makaideng. ³⁴ Hinabi nan Pedro kana, “Eneas, pinaitaah na kaynan Apo Jesu Cristo. Mideng ka. Ket ihinop mo ye apay mo.” Ket tampol ya met nideng ye Eneas. ³⁵ Hilay kaganaan a tataon angkumonin ha banwan Lida boy ha Patal Saron, ha nakit la yaynan ampakakodang ye Eneas, namteg hila kanan Apo Jesus.

³⁶ Haanin, ha banwan Jope, main maghay babayin mānumbong nan Apo Jesus a nagngalan Tabita. Dorcas ye ngalan na ha habin Griego. An-iuboh nay kakhawan na ha panyag na nin manged boy lanang yan ampanaglap kanlan mangaidap. ³⁷ Kananyatew, naghakit yay Dorcas. Ket ingkamatey naya. Hiyay bangkay na, nilinihan laya boy inlakew la yan imbudol ha dapit tagay a hilid nin baey. ³⁸ Hiyay banwan Jope, mahaley ya ha banwan Lida. Kaya-bay ha nabalitaan lan mānumbong nan Apo Jesus a anti yay Pedro ha banwan Lida, nangitubol hilan luway laki a makew maghabi kana nin wanae, “Pangiingalo mo. Kilakew kan tampol kammi ha banwan Jope.” ³⁹ Ket nakilakew ya met ye Pedro kanla. Ha niabot hilayna ha banwan Jope, inlakew la yay Pedro ha dapit tagay a hilid nin baey a nakaibudolan nin bangkay nan Dorcas. Ket hilay bawon babayi a anti ihtew a ampangandang, hinaleyan la yay Pedro boy

impakit la kana ye babado a tinayi nan Dorcas ha angkabi-ay ya po.

⁴⁰ Haanin, hiyay Pedro, pinalwah na hilay tataon anti ihtew ha loob nin hilid haka yan nanalimukod a nakigwang. Pangayadi nan nakigwang, inumadap ya ha bangkay boy hinabi na, "Tabita, mimata ka." Ket nimata yay Dorcas. Pamakakit na kanan Pedro, nikno ya. ⁴¹ Haanin, hiyay Pedro, ginemgeman na yay gamet nan Dorcas. Ket hinaglapan na yan mideng. Pangayadi, iningat na hilay bawon babayi boy hilay kanayon po a māmteḡ a anti ihtew. Ket in-adap na yay Dorcas kanla a angkabi-ay ana. ⁴² Yatin nalyadi, ket nipabalita kanlan kaganaan a tatao ha banwan Joḡe. Kaya-bay malabong a tatao ye namteḡ kanan Apo Jesus. ⁴³ Hiyay Pedro, kinumonin ya po nin anoy mangaamot ha banwan Joḡe ha baey nan Simon a māngoltin katat nin ayop.

10

Hiyay Panagyat nan Cornelio kanan Pedro

¹ Ha banwan Cesarea, main maghay laki a nagngalan Cornelio a kapitan nin huhundaloh a Romano a anhabtan "Batalyon Italyano." ² Hiyay Cornelio, matoyng ya boy main yan limo kanan Apo Dioh, lamo na hilay pamilya na. Aliwa yan Judio, noba ampanaglap ya kanlan Jujudion mangaidap boy popoh yan ampakigwang kanan Apo Dioh. ³ Ha maghay mangaamot, ha mangaalah tidih nin mahilem, naleplepan na yay

maghay anghil nin Dioh a hinumaley kana. Ket hinabi na, "Cornelio!"

⁴ Angkalimo yan namudek kanan anghil ye Cornelio boy hinabi na, "Hinyay labay mo, Apo?"

Nakibat yay anghil, "Lingnge nan Apo Dioh ye papakigwang mo boy angkaaliket ya ha panaglap mo kanlan mangaidap. Kaya-bay ahe naka niliwaan Apo Dioh. ⁵ Haanin met ateed, mangitubol kan nangaanon lalakin mandakit kanan Simon a anhabtan Pedro ha banwan Jope. ⁶ Ampagdagoh ya ha baey nin maghay lakin nagngalan Simon a māngoltin katat aayop. Ket hiyay baey na, anti ya ha ambay dagat." ⁷ Haanin, hiyay Cornelio, ha inumalih yaynay anghil, hinagyat na hilay luway ipoh na boy maghan hundaloh na a kalalabay nan itubol boy kapadiho na a matoyng. ⁸ Hinabi na kanla ye kaganaan a nalyadi. Pangayadi, intubol na hilayna ha banwan Jope.

⁹ Kabekahan, ha ngalingalanan ugto, hiyay Pedro, nanik ya ha babe nin baey ta-omen ya makigwang ihtew. Ket hilay intubol nan Cornelio, mahaley hilayna nin yatew a banwa.

¹⁰ Haanin, nabitlan yay Pedro boy labay naynan mangan. Ket legan an-ihadya lay pamangan na, hiyay Apo Dioh, main yan impalelep kana.

¹¹ Ket ha lelep na, nakit na a ba-mon naglukat ye langit boy main an-umaypa ihti ha babe-luta a mayadet a oweh a nagawotan ye apat a duyo na. ¹² Ket kananyatew a oweh, main kaganaan a kalahin aayop a bawal kantawon Jujudio a kena. Main aayop a māngumodang, māndumakap boy mānlumpad. ¹³ Pangayadi, nakange yan

bihnga a ampaghabin wanae, “Pedro, mideng ka! Mangwa kan hapoen mo, ta kena mo.”

¹⁴ Noba nakibat yay Pedro, “Agko malyadin diyagen yain Apo, ta nakakanoman, agko ampangna nin naibilang a madinat boy ahe malyadin kena.”

¹⁵ Hinabi nayna man nin bihnga, “Adi mo anibilang a madinat ye imbilang nan Apo Dioh a malinih.” ¹⁶ Nikatlo yan nalyadi. Pangayadi, niguloy yan nipatagay ye oweh ha langit.

¹⁷ Haanin, legan an-hipen nan Pedro ye labay habiyen nin naleplepan na, nilumateng hila met ye tataon intubol nan Cornelio. Nanepet-tepet hila no way-ihtew ye baey nan Simon. Ket ha natandaan layna, nakew hilan nideng ha ilwangan nin alad. ¹⁸ Nanepet hila, “Ihtibay ya nayi ampagdagoh ye Simon a anhabtan Pedro?”

¹⁹ Ha an-hipen na po Pedro ye labay habiyen nin leplep na, hinabi nin Ihipiditon Dioh kana, “Bilewen mo. Main tatlon lalakin ampanapul kammo. ²⁰ Monaoy kan makilakew kanla. Adi ka ampagluwaluwa, ta hiko ye nangitubol kanla ihti kammo.”

²¹ Kaya-bay nonaoy yay Pedro. Ket hinabi na kanla, “Hiko ye antapulen yo. Hinyay labay yo kangko?”

²² Nakibat hila, “Intubol na kayin Cornelio. Magha yan kapitan nin huhundalon Romano. Manged yan tao boy main yan limo kanan Apo Dioh. Ambihaen la yan kaganaan a Jujudio. Hinabi nin anghil nin Dioh kana a hagyaten na kan makew ha baey na ta-omen na mange ye habiyen mo.” ²³ Haanin, pinaloob na hilan Pedro

boy ihtew na hilayna pinatuloy kananyatew a madeglem.

Kabekahan, nakilakew yaynay Pedro kanla, lamo na hilay ano kataon taga Joep a kakatongno kanan Apo Jesus. ²⁴ Pangalabah nin maghay mangaamot, niabot hilayna ha banwan Cesarea. Ampangagad yay Cornelio boy papaltido na boy hilay gagayem na a hinagyat na. ²⁵ Ha anlumoob yaynay Pedro ha baey, hinagana na yan Cornelio. Ket nanalimukod yan manggalang kana. ²⁶ Noba pinaideng na yan Pedro, a wana, “Mideng ka. Adi ka ampanggalang kangko, ta tao kon bengat a omen kammo.”

²⁷ Haanin, hiyay Pedro boy Cornelio, pahulong hilan ampaytongtong legan anlumoob hila. Ha anti hilayna ha loob, nakit nan Pedro a malabong hilay tataon naytipon. ²⁸ Hinabi nan Pedro kanla, “Tanda yoynabay met a bawal kammin Jujudio ye makilamo o kumewah ha aliwan Judio. Noba impatanda na kangkon Apo Dioh a katapulan ahe ko ibilang a madinat ye agya ayaman a tao. ²⁹ Kaya-bay ha impadakit yoko, ahe ako nagluwaluwan nakilakew. Haanin, labay kon matandaan no taket ta impadakit yoko.”

³⁰ Hinabi nan Cornelio, “Ikaapat anan mangaamot haanin, wanabay met ateed ye odah a alah tidih nin mahilem. Legan ampakigwang ako ihti ha baey ko, kapipikhaan, napakit ya ha adapan ko ye maghay lakin ampideng a nakabadon ampakapulag. ³¹ Hinabi na kangko, ‘Cornelio, lingnge nan Apo Dioh ye pakigwang mo boy hiyay panaglap mo kanlan mangaidap a

tatao, ket ahe na yan niliwaan. ³² Haanin met ateed, mangitubol kan tatao ha Jope a mandakit kanan Simon a anhabtan Pedro a ampagdagoh ha baey nan Simon a māngoltin katat aayop. Ket hiyay baey nan Simon, anti ya ha ambay dagat.’ ³³ Kaya-bay tampol katan impadakit, ket halaman met ta nakilakew ka. Haanin, anti kayi ihtin naytipon ha adapan nan Apo Dioh ta-omen kayin manlengge nin impahabi na kammo.”

Hiyay Pangiadal nan Pedro

³⁴ Haanin hinabi na met Pedro, “Tanda koyna haanin a homain yan antupigan ye Apo Dioh. ³⁵ Ket antanggapen na ye ayaman a main limo kana boy ampanyag nin matoyng, agya hinyaman ye lahi na. ³⁶ Tanda yoynabay met ye Manged a Balita a impatanda nan Apo Dioh kammin Israelita a malyadi kitawon makikahundo kanan Apo Dioh makauli kanan Apo Jesu Cristo a Apo nin kaganaan. ³⁷ Tanda yo met ye nalyadi ha kaganaan a lulugal lan Israelita. Nandugi yati ha plobinhiyan Galilea pangayadi nin pangipatanda nan Juan nin tungkol ha pagbawtihmo. ³⁸ Tanda yo met no way-omen na yan pinili Apo Dioh ye Apo Jesus. Ket in-ibyay na kanay Ihipidito na boy binyanan na yan kapalyadiyan a manyag nin kapagtakaan. Kaya-bay ha pamakew nan Apo Jesus ha malabong a lulugal, nanyag yan manged boy pinaitaah na hilay kaganaan a ampahakitan nan Satanas, ta anti yay Apo Dioh kana.”

³⁹ Hinabi na po nin Pedro, “Hikayin aapohol nan Apo Jesus ye nakakit nin kaganaan a kapagtakaan a dinyag na ha Jerusalem boy ha

kanayon a lulugal min Jujudio. Impapako la yan pinatey ha kodoh nin Jujudio. ⁴⁰ Noba ha ikatlon mangaamot, bini-ay na yan Apo Dioh boy napakit ya kammi. ⁴¹ Aliwa yan napakit ha kaganaan a tatao, no aliwan kammi a alan nan pinili Apo Dioh a māmapteg na. Ta ha nabi-ay yan uman, ket nakalamo mi yan nangan boy ninom. ⁴² Ket binilinan na kayin mangipatanda nin Manged a Balita kanlan tatao boy mamapteg a hiyabay ye pinili nan Apo Dioh a manuhga kanlan angkabi-ay boy nangamatey. ⁴³ Hiyay Apo Jesus ye andektan lan kaganaan a popodopita ha impatanda la a hilay kaganaan a mamteg kana, ket mapatawad ye kahalanan la makauli ha ngalan na.”

Nananggap hilan Ihpitudon Dioh ye Aliwan Judio

⁴⁴ Legan ampaghabi ya po ye Pedro, hiyay Ihpitudon Dioh, ket inumaypa ya kanlan kaganaan a ampanlengge kana. ⁴⁵ Ket hilay Jujudion taga Jope a ampamteg kanan Apo Jesus a lamo nan Pedro, nagtaka hila, ta binyanan na hila met Apo Dioh nin Ihpitudon Dioh ye aliwan Judio. ⁴⁶ Natandaan la yatew, ta nange la a ampaghabi hilan Cornelio nin nakahinadi a habi a ahe la naadal boy ampanggalang hila kanan Apo Dioh.

Haanin, hinabi nan Pedro kanlan Jujudion māmapteg, ⁴⁷ “Natanggap laynay Ihpitudon Dioh a omen met kantawo. Kaya-bay homain anan makahaad a bawtihmowan hila.” ⁴⁸ Haanin, imbilin nan Pedro a bawtihmowan hila ha ngalan nan Apo Jesu Cristo. Pangayadi, impakihabi lan

tatao kanan Pedro a kumonin ya po kanla nin anoy mangaamot.

11

Impalinaw nan Pedro ye Dinyag na

¹ Hilay aapohtol boy kanayon po a kakatongno kanan Apo Jesus a angkumonin ha plobinhiyan Judea, nabalitaan la a tinanggap layna met aliwan Judio ye Habi nin Dioh a tungkol kanan Apo Jesus. ² Kaya-bay ha nag-udong yaynay Pedro ha banwan Jerusalem, dinlaw la yan Jujudion māmteḡ, ta ha ihip la, ket katapulan hila po a matuli ye aliwan Judio bayo hila malyadin makilamo ha pangkat lan Jujudion māmteḡ. ³ Hinabi la kanan Pedro, “Taket ta hinumlep ka ha baey lan aliwan Judio boy nakipangan ka po kanla?” ⁴ Kaya-bay impalinaw nan Pedro kanla ye kaganaan a nalyadi kana.

⁵ Hinabi na, “Ha anti ko po ha banwan Jope a ampakigwang, main yan impakit ye Apo Dioh kangko makauli ha leplep. Nakit ko ye mayadet a oweh a an-umaypa paibat ha langit. Nagawotan ye apat a duyo na. Ket in-aypa na ha talig ko. ⁶ Binilew ko yan manged. Ket nakit ko ye nangaanon aayop a bawal kantawon Jujudio a kena. Main maamo, mahilib, main māndumakap, boy main met mānlumpad. ⁷ Haanin, nange ko ye bihnga a naghabi kangko, ‘Pedro, mideng ka. Mangwa kan hapoen mo, ta kena mo.’ ⁸ Noba hinabi ko, ‘Agko malyadin diyagen yain Apo, ta nakakanoman, agko ampanḡna nin naibilang a madinat boy ahe malyadin kena.’ ⁹ Haanin,

nange koyna man ye bihnga a angkaibat ha langit, a wana, 'Adi mo an-ibilang a madinat ye imbilang nan Apo Dioh a malinih.' ¹⁰ Nikatlon ukdo a nalyadi yatew bayo ya nipaudong ha langit ye oweh."

¹¹ "Kananyatew met ateed, ihtew ha baey a am-pagdagohan ko, main tatloy lakin nilumateng a naitubol manapul kangko a nangibat ha banwan Cesarea. ¹² Haanin, hinabi nin Ihpediton Dioh kangko a ahe ako ampagluwaluwan makilakew kanla, agya aliwa ko hilan kapadihon Judio. Ket ha umalih kayina palakew ha baey nan Cornelio ha Cesarea, nakilakew hila kammi hilatin anem a kakatongno tawo a taga Jope. Ket hinumlep kayin kaganaan ha baey nan Cornelio ha banwan Cesarea. ¹³ In-ihtolya nan Cornelio kammi a main napakit kana a maghay anghil nin Dioh ha loob nin baey na a naghabin wanae, 'Mangitubol ka ha Jope nin taon mandakit kanan Simon a anhabtan Pedro. ¹⁴ Ta habiyen na kammo no way-omen ka miligtah boy hilay pamilya mo.' "

¹⁵ Hinabi na po Pedro, "Ha nandugi akoyan maghabi, inumaypa ye Ihpediton Dioh kanla a omen met ateed ha pan-umaypa na kantawo hatew. ¹⁶ Ket naihipan ko ye hinabi nan Apo Jesus a wanae, 'Hiyay Juan, namawtihmo ya ha lanom. Noba hikawo, bawtihmowan na kawon Apo Dioh ha Ihpedito na.' " ¹⁷ Ket hinabi na po nin Pedro, "Hilay aliwan Judio, binyanan na hilan Apo Dioh nin Ihpedito na a omen ha in-ibyay na kantawon Jujudio a namteg kanan Apo Jesu Cristo. No wanabay awod, aya ko nayi a manaad kanan Apo Dioh?"

¹⁸ Pamakange lan Jujudion māmteḡ nin hinabi nan Pedro, tinumgen hilayna ha pandelaw kana. Ket inggalang la yay Apo Dioh, a wanla, “No wanabay awod, hilay aliwan Judio, binyanan na hila met Apo Dioh nin panaon a maghehe tamen hila met mabyayan nin bi-ay a homain anggaan.”

Hilay Māmteḡ ha banwan Antioquia

¹⁹ Haanin, impaibat ha pinatey yay Esteban, nangaitayak hilaynay māmteḡ nan Apo Jesus uli ha pangipaloke. Main nipalakew ha plobinhiyan Fenicia, main nipalakew ha alipotēh nin Cyprus, boy main nipalakew ha banwan Antioquia. Ket agya way-ihtew hila man nipalakew, impatanda lay Manged a Balita a tungkol kanan Apo Jesus, noba kanlan kapadiho lan Jujudion bengat. ²⁰ Noba hilay kanayon a māmteḡ a taga Cyprus boy taga Cirene, ha nakew hila ha banwan Antioquia, impatanda la met kanlan Griego ye Manged a Balita a tungkol kanan Apo Jesus. ²¹ Ket ha pangipatanda la, anti kanlay kapalyadiyan nan Apo Dioh. Kaya-bay malabong hilay tataon namteḡ boy napataya kanan Apo Jesus.

²² Haanin, hilay māmteḡ nan Apo Jesus ha banwan Jerusalem, ha nabalitaan la yatew, intubol la yay Bernabe a makew ha banwan Antioquia. ²³⁻²⁴ Pamiabot na ihtew, naaliket ya, ta nakit nay kangedan a andiyagen nan Apo Dioh kanlan māmteḡ nan Apo Jesus ihtew. Hiyay Bernabe, manged yan tao boy maghen ye pamteḡ na boy naheb yan Ihpediton Dioh. Binabalaan na hila a mag-ilyadi hila dayin luboh a mapatayaan

kanan Apo. Ket malabong a tatao ihtew ye namteg kanan Apo Jesus.

²⁵ Haanin, nakew yay Bernabe ha banwan Tarso ta-omen naya tapulen ye Saulo. ²⁶ Ha natapulan na yayna, inlamo na yan nag-udong ha banwan Antioquia. Ket makataon hilan napaylamo-lamo kanlan pangkat lan māmteg ihtew boy malabong a tatao ye inaadalan la ihtewbay. Ket ha Antioquia, ihtew hilan nandugin nahabtan “Cristiano” ye mānumbong nan Apo Jesus.

²⁷ Kananyatew a panaon, legan anti yay Bernabe boy Saulo ha banwan Antioquia, main nangaanon podopita ye nilumateng a nangibat ha banwan Jerusalem. ²⁸ Agabo ye ngalan nin magha kanla. Haanin, makauli ha kapalyadiyan nan Ihipiditon Dih, nideng yan namaltep a magkamain nin tubat a bitil ha kaganaan a lulugal ihti ha babe-luta. Nalyadi yati ha panaon nin panakop nan Emperador Claudio. ²⁹ Kaya-bay hilay mānumbong nan Apo Jesus ha Antioquia, napaykahundoan la a balang magha kanlay mangipaatel nin haglap ha mababa lan ibyay kanlan māmteg a angkumonin ha plobinhiyan Judea. ³⁰ Ket impaatel la kanan Bernabe boy Saulo ye haglap la ta-omen la met ibyay kanlan mānguna nin pangkat lan māmteg ha banwan Jerusalem.

12

Hiyay Pangipaloke nan Poon Herodes Agripa kanlan Māmteg nan Apo Jesus

¹ Kananyatew met ateed a panaon, ingkana naynan Poon Herodes Agripa ye pangipaloke kanlan nangaanon kalalamoan nin pangkat lan māmteḡ. ² Impaputoh nay leey nan Santiago a katongno nan Juan. ³ Ket ha nakit na a ingkaaliket lan Jujudio ye dinyag na, impadakep naya met ye Pedro. Nalyadi yati ha panaon nin Pihta nin Tinapay a Homain Pamalbag. ⁴ Ket impapidiho naya boy pinabantayan naya nin apat a pohton huhundaloh a maniapat a mayhuhublat tepe ikatlon odah. Inihip nan Poon Herodes Agripa a litihen na yay Pedro ha adapan lan tatao pangayadi nin Pihtan Pangihipan nin Pangiligtah. ⁵ Kaya-bay anti ya po ye Pedro ha pidihowan. Noba hiyay pangkat lan māmteḡ, luboh ye pangipakigwang la kana kanan Apo Dioh.

Hiyay Pangilwah nin Anghil kanan Pedro

⁶ Kananyatew a madeglem bayo mangaamot nin panlitih kanan Pedro, angkatuloy yan naka-balol nin luway tanikala ha pietan nin luway hundaloh. Main po huhundaloh a ampagbantay kana ha ilwangan nin pidihowan. ⁷ Kapipikhaan, napakit ye maghay anghil nin Dioh. Ket hinum-nag ye loob nin pidihowan. Dinapikipik na yay tagililan nan Pedro ta-omen ya mapokaw boy hinabi na kana, “Padah mo! Mimata kayna!” Ket kapipikhaan, naalih ye tanikala ha gagamet nan Pedro.

⁸ Haanin, hinabi nin anghil kana, “Mag-akeh kayna boy mag-ihitiping.” Ket wanabay ye dinyag nan Pedro.

Hinabi na po nin anghil, “Magkepek ka boy humbongen moko.”

⁹ Kaya-bay hinumbong ya met ye Pedro kanan anghil papalwah ha pidihowan. Ahe na tanda a peteg ye angkalyadi, ta angkabaan na a lelep nan bengat. ¹⁰ Nilabhan lay una boy ikalwan pangkat lan māgbantay. Pamiabot la ha ilwangan a bakal paugot ha banwa, bengat yaynan naglukat a homain ampangemgem. Ket nilumwah hilayna. Pangalabah la ha pihalapan-gan nin dān, kapipikhaan, naplak yay anghil nin Diah.

¹¹ Ket ihtew na po natandaan Pedro a peteg manayti. Kaya-bay hinabi na, “Ah! Tanda koyna a peteg a intubol nan Apo ye anghil na a nangiligtah kangko ha kapalyadiyan nan Poon Herodes Agripa boy ha labay lan Jujudio a diyagen kangko.”

¹² Ha natandaan nan Pedro a nakaligtah yayna, nakew ya ha baey nan Maria a indo nan Juan a anhabtan Marcos. Malabong hilay tatao a naytitipon ihtew boy ampakigwang. ¹³ Haanin, nanadoktok yay Pedro ha ilwangan nin alad, a wana, “Apo! Apo!” Ket hiyay ipoh a nagngalan Roda, nilumwah ya ha baey ta-omen na bilewen no ayay ampanadoktok ha ilwangan nin alad.

¹⁴ Ha nabihngaan naya a hiyabay ye Pedro boy uli ha aliket na, agnayna naihipan ilukat ye ilwangan, no aliwan tampol yaynan nayew paloob ha baey. Ket hinabi na kanlan kaganaan a anti ihtew, “Hiyay Pedro, anti yaynan ampideng ha ilwah nin ilwangan alad!”

15 “Hi! Angkaengew kayna laweh?” wanla kanan Roda.

Noba man-ipilit na, “Petegbay a anti yay Pedro ihtew.”

Kaya-bay hinabi la kanan Roda, “Yeh, maka anghil nan Pedro yatew.”

16 Noba hiyay Pedro, ampanadoktok ya po ateed. Kaya-bay nilukatan lay ilwangan nin alad. Pamakakit la kanan Pedro, nagtaka hilan tubat.

17 Hininyahan na hilan pakal-em. Pangayadi, ihtolya na kanla no way-omen na yan in-ilwah nin Apo ha pidihowan. Ket hinabi na kanla, “Habiyen yo met kanan Santiago boy kanlan kanayon po a kakatongno tawo kanan Apo Jesus ye nalyadi.” Pangayadi, inumalih yayna. Ket nakew ya ha kanayon a lugal.

18 Ha pahanib ana, nagulo hilay huhundaloh a ampagbantay ha pidihowan, ta ahe yaynay Pedro boy ahe la tanda no hinyay nalyadi kana.

19 Ket hiyay Poon Herodes Agripa, impatapul na yay Pedro, noba ahe la yan natapulan. Kaya-bay nilitih na hilay māgbantay, ket impapatey na hila. Pangayadi, inumalih yay Poon Herodes Agripa ha Judea, ket nakew ya ha banwan Cesarea. Ket kinumonin yayna ihtew.

Hiyay Pagkamatey nan Poon Herodes Agripa

20 Kananyatew a panaon, hiyay Poon Herodes Agripa, angkapoot yan tubat kanlan taga banwan Tiro boy banwan Sidon. Ket ulita hilay taga banwan Tiro boy banwan Sidon ket ibat ha angkahakopan nan Poon Herodes Agripa ye pamangan la, napaymamagha hilan makew

makikahundo kana. Kaya-bay ginayyem laya po ye Blasto a mamaala nin baey nan Poon Herodes Agripa, ta labay lay pahaglap kana a makitongtong kanan Poon Herodes Agripa.

²¹ Ha naabot ye mangaamot a intipan nan Poon Herodes Agripa a pangadap na kanlan taga Tiro boy taga Sidon, naghoot yan badon poon. Ket nikno ya ha pamiknoan poon haka ya nagdihkolho. ²² Ket impangha lan tatao, a wanla, “Magha yan dioh ye ampaghabi, aliwa yan tao!”

²³ Ket kananyatew met ateed, pinaduhaan yan anghil nan Apo ye Poon Herodes Agripa, ta inamam nay kadangalan nan Apo Dioh. Inowel ye pait na, ket impatey na.

²⁴ Kananyatew lalalo po nilumabong ye tataon nakange boy namteg ha Habi nin Dioh.

²⁵ Hiyay Bernabe boy Saulo, ha naiatel layna ye haglap kanlan kakatongno ha Jerusalem, nagudong hilayna ha banwan Antioquia. Ket inlamo la yaynay Juan a anhabtan met Marcos.

13

Hiyay Pangitubol kanlan Bernabe boy Saulo

¹ Ha pangkat lan māmteg ha banwan Antioquia, main popodopita boy mamaihtodo. Hilabay ye Bernabe, Simeon a anhabtan Negro,* Lucio a taga Cirene, Saulo boy Manaen a kadagaw nan Gobilnadol Herodes Antipas hatew ha aanak hila po. ² Ha maghay mangaamot, legan ampanggalang hila kanan Apo boy ampagpaltan

* **13:1** *Negro*: hiyay labay habiyen ket mangitit. Kadihko mangitit ye luti na.

mangan, hinabi nan Ihpediton Dioh kanla, “Ilbo yo hilan Bernabe boy Saulo, ta main akon labay ipadyag kanla.”³ Pangayadi lan nagpaltan mangan boy nakigwang, impalonto lay gamet la kanlan Bernabe boy Saulo, ket intubol la hilayna.

Hiyay Saulo boy Bernabe ha alipoteh nin Cyprus

⁴ Kaya-bay hiyay Bernabe boy Saulo, uli ha bilin nan Ihpediton Dioh kanla, dinumoong hila ha banwan Seleucia. Ket paibat ihtew, nilumugan hilan balko palakew ha alipoteh nin Cyprus.

⁵ Ha niabot hilayna ha banwan Salamina, impatanda lay Habi nin Dioh ha pāytiponan lan Jujudio. Kalamo la yay Juan Marcos a kahaglap la.

⁶ Haanin, pinatepean lay lulugal nin alipoteh anggan nilumateng hila ha banwan Pafos. Ket ihtew la yayna nakit ye maghan Judion māghalimangka a ampagkonwadin podopita. Hiyay ngalan na ket Bar-Jesus.⁷ Gayyem na yan Gobilnadol Sergio Paulo a madunong a tao. Haanin, hiyay Gobilnadol, impahagyat na hilan Bernabe boy Saulo, ta labay nan mangan ye Habi nin Dioh.⁸ Noba hinaad na hilan māghalimangka a Elimas. Elimas ye ngalan nan Bar-Jesus ha habin Griego. Dinyag na yatew, ta ahe na labay a mamteg yay Gobilnadol kanan Apo Jesu Cristo.⁹ Noba hiyay Saulo a anhabtan anan Pablo, naheb yan Ihpediton Dioh. Pinudek na yay Elimas boy hinabi,¹⁰ “Hikan anak nan Satanas boy kaaway nin kaganaan a matoyng! Pawa panguhit boy kalok-an ye andiyagen mo.

Taket ta lanang mon ambaliknoen ye kaptegan a ibat kanan Apo Dioh? ¹¹ Haanin met ateed, paduhaan na kan Apo Dioh. Pag-ilyadiyen na kan kapkap. Ket ahe kayna makakit nin henag ha loob nin nangaanon mangaamot.”

Kananyatew met ateed, nilumiteh ye pamilew nan Elimas. Ket ampangapkap yaynan ampanapul nin taon mangakay kana. ¹² Ha nakit nan Gobilnadol ye nalyadi kanan Elimas, namteg yayna, ta nagtaka yan tubat ha adal tungkol kanan Apo Jesus.

Hiyay Pangiadal nan Pablo boy Bernabe ha banwan Antioquia ha plobinhiyan Pisidia

¹³ Haanin, hiyay Pablo boy kalalamoan na, inumalih hila ha banwan Pafos. Nilumugan hila nin balko palakew ha Perga ha plobinhiyan Pamfilia. Pamiabot la ihtew, hinumyay yay Juan Marcos, ket nag-udong ya ha Jerusalem. ¹⁴ Ket hiyay Pablo boy Bernabe, naglaloh hila ha banwan Antioquia ha plobinhiyan Pisidia. Ha Mangaamot nin Pagpainawa, nakew hila ha pāytiponan lan Jujudio boy nikno hila. ¹⁵ Haanin, main namaha nin anoy pahen nin Bibilin a impahulat kanan Moises boy huhulat lan popodopita. Pangayadi nin pamaha, hilay mānguna ha pāytiponan, nangitubol hilan mangihabi kanan Pablo boy Bernabe nin wanae, “Kakatongno, no main kawon mahabi a makapakhaw nin nakem lan tatao, ket habiyen yoyna.”

¹⁶ Kaya-bay nideng yay Pablo. Ket hininyahan na hilaynan pakal-em boy hinabi na, “Hikawon

kapadiho kon Jujudio boy hikawon aliwan Judio a main limo kanan Apo Dioh, leng-en yoy habiyen ko! ¹⁷ Hiyay Dioh a anggalangen tawon Israelita ye namili kanlan nangaunan tutoa tawo. Hatew, ha angkumonin hila po ha nahyon Egipto a aliwa lan lugal, ket pinalabong na hilan Apo Dioh. Boy makauli ha tubat a kapalyadiyan na, hinaglapan na hilan inumalih ha nahyon Egipto. ¹⁸ Ha anti hila ha wangwang ha loob nin mangaapatapo a taon, pinag-anohan na hilan Apo Dioh. ¹⁹ Ha nilumateng hilayna ha Canaan, inapo nan Apo Dioh ye pitoy nahyon[†] ihtew. Ket in-ibyay na yatew a lugal kanlan nangaunan tutoa tawo. ²⁰ Nalyadi yatin kaganaan ha loob nin apat a gatoh boy limampo a taon.”

“Pangayadi yatew, namili yay Apo Dioh nin tatao a manguna kanla angga ha panaon nan podopitan Samuel. ²¹ Pangayadi, nakikwa hilan poon. Ket pinili na yan Apo Dioh ye Saul a anak nan Kis a ibat ha lahi nan Benjamin. Ket hiyay Saul, namoon ya kanla ha loob nin apatapo a taon. ²² Ket ha inalih na yan Apo Dioh ye Saul bilang poon, inhagili na yay David. Hinabi nan Apo Dioh, ‘Nalabayan ko yay David a anak nan Jesse, ta humbongen nay kaganaan a ibilin ko kana.’ ”

²³ Hinabi na po nin Pablo kanlan tatao, “Nangibat ya ha lahi nan Poon David ye Apo Jesus a Māngiligtah nin tatao. Hiyabay ye impangako nan Apo Dioh kanlan nangaunan tutoa tawo. ²⁴ Noba bayo ya po mandugin mangiadal ye Apo Jesus, impatanda nan Juan kanlan kaganaan a

[†] 13:19 Deuteronomio 7:1.

Israelita a katapulan a paghehean laynay kakahalanan la boy pabawtihmo. ²⁵ Ha madanon naynan mayadi nin Juan ye man-ipadyag nan Apo Dioh kana, hinabi na kanlan tatao, 'Kadihko, an-hipen yo a hiko ye an-agaden yo a impangako nan Apo Dioh. Aliwan hiko, no aliwan hiyay angkahuyot kangko! Ket agya mangaget bengat nin hapatoh na, ket ahe ako katanggap-tanggap.'

²⁶ Hinabi na po nin Pablo, "Kakatongno kon lahi nan Abraham boy hikawon aliwan Judio a main limo kanan Apo Dioh, leng-en yo yatin habiyen ko. Hikitawon kaganaan ye nangipatan-daan nan Apo Dioh nin Manged a Balita no way-omen kitawo miligtah ha kapaduhaan a homain anggaan. ²⁷ Noba hilay Jujudion angkumonin ha Jerusalem boy hilay mānguna la, ahe la yan nabalayan a hiyay Apo Jesus ye intubol nan Apo Dioh a mangiligtah kanla. Ahe la met natalohan ye inhulat lan popodopita a ambahaen la ha balang pāytiponan la tepe Mangaamot nin Pag-painawa. Noba ha inuhgaan la yan kamateyan ye Apo Jesus, ket naitupad la ye inhulat lan popodopita. ²⁸ Ket hilay Jujudio, agya homain hilan nakit a hangkan nin pamateyan la kana, inawok la po ateed kanan Gobilnadol Pilato a ipapatey na yay Apo Jesus. ²⁹ Ha naitupad layna ye kaganaan a nakahulat tungkol kana, inlumbah laya ha kodoh haka la yan in-ilbeng. ³⁰ Noba bini-ay na yan uman Apo Dioh. ³¹ Ha nabi-ay yan uman ye Apo Jesus, napakit yan malabong a ukdo kanlan napagkalamo na ha pamakew na ha Jerusalem paibat ha Galilea.

Ket haanin, hilabay ye māmapteg na kanlan kapadiho tawon Israelita.”

³² “Kaya-bay anti kayi ihti haanin ta-omen mi ipatanda kanyo ye Manged a Balita a impangako nan Apo Dioh kanlan nangaunan tutoa tawo.

³³ Ket haanin, intupad nayna kantawo a lalahi la, ta bini-ay na yan uman ye Apo Jesus. Ta wanae ye nakahulat ha ikalwan Kakanta a hinabi nan Apo Dioh kanan Apo Jesus,
‘Hika ye Anak ko.

Ket haanin, ipatanda ko a hikoy Bapa mo.’

”‡

³⁴ “Hatew, impangako nan Apo Dioh a hiyay Apo Jesus, bi-ayen na yan uman boy ahe bumata ye laman na, a wana,

‘Hiyay kangedan a impangako ko kanan Poon David,

ket itupad ko kammo.’§

³⁵ Hinabi na po ha kanayon a pahen,

‘Ahe mo ipaluboh a bumata ye laman nin Homain Kahalanan a Māghilbi mo.’ ”*

³⁶ “Aliwan hiyay Poon David ye andektan na, ta ha nayadi naynan David ye impadyag nan Apo Dioh kana a maghilbi kanlan tatao ha kapanaonan na, natey ya met. Ket nailbeng ya ha talig nin nakailbengan lan nangaunan tutoa na. Ket binumata ye laman na. ³⁷ Noba hiyay Apo Jesus, ha natey ya, bini-ay na yan uman Apo Dioh boy ahe binumata ye laman na. ³⁸⁻³⁹ Kaya-bay kakatongno ko, katapulan a matandaan

‡ 13:33 Kakanta 2:7. § 13:34 Isaias 55:3. * 13:35 Kakanta 16:10.

yo a makauli ha dinyag nan Apo Jesus, an-
ipatanda mi kanyo a patawaden nan Apo Dioh ye
kakahalanan tawo. Ta ayaman a mamteg kanan
Apo Jesus, ket an-ibiling na yan matoyngong Apo
Dioh. Noba homain taon ibiling nan Apo Dioh a
matoyngong makauli ha panumbong ha Bibilin a
impahulat nan Apo Dioh kanan Moises. ⁴⁰ Kaya-
bay mag-alla kawo ta-omen ahe malyadi kanyo
ye inhulat lan popodopita a hinabi nan Apo Dioh,
a wanae,

⁴¹ 'Hikawon mapangumih, leng-en yo.

Magtaka kawo ha diyagen ko. Noba matey
kawo met ateed!

Ta main akon diyagen ha kapanaonan yo

a ahe yo pamtegan, agya main mangihabi
kanyo.' "†

⁴² Haanin, ha papalwah hilaynan Pablo boy
Bernabe ha pāytiponan lan Jujudio, inawok lan
tatao kanla a mag-udong hilan uman ha dumon-
don a Mangaamot nin Pagpainawa ta-omen la
ipahulong ye pangipatanda la. ⁴³ Pangayadi nin
paytitipon la, inumalih hilaynan Pablo boy Bern-
abe ihtew. Malabong a Jujudio boy aliwan Judio
a ampanumbong nin kaugalian lan Jujudio ye
nakilakew kanla. Ket hiyay Pablo boy Bernabe,
binabalaan la hila a ipahulong lay pamataya la
ha kangedan nan Apo Dioh.

⁴⁴ Ha dumondon a Mangaamot nin Pag-
painawa, ngalingalanan kaganaan a tatao ha
banwa ye nakew manlengen nin Habi nin Dioh
ha pāytiponan lan Jujudio. ⁴⁵ Ha nakit lan
mānguna lan Jujudio a malabong ye tataon

† 13:41 Habakuk 1:5.

nakitipon a manlengge kanlan Pablo boy Bernabe, naibeg hilan tubat. Ket kinuntada la yay an-iadal nan Pablo boy inlungolungo laya po.

⁴⁶ Noba homain limo la hilan pinakibatan Pablo boy Bernabe, “Peteg a katapulan a hikawo ye unan pakaipatandaan nin Habi nin Dioh. Noba ulita ahe yoya tinanggap, inuhgaan yoynay hadili yo a ahe kawo malyadin mananggap nin bi-ay a homain anggaan. Kaya-bay paibat haanin, hilaynay aliwan Judio ye lakwen min pangipatandaan nin Manged a Balita. ⁴⁷ Ta wanae ye imbilin nan Apo Dioh kammi,

‘Dinyag katan tillag kanlan aliwan Judio
 ta-omen makauli kammo, ket maibalita ye
 tungkol ha kaligtahan ha kaganaan a tatao
 ihti ha babe-luta.’ ”

⁴⁸ Hilay aliwan Judio, pamakange la yatew, naaliket hila boy inggalang lay Habi nin Dioh. Ket hilay kaganaan a tinuga nan Apo Dioh ha bi-ay a homain anggaan, namteg hila.

⁴⁹ Kaya-bay nitayak ye Habi nin Dioh ha kaganaan a pahen nin yatew a lugal. ⁵⁰ Noba hilay mānguna lan Jujudio, inatay la hilan kumuntada kanlan Pablo ye ambigbigen a babayi a mapanggalang kanan Apo Dioh boy hilay lalakin mānguna ha banwa. Ket impaloke la yay Pablo boy Bernabe haka la hila intaboy.

⁵¹ Kaya-bay hiyay dinyag lan Pablo, ingkampang lay tuwapok nin bibitih la bilang pangipatanda kanla a maloke ye dinyag la. Ket hiyay Bernabe boy Pablo, nakew hilayna ha banwan Iconio.

⁵² Hilay mānumbong nan Apo Jesus ha banwan

Antioquia, angkaaliket hilan tubat boy naheb hilan Ihpiditon Dioh.

14

Hiyay Pablo boy Bernabe ha banwan Iconio

¹ Hiyay nalyadi ha banwan Antioquia, ket hiya met ateed ha banwan Iconio. Nakew yay Pablo boy Bernabe ha pāytiponan lan Jujudio, ket uli ha pangipatanda la, malabong a Jujudio boy Griego ye namteg kanan Apo Jesus. ² Noba hilay Jujudio a ahe ampamteg, inatay la hilay kanayon a aliwan Judio ta-omen hila kumuntada kanlan māmteg. ³ Kaya-bay nagbuyot yay Pablo boy Bernabe nin yatew a banwa boy homain hilan limo a nangipatanda nin tungkol kanan Apo. Ket pinaptegan na met Apo a peteg ye an-iadal lan Pablo tungkol ha kangedan na, ta binyanan na hilan kapalyadiyan a manyag nin pagkakitan boy kapagtakaan. ⁴ Hilay tatao ihtew ha banwan Iconio, aliwan padipadiho ye ihip la. Main nakitupig kanlan Jujudio a ahe ampamteg, hilay kanayon met kanan Pablo boy Bernabe.

⁵ Haanin, hilay Jujudio boy aliwan Judio boy mānguna la a angkumuntada kanlan Pablo boy Bernabe, ket inihip la a ipaloke boy tataponen la hila nin dapah. ⁶ Ha natandaan lan Pablo boy Bernabe yatew, tampol hilan inumalih a palakew ha babanwa nin Listra boy Derbe a hakop nin plobinhiyan Licaonia boy ha kanayon po a babadiyo ha palibot nin yatew a banwa. ⁷ Ket impatanda la ihtew ye Manged a Balita a tungkol kanan Apo Jesus.

Hiyay Pablo boy Bernabe ha banwan Listra

⁸ Haanin, ha banwan Listra, main maghay lakin ampikno a ahe yan bega makakodang, ta lumpo yaynan in-anak. ⁹ Ket ampanlenge ya ha an-ipatanda nan Pablo. Haanin, pinudek na yan Pablo. Ket nakit na a main yan pamteg a mitaah ya. ¹⁰ Kaya-bay impakakhaw nan hinabi, “Mideng ka!” Ket tampol yan nideng boy nangodang-kodang.

¹¹ Pamakakit lan malabong a tatao ye dinyag nan Pablo, impangha la ha habin Licaonia, a wanla, “Inumaypa hilay didioh ihti kantawo ha kadih tao.” ¹² Hiyay Bernabe, pinangalanan la yan Zeus a ngalan nin magha kanlan andiohen la. Ket hiyay Pablo, ulita māngihabi ya, pinangalanan la yan Hermes a ngalan nin andiohen la a māngihabi. ¹³ Hiyay timplo nan Zeus a andiohen lan tatao, ket anti ya ha ilwah nin alad nin yatew a banwa. Ket ha nabalitaan nin padi nan Zeus ye nalyadi, nangilakew ya ihtew ha ilwangan nin alad nin banwa nin bobolog a baka a naonoan nin bulak. Ket labay na boy hilay tatao a ihagpa yatew kanan Pablo boy Bernabe, ta an-hipen la a hilan peteg ye didioh la.

¹⁴ Noba ha natandaan nan Pablo boy Bernabe ye labay lan diyagen, giniwak lay bado la boy nayew hilan nakew ha pibunakan lan tatao. Ket impangha la, a wanla, ¹⁵ “Gagayyem, taket ta andiyagen yo yain? Ket tao kayin bengat a omen kanyo. Nakew kayi ihti a mangipatanda kanyo nin Manged a Balita ta-omen yoyna tal-ingkukolan yatin homain hilbi a diohdiohan boy

humaley kawoyna ha peteg a Dioh a angkabi-ay. Hiyabay ye namalhowa nin langit, luta, dagat boy kaganaan a anti kanla. ¹⁶ Hatew, ampaolayan nan Apo Dioh ye kaganaan a nahyon a manyag nin hadili lan kalabayan. ¹⁷ Agya wanabay man, lanang na yan teed an-ipakit Apo Dioh ye pagkaDioh na makauli ha manganged a andiyagen na. Ambiyang na kawon udan boy mahbol a pupol ha panaon nin pamupol. Ampabhoyen na kawo boy ampaaliketen na kawo.” ¹⁸ Noba agya hinabi lan Pablo boy Bernabe yatew, naidapan hilan teed a nanaad kanlan tatao a mangihagpa kanla.

¹⁹ Noba main nilumateng a nangaanon Jujudio a nangibat ha babanwan Antioquia boy Iconio. Ket kinumbinyo la hilay tatao a kumuntada kanan Pablo. Kaya-bay tinatapon la yan dapah. Ket ha nabaan la a natey yayna, ingguloy la yayan in-ilwah ha banwa. ²⁰ Noba ha pinalibotan la yan mānumbong nan Apo Jesus, ket nimata yan nideng boy nag-udong yayna ha banwa. Kabekahan, hiyay Pablo boy Bernabe, inumalih hilan palakew ha banwan Derbe.

Hiyay Pag-udong nan Pablo boy Bernabe ha banwan Antioquia

²¹ Impatanda lan Pablo boy Bernabe ye Manged a Balita tungkol kanan Apo Jesus ha banwan Derbe. Ket malabong ye nakumbinyo la a manumbong kanan Apo Jesus. Pangayadi, nag-udong hilayna man ha banwan Listra, Iconio boy Antioquia a hakop nin plobinhiyan Pisidia.

²² Ket ha balang banwa a nilakew la, pinakhaw

lay nakem lan mānubong nan Apo Jesus boy binabalaan la hilan magpahulong ha pamteg la, ta katapulan a magdiha hilan malabong a kaidapan bayo hilan maibilang kanlan anhakopen nan Apo Dioh. ²³ Hiyay Pablo boy Bernabe, namili hilan mānguna ha balang pangkat lan māmteg nan Apo Jesus. Nagpalta hilan mangan boy impakigwang la hilay napili boy impataya la hila kanan Apo a ampamtegan la.

²⁴ Haanin, hiyay Pablo boy Bernabe, nagdān hila ha plobinhiyan Pisidia. Ket ha niabot hila ha plobinhiyan Pamfilia, ²⁵ impatanda lay Habi nin Dioh ha banwan Perga. Pangayadi, naglalah hilayna ha banwan Atalia. ²⁶ Paibat ihtew, nagbalko hilan paudong ha banwan Antioquia ha plobinhiyan Siria a ibatan la hatew. Ket ihtew la hilan impakigwang nin māmteg hatew a inged nan Apo Dioh ye abala la a kapiyadi la.

²⁷ Pamiabot lan Pablo boy Bernabe ha banwan Antioquia, tinipon la hilay māmteg nan Apo Jesus. Ket imbalita la kanla ye kaganaan a dinyag nan Apo Dioh makauli kanla boy no wayomen hila namteg kanan Apo Jesus ye aliwan Judio. ²⁸ Ket ihtewbay hilan nagbuyot ye Pablo boy Bernabe kalamo hilay mānubong nan Apo Jesus.

15

Hiyay Paytitipon ha banwan Jerusalem

¹ Ha anti ya po ye Pablo ha Antioquia, main nangaanon lakin nilumateng ihtew a nangibat

ha plobinhiyan Judea ye nangiadal kanlan kaka-tongnon māmteḡ nan Apo Jesus nin wanae, “Katapulān a magpatuli kawo a omen ha kaugalian a in-adal nan Moises ta-omen kawo miligtah ha pamaduha nan Apo Dioh.”

² Ket ulita aliwan wanabay ye pamteḡ lan Pablo boy Bernabe, inumamot ye payngangatngat la kanla. Kaya-bay hilay māmteḡ, napaymamaghaan la a hiyay Pablo, Bernabe boy nangaanon māmteḡ ha Antioquia, ket palakwen la hila ha banwan Jerusalem ta-omen la paytongtongan yatin gotgot ihtew kanlan aapohtol boy mānguna nin pangkat lan māmteḡ.

³ Kaya-bay pinaaligwat la hilaynan Pablo boy Bernabe. Ket ha pagdān la ha plobinhiyan Fenicia boy ha plobinhiyan Samaria, imbalita la kanlan māmteḡ ihtew a malabong hilaynay aliwan Judio ye ampamteḡ kanan Apo Jesus. Ket pamakange lan māmteḡ yatew, naaliket hilan tubat. ⁴ Ha niabot hilaynan Pablo ha banwan Jerusalem, tinanggap hilan pangkat lan māmteḡ boy mānguna la boy hilay aapohtol. Ket imbalita nan Pablo boy Bernabe kanla ye kaganaan a dinyag nan Apo Dioh makauli kanla. ⁵ Haanin, main anoy Pappariseo a ampamteḡ kanan Apo Jesus. Ket nideng hilan naghabi, “Katapulān hilan matuli ye aliwan Judio a namteḡ kanan Apo Jesus boy babalaan hila a manumbong ha Bibilin a impahulat kanan Moises.”

⁶ Kaya-bay naytitipon hilay aapohtol boy hilay mānguna nin pangkat lan māmteḡ ta-omen la paytongtongan yatin gotgot. ⁷ Pangayadi nin nabuyot a paytongtong la, nideng yay Pedro.

Ket hinabi na, “Kakatongno, tanda yoynabay met a hatew po, ket hikoy pinili nan Apo Dioh kanyo a mangipatanda nin Manged a Balita kanlan aliwan Judio ta-omen hila met mamteg kanan Apo Jesus. ⁸ Ket hiyay Apo Dioh a nagtanda nin an-hipen nin tao, pinaptegan na a antanggapan na hila met ye aliwan Judio, ta in-ibay na kanla ye Ihipidito na a omen met ateed kantawo. ⁹ Homain kitawon nakaidumaan kanlan aliwan Judio ha pamilew nan Apo Dioh, ta pinatawad na hila met ha namteg hila kanan Apo Jesus. ¹⁰ Haanin, taket ta anhuboken yo yay Apo Dioh? Taket ta ampiliten yo hilay aliwan Judio a manumbong ha Bibilin a agya hilay nangaunan tutoa tawo boy hikitawo, ket ahe tawo angkahumbong? ¹¹ Ampamtegan tawo a naligtah kitawo makauli ha kangedan nan Apo Jesus kantawo, ket wanabay met ateed kanlan aliwan Judio.”

¹² Pamakange la yatew, nilong-em hilan kaganaan. Ket nanleng hila na ha an-ibalita nan Bernabe boy Pablo a tungkol ha kapagtakaan boy pagkakitan a dinyag nan Apo Dioh kanlan aliwan Judio makauli kanla. ¹³ Ha nayadi hilaynan naghabi ye Bernabe boy Pablo, naghabi ya met ye Santiago, “Kakatongno ko, leng-en yoy habiyen ko. ¹⁴ Kapipiyadi nan impalinaw Simon Pedro ye unan panagyat nan Apo Dioh kanlan aliwan Judio ta-omen hila met maibilang a pagtao na. ¹⁵ Wanae met ye impahulat nan Apo Dioh kanlan podopita,

¹⁶ ‘Mag-udong akon uman lano.

Ket ipahulong koy naputoh a panakop nan David.

Ipaideng ko yan uman paibat ha pagkadama na ¹⁷ ta-omen la kon tapulen nin kanayon a tatao a hilay aliwan Judio a pinili kon pagkonin ko.

Hiko a Dioh ye ampaghabi nin yati.

¹⁸ Ket impatanda koyna yati hatew po.' "

¹⁹ Hinabi na po Santiago, "Kaya-bay no hikon bengat, ahe tawo hilaynan paidapan ye aliwan Judio a anhumaley kanan Apo Dioh, ²⁰ no aliwan ihulat tawoyna ingat kanla a adi hila mangan nin inhagpa ha diohdiohan, ta bilang yaynan madinat. Adi hila mamabayi o makilaki, adi hila mangna nin daya o kena nin aayop a ahe napadaya. ²¹ Yati ye Bibilin a impahulat kanan Moises a katapulan lan humbongen ta-omen la hila ahe kailoyan nin Jujudio. Ta paibat po ha unan panaon, ambahaen laynan Jujudio ha pāytiponan la yatin Bibilin tepe Mangaamot nin Pagpainaawa boy an-iadal la yati ha balang banwa."

Hiyay Hulat kanlan Aliwan Judio a Māmteg

²² Kaya-bay hilay aapohtol, hilay mānguna nin pangkat nin māmteg, boy kaganaan a kabilang ha pangkat lan māmteg ha Jerusalem, napaykahundoan lay mamili nin nangaanon lalaki ha pangkat la a itubol la a pagkalamo nan Pablo boy Bernabe a makew ha banwan Antioquia. Ket hiyay napili la, hiyay Judas a anhabtan Barsabas boy hiyay Silas a ambihaen nin kapadiho la a māmteg. ²³ Wanae ye anti ha hulat a impakaget la kanla ha banwan Antioquia.

“Hikayin kakatongno yon aapohtol boy mānguna nin pangkat lan māmteḡ ihti ha banwan Jerusalem, ampangumohta kayi kanyon aliwan Judio a kakatongno kanan Apo Jesus ihen ha banwan Antioquia, ha plobinhiyan Siria, boy ha plobinhiyan Cilicia. ²⁴ Natandaan mi a main tatao a ibat ihti kammi ye nakew ihen kanyo a ampanyoot nin ihip yo. Ahe mi hilan intubol a makew mangiadal kanyo. ²⁵ Kaya-bay naytitipon kayi. Ket napaymaghaan min mamili nin nangaanon lakin itubol a makew ihen kanyo a kalamo lan Bernabe boy Pablo a an-adoen tawon kakatongno. ²⁶ Hiyay Pablo boy Bernabe, ket ahe la angkawaenen ye bi-ay la ha paghilbi la kanan Apo tawon Jesu Cristo. ²⁷ Ket an-itubol mi hila met ye Judas boy Silas ta-omen la ipalinaw kanyo ye inhulat mi. ²⁸ Hiyay Ihipiditon Dioh ye nangipaihip kammi a ahe mi ipatupad kanyo ye mabyat a bilin, no aliwan hilayatin bengat. ²⁹ Adi kawo mangan nin inbagpa ha diohdiohan. Adi kawo mangna nin daya o kena nin aayop a ahe napadaya. Adi kawo mamabayi o makilaki. Manged a liklikan yo hilayati. Anggaynan bengat ihti ye hulat mi kanyo.”

³⁰ Haanin, hiyay Judas, Silas, Pablo, boy Bernabe a an-itubol la, ket nanige hilayna. Ha niabot hilayna ha banwan Antioquia, tinipon la hilay māmteḡ nan Apo Jesus. Ket inggawang lay hulat kanla. ³¹ Ha nabaha laynay hulat, naaliket hilan tubat. ³² Hiyay Judas boy Silas,

ket podopita hila met. Malabong ye in-aadal la a nakapakhaw nin nakem boy nakapapah-ey nin pamteg lan kakatongno. ³³ Kinumonin hila po ihtew nin anoy mangaamot. Ket ha ampag-aligwat hilaynan mag-udong, hilay kakatongno kanan Apo Jesus ihtew, impakigwang la hila a mag-ilyadin manged ye pangumodang la angga ha lumateng hila ha Jerusalem kanlan nangitubol kanla. ³⁴ [Noba hiyay Silas, ahe ya nakilakew, ta nagbantak ya ihtew.] ³⁵ Ket hiyay Pablo boy Bernabe, kinumonin hila ha banwan Antioquia. Ket legan anti hila ihtew, malabong met ye lamo la a ampangiadal boy ampangipatanda nin Habi nin Dioh.

Hiyay Payngihyay nan Pablo boy Bernabe

³⁶ Haanin, pangalabah nin anoy mangaamot, hinabi nan Pablo kanan Bernabe, “Udongen ta hilan kewahan ye kakatongno ha babanwan nangipatandaan tawo nin Habi nin Dioh ta-omen ta matandaan no way-omen hilayna.” ³⁷ Inawo nan Bernabe, noba labay na yan ilamo ye Juan a anhabtan Marcos. ³⁸ Noba ahe na labay Pablo, ta ha anti hila po ha plobinhiyan Pamfilia a ampangiadal nin Habi nin Dioh, ket nilakwanan na hilan Juan Marcos. ³⁹ Ket hiyay Pablo boy Bernabe, inumamot ye payngatngat la. Ket napayngihyay hila. Hiyay Bernabe, inlamo na yay Marcos. Ket nilumugan hila nin balko a palakew ha alipotah nin Cyprus. ⁴⁰ Ket hiyay Pablo, pinili na yay Silas. Ket bayo hila inumalih, impakigwang la hila po nin kakatongno kanan Apo Jesus a haglapan na hila dayi ha kaganaan a

lakwen la. ⁴¹ Nakew hilan Pablo ha plobinhiyan Siria boy ha plobinhiyan Cilicia. Ket pinapah-ey lay papangkat nin māmteḡ nan Apo Jesus nin yatew a lulugal.

16

Hiyay Pamakilakew nan Timoteo kanlan Pablo boy Silas

¹ Haanin, hiyay Pablo boy Silas, nagpahulong hila ha banwan Derbe angga ha banwan Listra a angkunaan nin maghay mānumbong nan Apo Jesus a nagnalan Timoteo. Hiyay indo na, Judio ya boy māmteḡ ya met. Noba hiyay bapa na ket Griego ya. ² Hilay kakatongno kanan Apo Jesus ha banwan Listra boy ha banwan Iconio, an-habiyen la a manged yan tao ye Timoteo. ³ Labay nan Pablo a ilamo yay Timoteo. Kaya-bay tinuli naya ta-omen hilan homain mahabi ye Jujudio a laban kana. Ta tanda lan kaganaan a Jujudio a angkumonin ihtew a Griego ye bapa nan Timoteo.* ⁴ Ket ha balang banwa a anlakwen la, an-ipatanda la ye bibilin a napaykahundoan lan aapohtol boy mānguna nin pangkat lan māmteḡ ha banwan Jerusalem boy imbilin la kanla a katapulan la yan hambongen. ⁵ Kaya-bay hilay papangkat nin māmteḡ, ket lalo anan pinumah-ey ye pamteḡ la. Ket minamangaamot hilan anlumabong ye ampamteḡ kanan Apo Jesus.

Hiyay Lelep nan Pablo tungkol ha Troas

* **16:3** Hilay Griego, ahe la antulien ye anak la.

6 Haanin, hinaad na hilan Ihpediton Dioh ye Pablo a mangiadal nin Habi nin Dioh ha plobinhiyan Asia. Kaya-bay nakew hila ha lulugal a hakop nin plobinhiyan Frigia boy plobinhiyan Galacia. 7 Ha niabot hilayna ha anggaan nin plobinhiyan Misia, magpahulong hila dayi ha plobinhiyan Bitinia. Noba ahe na hilan teed pinalubohan nin Ihpedito nan Apo Jesus a makew ihtew. 8 Kaya-bay hiyay dinyag la, nagdān hilayna ingat ha plobinhiyan Misia anggan nilumateng hila ha banwan Troas. 9 Ha madeglem ana, impalelep nan Apo Dioh kanan Pablo ye maghay lakin taga Macedonia. Ket yatew a laki, ampideng yan ampakiingalo kana, a wana, “Makew ka ihti ha Macedonia ta-omen mo kayi haglapan.” 10 Pangayadi nan naleplepan Pablo yatew, hinabi na met kammi a kalalamoan na. Kaya-bay tampol kayinan† nag-aligwat, ta ampamtegan mi a ampalakwen na kayin Apo Dioh ihtew ta-omen mi ipatanda ye Manged a Balita kanlan tatao.

Hiyay Pamteg nan Lydia kanan Apo Jesus

11 Paibat ha banwan Troas, nagbalko kayi palakew ha alipoteh nin Samotracia. Kabekahan, nagpahulong kayi ha banwan Neapolis. 12 Paibat ha banwan Neapolis, kinumodang kayinan palakew ha banwan Filipos a pinakamayadet a banwa nin plobinhiyan Macedonia. Malabong hilay taga Roma a angkumonin ha

† **16:10** Paibat ihti, hiyay Lucas ye kalamo nan Pablo. Kaya-bay anggawien naynay habin “kayi,” “mi,” o “kammi.”

Filipos. Ket kinumonin kayi po ihtew nin anoy mangaamot.

¹³ Ha naabot ye Mangaamot nin Pagpainawa, nilumwah kayi ha banwa. Ket nakew kayi ha gilid kabatowan. Nabaan mi a main lugal ihtew a pamakigwangan lan Jujudio. Ket natalngan mi hila ihtew ye babayin naytitipon. Kaya-bay nikno kayin nakitongtong kanla. ¹⁴ Magha kanlan ampanlenge kammi ket hiyay Lydia a taga banwan Tiatira. Māglako yan mangatampa a tapih a kadih obi boy magha yan ampanggalang kanan Apo Dioh. Legan ampanlenge ya ha aniadal nan Pablo, nilukatan nan Apo Dioh ye ihip na ta-omen na pamtegan ye aniadal na. ¹⁵ Ket napabawtihmo yay Lydia boy hilay kabaey na. Haanin, hinagyat na kayi, a wana, “No an-ibilang yo kon peteg a māmteḡ nan Apo Jesus, makew kawon makidagoh ha baey ko.” Ket mauplit yan nanagyat kammi. Kaya-bay nakidagoh kayi ha baey na.

Hiyay Pagkapidiho lan Pablo boy Silas ha banwan Filipos

¹⁶ Ha maghay mangaamot, legan palakew kayi ha lugal a pamakigwangan, nakahagana kayin maghay balatang a ipoh. Ampakapaltep ya uli ha maloke a ihpidito a anti kana. Ulin yati, malabong a pilak ye angkatanggap lan amo na. ¹⁷ Yatew a balatang, ket pihuhumbong na kayin ampangipangha nin wanae, “Hilatin tatao, ket māghilbi na hilan Pinakamatagay a Dioh! Anipatanda la kanyo no way-omen kawo miligtah!” ¹⁸ Minamangaamot, wanabay ye andiyagen na

kammi anggan hinumawa yaynay Pablo. Kaya-bay nagbawit yan inumadap kana. Ket hinabi na, “Hikan maloke a ihpidito, ha ngalan nan Apo Jesu Cristo, umalih kayna kana!” Ket kananyatew met ateed, inumalih yaynay maloke a ihpidito kana.

¹⁹ Ha nakit lan aamo nan balatang a ahe la yaynan mapagpilakan, dinakep la yay Pablo boy Silas. Ket ingguloy la hilan inlakew ha plaha, ta iadap la hila kanlan m̄anungkolan ha banwa.

²⁰ Haanin, in-adap la hila kanlan m̄anungkolan. Ket binadaan la hila, a wanla, “Hilatin lalakin Judio, ket anggulowen lay banwa tawo. ²¹ Ta an-iadal lay kaugalian la a laban ha bibilin tawon Romano. Ket ahe mi malyadin tanggapen o humbongen.”

²² Haanin, hilay tatao ihtew, nakitagem hilan namahakit kanlan Pablo boy Silas. Niloh-okan la hilan m̄anungkolan haka la hila impapatok.

²³ Pangayadi la hilan impapatok, ket impapidiho la hila boy binilinan la yay gowaldiya, a wanla, “Pakabantayan mo hilan manged.” ²⁴ Kaya-bay hiyay gowaldiya, impahlep na hilan Pablo boy Silas ha pinakamaalale a hilid nin pidihowan haka na impangaw ye bibitih la.

²⁵ Ha bunak anan madeglem, hiyay Pablo boy Silas, ampakigwang hila boy ampagkantan panggalang kanan Apo Dioh. Ket hilay kanayon a nakapidiho ihtew, ampanlenge hila met kanla.

²⁶ Kapipikhaan, nanlayon nin makhaw, ket naeyeg ye pidihowan. Ket tampol nangalalabkat ye kaganaan a leneb nin pidihowan boy nangaalih ye tatanikala nin kaganaan a nakapidiho.

²⁷ Ket napokaw yay gowaldiya nin pidihowan. Ha nakit na a nangalalabkat anay kaganaan a leneb, nabaan na a nakatakah hilaynay pidiho. Kaya-bay binagot nay kampilan na, ta magpakamatey yayna dayi. ²⁸ Noba nangha yay Pablo, a wana, “Adi ka magpakamatey, ta anti kayin kaganaan ihti.”

²⁹ Haanin, hiyay gowaldiya, nakikwa yan kingki. Pangayadi, nanandali yan nilumoob. Ket ampamigpig yan nanalimukod ha adapan nan Pablo boy Silas. ³⁰ Pangayadi, in-ilwah na yay Pablo boy Silas. Ket tinepet na hila, “Gagayyem, hinyay katapulan kon diyagen tamen ako miligtah ha pamaduha nan Apo Diah?”

³¹ Nakibat yay Pablo boy Silas, “Mamteg ka kanan Apo Jesus, ket miligtah ka boy hilay kabaey mo.” ³²⁻³⁴ Haanin, hiyay māgbantay, inlakew na yay Pablo boy Silas ha baey na. Ket inuyahan nay huhugat la boy pinakan na hila. Pangayadi, hiyay Pablo boy Silas, impatanda lay Habi nin Diah kana boy kanlan kaganaan a kabaey na. Ket kananyatew met ateed a madeglem, napabawtihmo ya kalamo na hilay kabaey na. Angkaaliket yan tubat boy hilay papamilya na, ta ampamteg hilayna kanan Apo Diah.

³⁵ Ha pahanib ana, hilay mānungkolan nin banwa, nangitubol hilan popolih a mangihabi kanan gowaldiya nin pidihowan, “Palihwayen mo hilaynan Pablo boy Silas.” ³⁶ Haanin, hiyay gowaldiya ha pidihowan, hinabi na met kanan Pablo, “Hilay mānungkolan, hinabi la kangko

a palihwayen katawoyna. Kaya-bay malyadi kawoynan umalih a main katanaan.”

³⁷ Noba hinabi nan Pablo kanlan popolih, “Nilabag la ye bibilin nin Roma, ta agya Romano kayi, ket impapatok la kayina ha adapan lan tatao boy impapidiho agya ahe la kayi po nilitih. Ket haanin, hiklito la kayin palihwayen. Aliwan huhto yain! Katapulan a hilay m̄nungkolan mihmo ye makew ihtin mangipalwah kammi ha pidihowan.”

³⁸ Kaya-bay nag-udong hilay popolih kanlan m̄nungkolan. Ket hinabi la kanla ye hinabi nan Pablo. Ket ha natandaan la a Romano hila met manayti ye Pablo boy Silas, ket nalimowan hila.‡ ³⁹ Hilatew a m̄nungkolan, nakew hila ha pidihowan. Ket nakikwa hila patawad kanlan Pablo. In-ilwah la hila ha pidihowan, ket pinakitongtongan la hila, “No malyadi dayi, umalih kawoyna ihti ha banwa mi.” ⁴⁰ Ha nakalwah hilaynan Pablo boy Silas ha pidihowan, nakew hila ha baey nan Lydia. Nalatngan la hila ihtew ye kakatongno kanan Apo Jesus. Ket pinakhaw lan Pablo ye pamteg la. Haanin, hiyay Pablo boy Silas, inumalih hilayna nin yatew a banwa.

17

Hiyay Pangiadal nan Pablo ha banwan Tesalonica

‡ **16:38** Milabag ha bibilin lan Romano no main Romano a mapaduhaan a homain po dalom. Hiyay gobilno lan Romano, ambantayen ye katulidan lan taga Roma. No idalom lan Pablo o Silas kanlan m̄nungkolan ihtew ha Roma, maahe ye obda lan nangipapidiho kanla.

¹ Haanin, hiyay Pablo boy Silas, nagdān hila ha banwan Amfipolis boy ha banwan Apolonia angga ha nakalateng hila ha banwan Tesalonica. Main pāytiponan lan Jujudio ihtew. ² Ha loob nin tatloy dominggo, tepe Mangaamot nin Pag-painawa, ampakew yay Pablo ha pāytiponan lan Jujudio, ta wanabay ye nakailmawan na. Nakingatngat yay Pablo kanlan tatao makauli ha naihulat a Habi nin Dioh. ³ Boy impalinaw boy pinaptegan na kanla a hiyay Cristo, katapulan yan magdiha nin pamaidap angga ha matey ya boy mabi-ay yan uman. Hinabi nan Pablo, “Hiyay Apo Jesus a an-ipatanda ko kanyo, ket hiyabay ye Cristo a impangako nan Apo Dioh.”

⁴ Hilay kanayon kanlan Jujudion ampanlenge, ket namteg hila boy nakilamo kanan Pablo boy Silas. Main met malabong a Griego a ampangalang kanan Apo Dioh boy malabong a babayin ambalayen ye namteg boy nakilamo kanla.

⁵ Noba hilay kanayon a Jujudio, naibeg hila kanan Pablo boy Silas. Kaya-bay nandakit hilan tataon mapanggulo a pamipideng ha palaha nin banwa. Ha malabong anay nadakit la, ingkana laynay manggulo ha loob nin banwa. Ket dina-wohong la yay baey nan Jason, ta antapulen la yay Pablo boy Silas ta-omen la hila iadap kanlan tatao. ⁶ Noba ha ahe la hila makitan ye Pablo boy Silas, ingguloy-guloy la hilan in-adap kanlan mānungkolan ha banwa ye Jason boy kanayon po a kakatongno kanan Apo Jesus. An-ipapangha la, “Hilatin tatao, ampanyag hilan kagulowan ha kaganaan a lugal a anlakwen la. Ket anti hilayna haanin ha banwa tawo. ⁷ Ket hiyay

Jason, pinadagoh na hila ha baey na. Ket hilatin tatao, angkuntadaen lay bibilin nan Emperador Cesar boy anhabiyen la a aliwan hiyay Emperador Cesar ye peteg a poon, no aliwan hiyay taon nagngalan Jesus.”⁸ Pamakange lan tatao boy mānungkolan yatew, naygulogulo hilayna.⁹ Ket haanin, pinabayad la yay Jason boy hilay kanayon a kakatongno kanan Apo Jesus haka la hila pinalihway.

Hiyay Pablo boy Bernabe ha banwan Berea

¹⁰ Kananyatew met ateed a madeglem, hilay kakatongno kanan Apo Jesus, intubol la hilan Pablo boy Silas ha banwan Berea. Ha niabot hilayna ihtew, nakew hila ha pāytiponan lan Jujudio.¹¹ Hilay Jujudio a angkumonin ha Berea, mamaway ye ihip la dinan kanlan taga banwan Tesalonica, ta kalalabay lay manlengenin an-iadal lan Pablo. Minamangaamot lan ambokitkiten ye naihulat a Habi nin Dioh ta-omen la matandaan no peteg yay anhabiyen nan Pablo.¹² Kaya-bay malabong kanla ihtew ye namteg kanan Apo Jesus. Malabong met a Griego a pawa ambalayen a babayi boy lalaki ye namteg kanan Apo Jesus.

¹³ Noba ha natandaan lan Jujudio ha Tesalonica a ampangipatanda yay Pablo nin Habi nin Dioh ha banwan Berea, ket nakew hila met ihtew ta-omen hila mangiatay nin tatao a manggulo.¹⁴ Kaya-bay hilay kakatongno kanan Apo Jesus, ginagah la yaynan intubol ye Pablo a makew ha ambay dagat. Noba hiyay Silas boy Timoteo, nagbantak hila ihtew ha banwan Berea.

¹⁵ Main ano kataon nangiattel kanan Pablo angga ha banwan Atenas. Ha mag-udong hilayna ha Berea, imbilin nan Pablo kanla a tampol la hilan pahumbongen kana ye Silas boy Timoteo.

Hiyay Pangiadal nan Pablo ha banwan Atenas

¹⁶ Hiyay Pablo, legan an-agaden na hilan Silas boy Timoteo ihtew ha banwan Atenas, nalele yan tubat, ta nakit na a malabong ye kalintatao a andiohen lan tatao ihtew. ¹⁷ Kaya-bay nakew ya ha pāytiponan lan Jujudio. Ket nakingatngat ya kanlan kapadiho na a Judio boy kanlan aliwan Judio a ampanggalang kanan Apo Dioh. Mina-mangaamot ya met a ampakew ha palaha boy ampakingatngat kanlan ayaman a anti ihtew.

¹⁸ Main luway pangkat nin mamaihtodo ihtew a ampakingatngat kanan Pablo. Hiyay maghay pangkat, anhabtan Epicureo. Ket hiyay magha met, anhabtan Estoico. Hinabi nin nangaano kanla, “Ayay anhabiyen na yain a kalawakaw?” Hinabi la met nin kanayon, “Ampangipatanda ya laweh nin tungkol ha dioh lan dadayohan?” Hinabi la yatew, ta an-ipatanda nan Pablo ye Manged a Balita tungkol kanan Apo Jesus boy hiyay pagkabi-ay nan uman.

¹⁹ Haanin, hiyay Pablo, inlakew laya ha pāytiponan lan mānungkolan a anhabtan Areopago. Ket hinabi la kana, “Labay min matandaan ye bayon adal a an-iadal mo. ²⁰ Babayo kammi yain a anhabiyen mo. Kaya-bay labay min matandaan ye labay nan habiyen.” ²¹ Hinabi la yatew, ta hilay taga Atenas boy hilay dadayohan a angkumonin ihtew, homain

hilaynan kanayon a andiyagen, no aliwan pay-tongtongan boy manlengge nin tungkol ha bayon adal.

²² Kaya-bay hiyay Pablo, nideng ya ha adapan lan tatao ha Areopago. Ket hinabi na, “Hikawon taga Atenas, angkaimatonan ko a makadih kawo. ²³ Ta ha nagpahyal ako ihti ha banwa yo, nakit ko hilay anggalangen yo. Main ako po nakit a pangihagpaan a main nakahulat a wanae, ‘Kanan Dioh a ahe tawo katatanda.’ Hiyay Dioh a anggalangen yo a ahe yo po katatanda, ket hiyabay ye ipatanda ko kanyo haanin.”

²⁴ “Hiyabay ye Dioh a namalhowa nin babe-luta boy kaganaan a babagay a anti kananyati. Hiyabay ye Apo nin langit boy luta. Kaya-bay ahe ya angkumonin ha titimplo a dinyag nin tao. ²⁵ Ahe na katapulan ye haglap nin tao, ta hiyabay ye ampamyay kantawo nin bi-ay, angeh, boy kaganaan a babagay a matapul tawo. ²⁶ Pinalhowa nan Apo Dioh ye maghay tao a pinangibatan nin kaganaan a lalahi nin tatao boy intayak na hila ha kaganaan a lulugal ihti ha babe-luta. Ingkonin nay anggaan nin lugal nin balang lahi boy intaning nay panaon la. ²⁷ Dinyag nan Apo Dioh yatew ta-omen tawo matandaan a katapulan tawo ya. Maka tapulen tawo ket matuklahan tawo yan peteg. Noba hiyay kaptegan, aliwa yan mataang ha balang magha kantawo. ²⁸ ‘Ta makauli ha kapalyadiyan na, ket angkabi-ay kitawo, ampakatige boy anti

kitawo ihti.* Ket wanabay met ateed ye hinabi lan anon māngalalla yo, a wanla, 'Aanak na kitawon Apo Dioh.' "

²⁹ Hinabi na po nin Pablo, "Haanin ta aanak na kitawon Apo Dioh, adi tawon an-hipen a hiyay Apo Dioh, ket kalintatao ya a yadi ha balitok, mital, o dapah a dinyag makauli ha ihip boy kagalingan nin tao. ³⁰ Hatew, pinaolayan nan Apo Dioh ye ahe la pamalay nin tatao kana. Noba haanin, an-ibilin na ha kaganaan a tatao ha balang lugal a paghehean laynay kakahalanan la boy talingkukolan laynay panyag la nin kalok-an. ³¹ Ta nangitaning yaynay Apo Dioh nin mangaamot nin matoyong a panuhga na ha kaganaan a tatao ihti ha babe-luta makauli kanan tao a pinili na. Ket pinaptegan na yati, ta bini-ay na yan uman."

³² Pamakange lan tatao ye tungkol ha pagkabi-ay uman nin nangamatey, kinailian la yan kanayon. Noba hilay kanayon, hinabi la, "Labay min mangan ana man kammo ye tungkol kananyati." ³³ Pangayadi lan hinabi yatew, hiyay Pablo, inumalih yayna ha ampaytiponan la. ³⁴ Noba main nangaano kanla a laki ye namteg kanan Apo Jesus boy nakitagem kanan Pablo. Magha kanla ye Dionisio a kabilang ha pangkat lan anhabtan Areopago. Main met maghay babayin nagngalan Damaris boy kanayon po.

18

* **17:28** Hatew, main māgdanew a nanulat yati kanan Zeus. Hiyay Zeus ye pinakapoon nin didioh lan Griego hatew.

Hiyay Pamakew nan Pablo ha banwan Corinto

¹ Pangayadi, inumalih yaynay Pablo ihtew ha banwan Atenas. Ket nakew ya ha banwan Corinto. ² Ket ihtew naya nakitan ye Aquila a maghay Judio a taga plobinhiyan Ponto, lamo na yay ahawa na a hiyay Priscila. Ket kapipilateng lan bengat a nangibat ha Italia. Ta hiyay Emperador Claudio, pinaalih na hilay kaganaan a Jujudio ha banwan Roma. Ket hiyay Pablo, kinewahan na hilay miahawan Aquila boy Priscila. ³ Ket ulita kapadiho na hilan mānyag nin tolda, nakidagoh ya kanla boy nakilamo yayna kanla a manyag nin tolda. ⁴ Hiyay Pablo, tepe Mangaamot nin Pagpainawa, ampakew ya ha pāytiponan lan Jujudio ta-omen ya makingatngat kanlan Jujudio boy Griego. Ta labay na hilan makumbinyo a mamteg kanan Apo Jesus.

⁵ Ha nilumateng yay Silas boy Timoteo a ibat ha plobinhiyan Macedonia, ingkamihan naynan Pablo ye panaon na ha pangipatanda nin Habi nin Dioh boy an-ipapteg na kanlan Jujudio a hiyay Apo Jesus ye Cristo a impangako nan Apo Dioh. ⁶ Noba ha kinuntada boy inlungolungo la yaynay Pablo, ingkampag nay tuwapok nin bado na bilang babala laban kanla, a wana, “Kahalanan yoyna no paduhaan na kawon Apo Dioh. Homain akoynan pakibatan kanyo kanan Apo Dioh. Ket paibat haanin, hilaynay aliwan Judio ye lakwen kon adalan.”

⁷ Kaya-bay hiyay Pablo, inumalih yayna ha pāytiponan lan Jujudio. Ket nakew yan nakidagoh ha baey nan Ticio Justo a katalig

nin pāytiponan lan Jujudio. Hiyay Ticio Justo, aliwa yan Judio, noba ampanggalang ya kanan Apo Dioh. ⁸ Hiyay Crispo a mānguna nin pāytiponan lan Jujudio, namteg ya kanan Apo Jesus dayon kabaey na. Malabong po a taga banwan Corinto a nanlengge kanan Pablo ye namteg boy napabawtihmo.

⁹ Ha maghay madeglem, napakit yay Apo Jesus kanan Pablo ha lelep, a wana, “Adi ka angkalimo. Adi mo an-itgen ye pangiadal mo. Ihulong mo ingat, ¹⁰ ta anti ko kammo. Malabong hilay tatao ko ihtin banwa. Kaya-bay homain mamahakit kammo.” ¹¹ Kaya-bay hiyay Pablo, ha loob nin maghay taon boy anem a bowan a kinumonin ihtew, nangiadal ya nin Habi nin Dioh kanlan tatao.

¹² Noba ha hiyaynay Galion ye gobilnadol ha plobinhiyan Acaya, hilay Jujudio, naymam-agmaan la yan kinuntada ye Pablo. Ket di-nakep la yan inlakew ha panuhgaan nan Gob-ildadol. ¹³ Binadaan laya, a wanla, “Yatin tao, angkumbinyowen na hilay tatao a manggalang ha Dioh ha papadan a labag ha bibilin mi.”

¹⁴ Maghabi ya dayi ye Pablo. Noba naunaan na yan Gobilnadol Galion a naghabi kanlan Jujudio nin wanae, “No yatin gotgot a inhaley yo kangko ket tungkol ha mabyat a kahalanan o panlabag ha bibilin, manlengge ako kanyo.

¹⁵ Noba ulita gotgot yan bengat tungkol ha hahabi boy ngangalan nin tatao boy ha bibilin yo, hikawoynay baala a mangipatunong, ta ahe ko labay ye manuhga nin tungkol ha wanabay bengat a babagay.” ¹⁶ Ket pinaalih na hilayna

ihtew ha panuhgaan. ¹⁷ Haanin, dinakep la yan tatao ye Sostenes a mānguna nin pāytiponan lan Jujudio. Ket binogbog laya ha adapan nin panuhgaan. Noba pamaolay naynan bengat Gobilnadol Galion.

Hiyay Pag-udong nan Pablo ha banwan Antioquia

¹⁸ Hiyay Pablo, kinumonin ya po ha banwan Corinto. Pangalabah nin anoy mangaamot, nagpatanid yayna kanlan kakatongno kanan Apo Jesus ihtew. Ket nakew yayna ha Cencrea kalamo na hilay miahawan Priscila boy Aquila. Ket ha niabot hilayna ha banwan Cencrea, nagpakohkoh yay Pablo, ta natupad na yaynay pangako na kanan Apo Dioh. Pangayadi, nagbalko hilaynan palakew ha plobinhiyan Siria. ¹⁹ Ha niabot hilayna ha banwan Efeso, hiyay Pablo, inalihan na hilan Priscila boy Aquila. Ket nakew yan hinumlep ha pāytiponan lan Jujudio. Ket nakingatngat ya kanlan Jujudio ihtew. ²⁰ Haanin, inawok la kanan Pablo a magbuyot ya po dayi ihtew kanla. Noba ahe na hila inawo, ²¹ no aliwan nagpatanid ya tana kanla, a wana, “No ipaluboh nan Apo Dioh, mag-udong ako lano.” Haanin, hiyay Pablo, nagbalko yan inumalih ha Efeso.

²² Pamiabot na ha banwan Cesarea, naglaloh yayna ha banwan Jerusalem, ket kinewahan na ye pangkat lan māmteḡ ihtew. Pangayadi, nagpahulong yayna ha banwan Antioquia ha plobinhiyan Siria. ²³ Ahe ya nagbuyot ihtew. Inumalih ya. Ket niliwed nay lulugal ha plobinhiyan Galacia boy Frigia a ibatan nayna hatew.

Ket pinapah-ey nay pamteg lan mānubong nan Apo Jesus ihtew.

Hiyay Pangiadal nan Apolos ha Efeso

²⁴ Main maghay Judion nagngalan Apolos ye nakew ha banwan Efeso. Hiyay Apolos, nianak ya ha Alejandria. Ket magaling yan maghabi boy malabong ye tinanda na ha naihulat a Habi nin Dioh. ²⁵ Ta naadalan yan tungkol kanan Apo Jesus. Luboh ha nakem na ye pangiadal na boy huhto ye an-iadal na tungkol kanan Apo Jesus. Noba no tungkol ha bawtihmo, ket hiyay bawtihmo nan Juan bengat ye tanda na. ²⁶ Hiyay Apolos, nakew ya ha pāytiponan lan Jujudio. Ket homain yan limo a nangiadal ihtew. Ha nange lan miahawan Priscila boy Aquila ye pangiadal nan Apolos, hinagyat la yan makew ha baey la. Ket impalinaw lan manged kana ye tungkol ha papadan nan Apo Dioh.

²⁷ Haanin, hiyay Apolos, labay nay makew ha plobinhiyan Acaya. Ket hilay kakatongno kanan Apo Jesus ha Efeso, pinakhaw lay nakem na boy nanulat hila kanlan mānubong nan Apo Jesus ihtew a tanggapen la yay Apolos ha panlumang na. Ket ha nakalateng yayna ihtew, malabong ye naihaglap na kanlan namteg makauli ha kangedan nan Apo Dioh. ²⁸ Ta hiyay Apolos, ket makpe yan nakingatngat kanlan Jujudio ha adapan nin kalabongan. Pinaptegan na kanla makauli ha naihulat a Habi nin Dioh a hiyay Apo Jesus ye Cristo a impangako nan Apo Dioh.

19

Hiyay Pananggap lan Māmteg nin Ihpiton Dioh

¹ Legan anti yay Apolos ha banwan Corinto, hiyay Pablo, kinodang nay mamapantay nin plobinhayan Asia angga ha niabot ya ha banwan Efeso. Ket main yan natalngan ihtew a nangaanon mānumbong nan Apo Jesus. ² Ket tinepet na hilan Pablo, “Ha namteg kawo kanan Apo Jesus, natanggap yo laweh ye Ihpiton Dioh?”

Nakibat hila kana, “Yo, ahe! Ahe mi po nangean a main manaytin Ihpiton Dioh.”

³ Nanepet yayna man ye Pablo, “No wanabay awod, hinyan kalahin bawtihmo ye natanggap yo?”

Hinabi la, “Hiyay pamawtihmo nan Juan.”

⁴ Haanin, hinabi nan Pablo, “Hiyay Juan, binawtihmowan na hilay tataon naghehe nin kakahalan na boy hinabi na po kanlan tatao a katapulan la yan pamtegan ye lumateng a homain kanayon no aliwan hiyay Apo Jesus.”

⁵ Pamakange la yati, napabawtihmo hila ha ngalan nan Apo Jesus. ⁶ Ket ha impalonto nan Pablo ye gamet na ha o la, naheb hilan Ihpiton Dioh. Ket naghabi hilan hadihadi a habi a ahe la naadal boy an-ihabi lay impahabi nan Apo Dioh kanla. ⁷ Manga labinluway lalaki hilan kaganaan.

⁸ Ha loob nin tatloy bowan, hiyay Pablo, ampakew ya ha pāytiponan lan Jujudio. Homain yan limo a ampakingatngat kanla ta labay na hilan makumbinyo a pahakop kanan Apo Dioh.

⁹ Noba hilay nangaano kanla, pinabyang lay ō la boy ahe la pinamtegan. Ampaghabi hila po ha adapan lan tatao nin pandama nin tungkol kanan Apo Jesus. Kaya-bay inumalih yay Pablo ihtew, ket inlamo na hilay mānumbong nan Apo Jesus. Ket minamangaamot na yan impahulung ye pangiadal na ha pag-adalan nan Tirano. ¹⁰ Ha loob nin luway taon, lanang a wanabay ye andiyagen na. Kaya-bay hilay kaganaan a tatao ha plobinhiyan Asia, Judio man o Griego, ket nange lay tungkol kanan Apo Jesus.

¹¹ Malabong a nakiduma a kapagtakaan ye dinyag nan Apo Dioh ihtew makauli kanan Pablo. ¹² Kaya-bay agya panyo o hinyaman a tapih a nahagoy nan Pablo a kadten la kanlan ampaghakit, ket ampitaah hila boy an-umalih hilay mangaloke a ihpidito a hinumlep kanla.

Hilay Aanak nan Esceva

¹³ Haanin, main nangaanon Jujudion ampakew ihtew a ampamaalih nin mangaloke a ihpidito kanlan tatao. Ket hinubok la yan ginawi ye ngalan nan Apo Jesus, a wanla, “Ha ngalan nan Apo Jesus a an-ipatanda nan Pablo, umalih kawo.” ¹⁴ Wanabay met ateed ye andiyagen lan piton aanak nan Esceva a maghan mānguna a padi.

¹⁵ Noba ninghan ha ampamaalih hilan maloke a ihpidito, hinebatan hilan maloke a ihpidito, “Katatanda ko yay Jesus boy katatanda koya met ye Pablo. Noba aya kawo?” ¹⁶ Ket haanin, hiyay taon hinelpa nin maloke a ihpidito, dinep-an na hila. Pinahakitan na hilan tubat boy hinambot

na hila. Homain hilan nadyag. Kaya-bay loh-ok boy hugatan hilan nayew a nilumwah ha baey.

¹⁷ Yatin nalyadi, ket nabalitaan lan kaganaan a Jujudio boy Griego a angkumonin ha banwan Efeso. Ket nalimowan hilan kaganaan boy lalo laya po ginalang ye ngalan nan Apo Jesus.

¹⁸ Malabong kanlan ampamteg kanan Apo Jesus ye hinumaley. Ket inhabi lay mangaloke a didiyag la. ¹⁹ Malabong a māghalimangka ye nangihuko nin lilibdo la a paghalimangka. Ket inulam la ha adapan nin malabong a tatao. Ket ha kinowinta lay alaga nin inulam lan lilibdo, ket inumabot yan limampo a libon palatan mital.

²⁰ Uli ha nalyadi, nakit lan tatao a main kapalyadiyan ye Habi nin Dioh. Kaya-bay nitayak ye Habi nin Dioh boy lalalo hila po nilumabong ye māmteḡ nan Apo Jesus.

Hiyay Kagulowan ha banwan Efeso

²¹ Pangayadi hilatew a nangalyadi, inihip nan Pablo a muna ya po kadān ha plobinhiyan Macedonia boy ha plobinhiyan Acaya bayo ya makew ha banwan Jerusalem. Hinabi na, “Lano ha ibat akoyna ha Jerusalem, katapulan akon makew ha banwan Roma.” ²² Haanin, hiyay Timoteo boy hiyay Erasto a kahaglap nan Pablo, ket pinauna na hilayna ha plobinhiyan Macedonia. Noba hiyay Pablo, nagbantak ya po ha plobinhiyan Asia.

²³ Kananyatew met ateed a panaon, nagkain nin mayadet a kagulowan ha banwan Efeso, ta hilay kanayon a tatao ihtew, ket ahe la labay ye pangiadal lan māmteḡ nin tungkol

kanan Apo Jesus. ²⁴ Yatin kagulowan, nandugi ya kanan lakin nagngalan Demetrio a māmanday nin mangakandin timplo a yadi ha mital. Yatin mangakandin timplo, ket kawangih nin timplo nan Artemis a andiohen la. Uli kanlan hilati a andiyagen nan Demetrio, malabong a pilak ye ampaglakoan na, kalamo lan māg-obda na. ²⁵ Tinipon na hilay māg-obda na boy hilay kanayon po a māmanday. Ket hinabi na kanla, “Kalalamoan ko, tanda yo a malabong a pilak ye angkakwa tawo kananyatin kapanapulan. ²⁶ Nange boy nakit yoyna met ye andiyagen nan Pablo. Ha pangiadal na, anhabiyen na a hilay andiohen a dinyag nin tao, ket aliwa hilan peteg a dioh. Ket malabong hilaynay nakumbinyo na a manalingkukol ha andiohen tawo. Ket aliwan bengat ihti ha banwan Efeso, no aliwan ha kaganaan anan lulugal nin plobinhiyan Asia. ²⁷ Kaya-bay angkaampoling kitawoynan madama. Aliwan bengat kapanapulan tawo ye maalihan hilbi, no aliwan agya hiyay timplo boy hiyay andiohen tawon Artemis a anggalangen nin tatao ha plobinhiyan Asia boy ha kaganaan a lulugal ihti ha babe-luta.”

²⁸ Pamakange la yati nin tatao, ket napoot hilan tubat boy impangha la, “Makapalyadiyan yay Artemis a anggalangen tawon taga Efeso.” ²⁹ Ket nagkamain nin kagulowan ha banwan Efeso. Haanin, dinakep la hilay kalamo nan Pablo a taga Macedonia a hiyay Gayo boy Aristarco haka la hilan pinaytageman a inlakew ha palaha a pāytiponan nin tatao. ³⁰ Labay na dayin Pablo ye makew maghabi ihtew ha adapan lan

tatao. Noba hinaad la yan m̄anumbong nan Apo Jesus. ³¹ Agya hilay nangaanon m̄anungkolan a gayyem nan Pablo nin yatew a plobinhiya, ket nangitubol hilan mangihabi kana a ahe yayna makew ha naytiponan lan tatao.

³² Haanin, hilay tatao, lalo hilayna ingat naygulogulo, ta aliwan padipadiho ye an-ipangha la. Ket kalabongan kanla, ahe la tanda no taket ta anti hila ihtew. ³³ Hilay kanayon kanlan tatao ihtew, nabaan la a hiyay Alejandro a maghay Judio ye hangkan nin kagulowan, ta hiyabay ye impadolla lan Jujudio a mangipalinaw a homain hilan pakibalabalaan kanan Pablo. Ket pinepe nan Alejandro hilay tatao, ta maghabi yayna. ³⁴ Noba ha nabalayan lan tataon naytitipon ihtew a hiyay Alejandro, ket Judio ya met manayti, nayngingidlan hilan nangha, a wanla, “Maka-palyadiyan yay Diana a anggalangen min taga Efeso!” Ket wanabay ye an-ipangha la ha loob nin luway odah.

³⁵ Noba pangayadi nin luway odah, nilumateng ye m̄anungkolan ha banwa. Ket pinakal-em na hilay tatao boy hinabi na, “Hikawon kapadiho kon taga Efeso, tanda nin kaganaan a tao a hikitawon taga Efeso ye m̄agbantay nin timplo nan madangal a Artemis boy ha nahantowan a dapah a naampag paibat ha langit? ³⁶ Ket homain malyadin mangibudi kananyati. Kaya-bay pakatana kawo boy adi kawon tampol angkapoot. ³⁷ Hilatin luwa kataon inlakew yo ihti, ket ahe laya met tinakawan ye timplo o inumih ye andiohen tawo. ³⁸ Haanin, no hiyay

Demetrio boy hilay kalalamoan na a māmanday, ket main hilan diklamo a laban ha agya ayaman, main kitawon panalayhayan boy mānungkolan. Katapulan ihtewbay hila magdalom. ³⁹ Noba no main kawo po nin kanayon a diklamo, katapulan a pakangeden ha panaon nin paytipon nin mānungkolan ha banwa. ⁴⁰ Uli kananyatin angkalyadi haanin, malyadi la kitawon badaan Roromano nin panggulo. Ket homain kitawon maikatulidan kananyatin kagulowan.” ⁴¹ Pangayadi nan naghabi ye mānungkolan, pinauli na hilaynay tatao.

20

Hiyay Pamakew nan Pablo ha plobinhiyan Macedonia boy Grecia

¹ Ha nilong-em anay kagulowan ha banwan Efeso, hiyay Pablo, impadakit na hilay mānumbong nan Apo Jesus. Ket pinakhaw nay nakem la. Pangayadi nan nagpatanid, nakew ya ha plobinhiyan Macedonia. ² Ket kaganaan a lulugal ihtew a nilakew na, malabong ye inadal na a pamakhaw nin nakem lan māmteḡ nan Apo Jesus. Pangayadi, nagpahulong yayna ha plobinhiyan Grecia. ³ Ket kinumonin ya ihtew nin tatloy bowan. Haanin, legan ampag-aligwat yan lumugan nin balko a palakew ha Siria, natandaan na a an-ipanta la yan kapadiho na a Jujudio. Kaya-bay inihip na a kumodang yaynan bengat a kadān ha plobinhiyan Macedonia. ⁴ Nakilakew hila kana ye Sopater a taga Berea a anak nan Pirro, hilan Aristarco boy

Segundo a taga Tesalonica, Gayo a taga Derbe, Timoteo a taga Listra, Tiquico boy Trofimo a taga Asia. ⁵ Nauna hila kammi boy inagad la kayina ha Troas. ⁶ Ket ha nayadi anay Pihtan Tinapay a Homain Pamalbag, inumalih kayina ha Filipos. Ket nilumugan kayin balko palakew ha Troas. Ha ikaliman mangaamot, nilumateng kayi ihtew. Ket kinumonin kayi po ihtew nin pitoy mangaamot.

Hiyay Huyot a Pangumewah nan Pablo ha banwan Troas

⁷ Haanin, ha unan mangaamot nin maghay dominggo, naytitipon kayin kaganaan a ampamteg kanan Apo Jesus ta mangan kayin tinapay bilang panghipan nin pagkamatey nan Apo Jesus. Ket hiyay Pablo, ulita umalih ya ha kabekahan, nangiadal ya anggan bunak made-glem. ⁸ Ket hiyay hilid a naytitiponan mi ha dapit tagay nin baey, malabong ye kingki ihtew. ⁹ Haanin, main met maghay bayontao a nagngalan Eutico a ampikno ha panamulawan. Uli ha kakadang nin pangiadal nan Pablo, hiyay Eutico, nanatonlo yan nipakatuloy nin maiplek. Ket paibat ha ikatlon palapag, naampag yan nahahtog ha luta. Ket natey yaynan hinapwat la. ¹⁰ Ket hiyay Pablo, nonaoy ya. Ket nilakew na yan tinakeh. Hinabi na kanlan tatao, "Adi kawo angkahindak, ta angkabi-ay ya." ¹¹ Nanik yan uman ye Pablo. Ket namih-ilbih-il yan tinapay haka la kinan. Pangayadi, inhulong nay pangiadal na anggaynan mahanib haka ya

inumalih. ¹² Ket hiyay Eutico, in-uli la yan angkabi-ay ha baey na boy naaliket hilan tubat.

Hiyay Pamakew nan Pablo ha Mileto

¹³ Haanin, ulita hinabi nan Pablo kammi a makew kayi ha banwan Ason, ket nagbalko kayinan palakew ha Ason. Ihtew kayi mapayngingikit kanan Pablo, ta hinabi na kammi a kumodang yaynan bengat palakew ihtew. ¹⁴ Ket ha napayngikit kayina ha Ason, nilumugan yayna met ye Pablo ha balko a anluganan mi palakew ha banwan Mitilene. ¹⁵ Paibat ha Mitilene, pahulong ye pagbalko mi palakew ha Quio. Ket kabekahan, niabot kayi ha eteb nin alipoteh nin Quio. Ket ha kabekahan, niabot kayi ha Samos. Ket pangalabah nin maghay mangaamot, niabot kayi ha banwan Mileto. ¹⁶ Inhip nan Pablo ye ahe kadān ha Efeso ta-omen ahe yayna maaba ha plobinhiyan Asia. Magagah ya, ta labay na ye miabot ha Jerusalem bayo mangaamot nin Pihtan Pentecostes.

Hiyay Pagpatanid nan Pablo kanlan Mānguna ha Pangkat nin Māmteḡ ha banwan Efeso

¹⁷ Haanin, ha anti kayina ha banwan Mileto, hiyay Pablo, nangitubol yan mandakit kanlan mānguna nin pangkat lan māmteḡ ha banwan Efeso, ta labay na hilan makikit kana ha banwan Mileto. ¹⁸ Ha nilumateng hilayna, ket hinabi nan Pablo kanla, “Tanda yo no way-omen ye pagbi-ay ko ha anti ko po kanyo paibat po ha una kon nilumateng ihti ha plobinhiyan Asia. ¹⁹ Naghilbi ko kanan Apo Jesus a main kaaypaan nakem boy panumangih. Malabong a papanubok ye in-ikpe

ko uli ha panangka la kangkon Jujudio. ²⁰ Tanda yo met a ha pangipatanda ko kanyo, ahe ako nagluwaluwa a mangipatanda nin hinyaman a babagay a makahaglap kanyo. Nangiadal ako ha adapan nin malabong a tatao boy ha babaey yo. ²¹ Binabalaan ko hilay kapadiho kon Jujudio boy hilay Griego a katapulan lan paghehean ye kakahalanan la, mag-udong hilayna kanan Apo Dioh boy mamteg hila kanan Apo tawon Jesus.”

²² “Haanin, ulita yati ye bilin nin Ihpiditon Dioh kangko, makew ako ha banwan Jerusalem. Ket ahe ko tanda no hinyay malyadi kangko ihtew. ²³ Hiyay tanda kon bengat, ha balang banwan lakwen ko, an-ipatanda nin Ihpiditon Dioh kangko a mapidiho ko boy magdiha ako nin pamaidap lano. ²⁴ Noba ahe ko angkawaenen ye bi-ay ko. Ta hiyay maalaga kangko, ket maiyadi ko ye impataya nan Apo Jesus kangko a pangipatanda nin Manged a Balita a tungkol ha kangedan nan Apo Dioh kantawo.”

²⁵ “Hatew, ha impatanda koy tungkol ha panakop nan Apo Dioh kanyo, nakilamo ako kanyon kaganaan. Noba haanin, tanda ko a kananyatin pangumalih ko kanyo, ket ahe yo koyna makit uman. ²⁶ Kaya-bay anhabiyan koyna kanyo haanin a no main man kanyo ye ahe miligtah ha kapaduhaan a homain anggaan, ket homain akoyan pakibatan kanan Apo Dioh. ²⁷ Ta ahe ako nagluwaluwan nangipatanda kanyo nin kaganaan a kalabayan nan Apo Dioh.”

²⁸ “Ialla yo awod ye hadili yo boy hilay kaganaan a māmteg, ta pinili na kawon Ihpiditon Dioh a mangalingay kanla. Kalingayen yo

hilay tatao ha pangkat nin māmteḡ nan Apo Dioh a timbeh na makauli ha daya nin Anak na. ²⁹ Tanda ko a ha pamikuyot ko, lumoob hila ihti kanyoy tataon ba-mon mangatubag a ahontawon. Ket damaen lay pangkat yo a māmteḡ nan Apo Jesus. ³⁰ Main met lumtaw a ibat ha pangkat yo a mangiadal nin katagowan ta-omen la kawo makumbinyo a manumbong kanla. ³¹ Kaya-bay mag-alla kawo ta-omen la kawo ahe matalingo. Ihipen yo a ha loob nin tatloy taon, mangaamot boy madeglem akon ampakatangih a ampamabala kanyo.”

³² “Ket haanin, an-ipataya katawoyna kanan Apo Dioh boy ha habi na tungkol ha kangedan na. Yatin habi na ye ampakapah-ey nin pamteḡ yo boy ampakaibyay kanyo nin intaladan nan Apo Dioh a tawiden nin kaganaan a pagtao na. ³³ Ahe ko kinaibegan ye pilak o balitok o bado nin agya ayaman a tao. ³⁴ Tanda yoynabay met a naghipeg akon nag-obda ta-omen kayin main pangwaan nin pagbi-ay min milalamo. ³⁵ Ket ha pag-obda ko, impakit ko kanyo ye alimbawa nin mahipeḡ a mag-obda ta-omen tawo hila mahaglapan ye mangaidap. Ihipen tawo ye hinabi nan Apo Jesus a wanae, ‘Igit yan minged ye taon ampamyay dinan ha taon ampananggap.’ ”

³⁶ Pangahabi nan Pablo yatew, ket nanal-imukod yan nakigwang a kalamo la. ³⁷ Haanin, hilan kaganaan, antumangih hilan nanakeh kanan Pablo boy inumaan laya. ³⁸ Malele hilan tubat, ta hinabi nan Pablo kanla a ahe la yaynan makit uman. Pangayadi, in-atel la yayna ha

balko a luganan na.

21

Hiyay Pamakew nan Pablo ha banwan Jerusalem

¹ Ha nakapatanid kayina kanlan mānguna nin pangkat lan māmteḡ ha Efeso, ket nagbalko kayina angga ha alipoteh nin Cos. Kabekahan, niabot kayi ha alipoteh nin Rodas. Ket paibat ha Rodas, nagpahulong kayi ha banwan Patara. ² Ha niabot kayi ihtew, nakit mi ye maghay balko a palakew ha Fenicia. Tampol kayin nilumugan, ta umalih yayna. ³ Ha natamulaw mi ye alipoteh nin Cyprus, nagdān kayi ha dapit wanan. Ket naglaloh kayina ha plobinhiyan Siria. Tinumanghad kayi ha banwan Tiro, ta nangilumbah hilan kakalga ihtew. ⁴ Tinapul mi hilay mānumbong nan Apo Jesus ihtew. Ket nakidagoh kayi kanla nin pitoy mangaamot. Haanin, ulita impatanda nin Ihpitudon Dioh kanla no hinyay malyadi kanan Pablo ha banwan Jerusalem, hinabi la kana a ahe yayna makew ihtew. ⁵ Noba pangalabah nin maghay domingo, inumalih kayina ihtew. Ket nagpahulong kayina ha lakwen mi. Ket hilay mānumbong nan Apo Jesus, hilay aahawa la boy aanak la, intonda la kayi angga ha ilwah nin banwa. Panlumutang mi ha ambay dagat, ket nanalimukod kayin nakigwang. ⁶ Pangayadi min napatamid kanla, nilumugan kayinan balko. Ket nuli hilayna met.

⁷ Paibat ihtew ha banwan Tiro, nagpahulong kayin nagbalko palakew ha Tolemaida. Pami-abot mi ihtew, nakikit kayi kanlan kakatongno kanan Apo Jesus, ket nakidagoh kayi kanla nin maghay madeglem boy maghay mangaamot. ⁸ Kabekahan, nakew kayina ha Cesarea. Pami-abot mi ihtew, nakew kayin nakidagoh ha baey nan Felipe a mangingpatanda nin Manged a Balita. Ket hiyay Felipe, magha ya kanlan pitoy lalaki a napili hatew ha banwan Jerusalem a nanaglap kanlan aapohtol. ⁹ Main yan apat a anak a babalatang a pawa podopita nin Dioh.

¹⁰ Pangalabah nin anoy mangaamot, nilumateng yay podopitan nagngalan Agabo a ibat ha plobinhiyan Judea. ¹¹ Ket hiyay Agabo, nilakew na kayi boy kingwa nay akeh nan Pablo. Ket binalol nay hadili nan bibitih boy gagamet haka na hinabi, "Hinabi nan Ihpediton Dioh, 'Wanae lano ye diyagen lan Jujudio ha Jerusalem kanan nagkonin nin yatin akeh, ta balolen la yan igawang kanlan aliwan Judio.' "

¹² Pamakange mi nin hinabi nan Agabo, hikayi boy hilay kakatongnon angkumonin ihtew, impakiingalo mi kanan Pablo a adi yaynan makew ha banwan Jerusalem. ¹³ Noba hinabi nan Pablo kammi, "Taket ta antumangih kawo? Ampakapeyen yo ye nakem ko. Nakahadya akon mabalol boy agya po matey ha banwan Jerusalem uli kanan Apo Jesus." ¹⁴ Ulita ahe mi yaynan mahaad ye Pablo, hinabi minan bengat, "Hiyay kalabayan nan Apo Dioh ye mitupad."

¹⁵ Pangalabah nin anoy mangaamot, nagaligwat kayinan makew ha banwan Jerusalem.

¹⁶ Hilay ano kataon mānumbong nan Apo Jesus a taga Cesarea, nakilakew hila kammi. Ket in-atel la kayi ha baey nan Mnason ta ihtew kayi makidagoh. Hiyay Mnason, taga Cyprus ya boy nabuyot yaynan māmteḡ nan Apo Jesus.

Hiyay Pangumewah nan Pablo kanan Santiago

¹⁷ Pamiabot mi ha banwan Jerusalem, angkaaliket hilan nananggap kammi ye kakatongno kanan Apo Jesus. ¹⁸ Kabekahan, hiyay Pablo, kalamo mi yan nakikit kanan Santiago. Ket anti hila met ihtew ye kaganaan a mānguna nin pangkat lan māmteḡ ha banwan Jerusalem. ¹⁹ Ket hiyay Pablo, in-idlaw na hila boy impalinaw na ye kaganaan a dinyag nan Apo Dioh kanlan aliwan Judio makauli ha abala na.

²⁰ Pamakange la yatew, ket inggalang la yay Apo Dioh. Haanin, hinabi la kanan Pablo, “Tanda mo, katongno, libo-libo hilaynay Jujudion ampamteḡ kanan Apo Jesus. Ket hilan kaganaan, mahehpet lan anhumbongen ye Bibilin a impahulat kanan Moises. ²¹ Ket haanin, nabalitaan la a an-iadal mo kano kanlan kaganaan a Jujudion angkumonin ha lulugal lan aliwan Judio a adi laynan humbongen ye Bibilin a impahulat kanan Moises. Ket hinabi mo po kano a adi laynan tulien ye aanak la o humbongen ye kaugalian tawon Jujudio. ²² Hinya awod ye katapulan tawon diyagen haanin ta-omen la matandaan a aliwan peteg ye nabalitaan la? Ta homain hapo a matandaan la a nilumateng kayna ihti. ²³ Kaya-bay diyagen moyna ingat ye habiyen mi kammo. Main apat a lalaki ihti a

nagpangako kanan Apo Dioh. ²⁴ Ilamo mo hila ha Timplo. Ket diyagen yoy panlinih a omen ha anti ha Bibilin a impahulat kanan Moises. Hikayna met ye mamayad nin magahatoh ha panlinih ta-omen hila makapaudog. Ha wanabay, matandaan lan kaganaan a aliwan peteg ye nabalitaan la tungkol kammo. Ta makit la a anhumbongen moy Bibilin nan Moises. ²⁵ Ket hiyay tungkol met kanlan aliwan Judio a ampamteg kanan Apo Jesus, nangipawit kayinan hulat kanla tungkol ha napaykahundoan mi a adi hilan mangan nin inhagpa ha diohdiohan o mangna nin daya, kena nin ayop a ahe napadaya boy adi hila mamabayi o makilaki.”

²⁶ Kaya-bay ha kabekahan, hiyay Pablo, inlamo na hilay apat a lalaki. Ket intupad lay bilin tungkol ha panlinih nin hadili la. Pangayadi, nakew yay Pablo ha Timplo ta-omen na ipatanda no makano mayadi ye naitaning a panaon nin panlinih. Ta yatew ye panaon lan mangihagpa nin titimaghan ayop ye apat a lalaki.

Hiyay Pandakep la kanan Pablo ha Mahlang nin Timplo

²⁷ Haanin, ha madanon anan mayadi ye pitoy mangaamot a panlinih lan Pablo, main anoy Jujudion taga plobinhiyan Asia ye nakakit kanan Pablo ha mahlang nin Timplo. Inatay la hilay kaganaan a tatao ha mahlang nin Timplo. Ket dinakep la yay Pablo. ²⁸ Impangha la, “Kaka-tongno min Israelita, haglapan yo kayi! Ta yatin tao ket ampakew ya ha kaganaan a lulugal a ampangiadal nin laban kantawo a anak nan

Israel boy laban ha Bibilin a impahulat kanan Moises. Ampangiadal ya po nin laban ha Timplo nan Apo Dioh. Aliwan bengat yain, andinatan na po yatin Timplo, ta nangiloob yan tataon aliwan Judio!”* ²⁹ Hinabi la a andinatan nan Pablo ye Timplo nan Apo Dioh, ta nakit la yay Pablo hatew ha banwan Jerusalem a lamo na yay Trofimo a taga Efeso. Ket nabaan layna a inloob naya ha Timplo.

³⁰ Nagkagulo hilaynay kaganaan a tatao ha banwan Jerusalem. Ket dinawohong lay Timplo ta-omen laya dakpen ye Pablo. Dinakep laya haka la yan ingguloy ha ilwah nin alad nin Timplo. Ket tampol la yan inleneb ye ilwangan nin alad. ³¹ Pateyen la yayna dayi ye Pablo. Noba main nakew a naghumbong kanan poon lan huhundalon Romano a angkagulo hilaynay tatao ha banwan Jerusalem. ³² Kaya-bay hiyay poon lan huhundaloh, tampol yan nakew kanlan tataon angkagulo, lamo na hilay kakapitan boy huhundaloh la. Pamakakit lan tatao kanan poon lan huhundaloh boy huhundaloh na, ket in-itgen lay pamogbog la kanan Pablo.

³³ Haanin, hiyay poon lan huhundaloh, hina-leyan na yan impadakep ye Pablo haka naya impabalol nin luway tanikala kanlan huhundaloh na. Pangayadi, tinepet na hilay tatao, “Ayatin tao boy hinyay dinyag na?” ³⁴ Noba aliwan padipadiho ye an-ipangha la. Hiyay poon lan huhundaloh, ahe naya angkatalohan ye

* **21:28** Hilay Judio, an-hipen la a madinat hilay aliwan Judio. Kaya-bay an-hipen la met a ahe hila malyadi humlep ha Timplo.

angkalyadi. Kaya-bay imbilin na kanlan huhundaloh na a ilakew la yay Pablo ha kampo. ³⁵ Ha niabot hilayna ha aydan nin kampo, hiyay Pablo, hinapwat la yan inloob nin huhundaloh, ta tubat anay kagulowan. ³⁶ Hilay tatao, ampanumbong hilan ampangipangha nin wanae, “Pateyen ya!”

Hiyay Pangatulidan nan Pablo

³⁷ Bayo yan mailoob ye Pablo ha kampo, hinabi na kanan poon lan huhundaloh ha habin Griego, “Main ako dayin habiyen kammo no malyadi.”

Nakibat yay poon lan huhundaloh, “Tanda mo met manayti ye maghabin habin Griego! ³⁸ Ah! No wanabay awod, aliwan hika ye taga Egipton nangibagnoh nin panlumaban ha gobilno. Imbagnoh na hilay apat a libon lalakin mangatubag a pawa main almah palakew ha wangwang.”

³⁹ Nakibat yay Pablo, “Magha kon Judion in-anak ha Tarso a angkabalitaan a banwa nin plobinhiyan Cilicia. Haanin, awoken ko kammo a palubohan mo kon maghabi kanlan tatao.”

⁴⁰ Ket hiyay poon lan huhundaloh, pinalubohan na yay Pablo a maghabi. Haanin, nideng yay Pablo ihtew ha tukad aydan nin kampo haka na hila hininyahan ye tatao a pakal-em. Ha mal-em hilayna, hiyay Pablo, naghabi ya ha habin Hebreo a habi lan Jujudio.

22

¹ Hinabi na, “Hikawon tutoa boy kakatongno ko, leng-en yo po muna yatin pangikatulidan kon hadili ko.” ² Ket ha nange lan Jujudio

a ampaghabi yay Pablo ha habin Hebreo, lalo hilayna ingat nilong-em. Haanin, inhulong nan Pablo ye paghabi na, ³ “Magha kon Judio a in-anak ha banwan Tarso ha plobinhiyan Cilicia. Noba ihti kon nilumake ha banwan Jerusalem. Ket hiyay Gamaliel ye maihtodo ko. Mahehpet na kon inadalan nin tungkol ha Bibilin a anhum-bongen lan nangaunan tutoa tawo. Luboh ye nakem kon ampaghilbi kanan Apo Dioh a omen met kanyo. ⁴ Hatew, impaloke boy impapatey ko hilay ampanumbong ha papadan nan Apo Jesus. Dinakep boy impapidiho ko hila, laki man o babayi. ⁵ Hiyay pinakapoon a padi boy kaganaan a tutoan Jujudio a mānungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio ye makapipapteg a ampaghabi kon kaptegan. Binyan lako po nin hulat a ibyay ko kanlan kakatongnon Jujudio ha banwan Damasco. Ket makauli kananyatew a hulat, malyadi ko hilan dakpen ye māmteḡ nan Apo Jesus boy ilakew ihti ha Jerusalem ta-omen paduhaan.”

Impalinaw nan Pablo no Way-omen na yan Natandaan ye Apo Jesus

⁶ Hinabi nan Pablo, “Ha magaynan miugto boy mahaley akoyna ha banwan Damasco, kapipikhaan, hinumnag nin ampakapulag ye palibot ko uli ha tubat a henag a ibat ha langit. ⁷ Ket napuang ako ha luta boy nakange akon bihnga a ampangingat kangko, ‘Saulo, Saulo, taket ta an-ipaloke moko?’ ⁸ Ket nakibat ako, ‘Aya ka, Apo?’ ‘Hiko yay Jesus a taga Nazaret a an-ipaloke mo’, wana. ⁹ Ket hilay kalalamoan

ko, nakit lay henag, noba ahe la nange ye bihnga a ampakitongtong kangko. ¹⁰ Haanin, tinepet ko yayna man, 'Hinya awod ye labay mon diyagen ko, Apo?' Nakibat yay Apo kangko, 'Mideng ka boy makew ka ha banwan Damasco. Ket main taon maghabi kammo ihtew nin kaganaan a intaning kon diyagen mo.' ¹¹ Uli ha tubat a henag ha palibot ko, ahe akoyna makakit. Kaya-bay inakay la koynan kalalamoan ko angga ha banwan Damasco."

¹² "Ket ihtew, main lakin nagnalan Ananias. Main yan limo ha Dioh boy ampanumbong ya ha Bibilin. Ket hilay kaganaan a Jujudio a angkumonin ihtew, anhabiyen la a manged yan tao. ¹³ Haanin, nakew ya kangko. Ket hinabi na, 'Katongno kon Saulo, makakit kaynan uman.' Ket kananyatew met ateed, nakit ko yaynay Ananias. ¹⁴ Haanin, hinabi nan Ananias kangko, 'Hiyay Apo Dioh a Dioh lan nangaunan tutoa tawo, ket pinili naka ta-omen mo matandaan ye kalabayan na boy ta-omen mo makit boy mange ye bihnga nan Matoyngong a Māghilbi a hiyay Apo Jesus.' ¹⁵ Dinyag nan Apo Dioh yain kammo, ta hikayna ye mangipapteg ha kaganaan a tatao nin tungkol ha nakit boy nange mo. ¹⁶ Ket haanin, hinya po ye an-agaden mo? Mideng kayna, ta makew kaynan pabawtihmo boy makiingalo kanan Apo ta-omen kaynan mapatawad ha kakahalanan mo."

Hiyay Pangitubol kanan Pablo a Mangiadal kanlan Aliwan Judio

¹⁷ Haanin, nagpahulong yay Pablo ha paghabi na, “Pangayadi yatew, nag-udong ako ha banwan Jerusalem. Ket nakew akon nakigwang ha Timplo nan Apo Diah. Ket ha ampakigwang ako, naleplepan ko ¹⁸ yay Apo Jesus a ampaghabi kangkon wanae, ‘Umalih kaynan tampol ihti ha Jerusalem, ta ahe la tanggapan ye pampateg mo nin tungkol kangko.’ ¹⁹ Ket nakibat ako kana, ‘Apo, kamatandaan lan tatao a pinatepean kon nilakew hatew ye kaganaan a pāytiponan min Jujudio ta-omen ko hila dakpen boy bogbogen ye ampamteg kammo. ²⁰ Boy ha pinatey la yay Esteban a māngipateg mo, ket anti ko ihtew boy inumayon ako ha pamatey la kana. Hiko po ye nagbantay nin babado lan namatey kana.’ ²¹ Noba hinabi nan Apo kangko, ‘Kokayna, ta itubol katan makew mangipatanda nin Manged a Balita ha mataang a lugal lan aliwan Judio.’ ”

²² Legan ampaghabi yay Pablo, ampanlenge hilay Jujudio kana. Noba pamakange lay tungkol ha pamakew na kanlan aliwan Judio, ket impangha la, “Pateyen yain a tao! Ahe yayna hukat mabi-ay ihti ha babe-luta!”

²³ Legan ampangha hila, an-iwewehweh lay kekepkep la boy ampangihabol hila tuwapok patagay. ²⁴ Haanin, imbilin nan poon lan huhundaloh kanlan huhundaloh na a ihlep la yay Pablo ha kampo boy ipahiblad ta-omen na ihabi ye hangkan no taket ta wanabay ye anipangha lan tatao kana. ²⁵ Binalol la yay Pablo, ket ha hibladen la yayna dayi, hinabi na kanan kapitan nin huhundaloh a ampideng ha haley

na, “Huhto nayi ha bibilin tawo a hibladen yoy maghay Romano, agya ahe ya po nalitih?”

²⁶ Pamakange nan kapitan yatew, nakew ya kanan poon lan huhundaloh. Ket hinabi na kana, “Hinyatin man-ipadyag mo? Romano ya met manayti yatew a tao!”

²⁷ Kaya-bay hiyay poon lan huhundaloh, nakew ya kanan Pablo. Ket tinepet naya, “Peteg nayi a magha kan Romano?”

“Awo,” wanan Pablo.

²⁸ Hinabi nan poon lan huhundaloh, “Hiko met, nag-ilyadin Romano, ta malake ye alaga a imbayad ko.”

Hinabi nan Pablo, “Noba hiko, paibat po ha in-anak ako, ket main akoynan katulidan nin Romano.”*

²⁹ Haanin, hilay huhundaloh a manlitih dayi kanan Pablo, tampol hilan tinumaang. Nalimowan ya met ye poon lan huhundaloh, ta impabalol na yay Pablo, ket magha ya met manaytin Romano.†

Hiyay Pangiadap la kanan Pablo ha Panuhgaan lan Jujudio

³⁰ Haanin, labay nan poon lan huhundaloh a matandaan no hinyay bada lan Jujudio laban kanan Pablo. Kaya-bay ha kabekahan, impadakit na hilay mānguna a papadi boy hilay kaganaan

* **22:28** Hiyay Pablo, Judio ye lahi na, noba main yan katulidan nin Romano. Ta hilay tutoa na, nagpahakop hila ha Roma. Kaya-bay nag-ilyadi hilan Romano. † **22:29** Labag ha bibilin lan Romano no mapaduhaan o mapidiho ye kapadiho lan Romano a ahe po nakadān ha panalayhayan.

a mǎnungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio. Pan-gayadi, impaalih nay balol nan Pablo haka naya in-adap kanla.

23

¹ Ket hiyay Pablo, pinudek na hilay mǎnungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio haka na hinabi kanla, “Kakatongno ko, malinih ye kanakman ko ha adapan nan Apo Dioh angga haanin.” ² Pamakange nan Ananias a pinakapoon a padi ye hinabi nan Pablo, imbilin na kanlan tataon ampideng ha haley nan Pablo a tikpaen laya.

³ Hinabi nan Pablo kanan Ananias, “Hikan ampagmangedan, tikpaen naka met nin Apo Dioh, ta ampikno ka ihen ta-omen moko uhgaen makauli ha Bibilin, noba hika met ateed, ket anlabagen moy Bibilin. Ta agya ahe mo po napaptegan a nagkahalanan ako, ket impatikpa mo koyna.”

⁴ Hinabi lan ampideng ha haley nan Pablo, “Taket ta ampaghabiyen mo yan maloke ye pinakapoon a padi nan Apo Dioh?”

⁵ Nakibat yay Pablo kanla, “Kakatongno ko, ahe ko tanda a hiyabay manayti ye pinakapoon a padi. Ta no tanda ko dayi, ket ahe koyna dayi hinabi kana yatew, ta wanae ye naihulat a Habi nin Dioh, ‘Adi ka ampaghabin maloke laban ha mǎnguna yo.’ ”*

⁶ Haanin, ha nabalayan nan Pablo a hilay kanayon kanlan mǎnungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio ket Saduseo boy hilay kanayon met

* 23:5 Exodo 22:28.

ket Pariseo, impakakhaw nan hinabi, “Kaka-tongno, magha kon Pariseo boy Pariseo met ye bapa ko. Ket haanin, anti ko ihtin naidalom ulita anhigudowen kon mabi-ay hilan uman ye nangamatey.”

⁷ Pangahabi nan Pablo yatew, hilay Pappariseo boy Sasaduseo, napayngatngat hilayna. Ket nadakay hilay mānungkolan ha Panuhgaan. ⁸ Ta hilay Sasaduseo, ahe la ampamtegan a mabi-ay hilan uman ye nangamatey boy ahe la met ampamtegan a main anghil boy main ihpidito. Noba hilay Pappariseo, ampamtegan la yatin kaganaan. ⁹ Kaya-bay lalo anan kinumhaw ye paybugkaw la. Ket nideng ye ano kanlan Pappariseo a maihtodo nin Bibilin. Ket impilit lan hinabi, “Homain kayin nakit a kahalanan nin yatin tao. Maka peteg a kinatongtong yan ihpidito o anghil,” wanla.

¹⁰ Ha payngatngat la, lalo hilaynan napaykapoot. Ket haanin, angkahindakan yaynay poon lan huhundaloh, ta maka paypapanatan la yay Pablo. Kaya-bay hiyay dinyag na, impakwa na yay Pablo kanlan huhundaloh na haka laya inloob ha kampo.

¹¹ Ha madeglem ana, hiyay Apo Jesus, napakit yan ampideng ha haley nan Pablo boy hinabi na kana, “Pakhawen moy nakem mo, ta no way-omen mo pinaptegan ye tungkol kangko ihti ha Jerusalem, ket wanabay met ateed ye katapulan mon diyagen ha banwan Roma.”

Hiyay Tangka kanan Pablo

12-13 Kabekahan, maigit apatapo a lalakin Jujudio ye naytipon ta-omen manghip no way-omen la yan mapatey ye Pablo. Nanumpa hila a ahe hila bega mangan o minom angga ha mapatey la yay Pablo. ¹⁴ Haanin, nakew hilayna kanlan mānguna a papadi boy kanlan tutoan Jujudio a mānungkolan. Ket hinabi la kanla, “Nanumpa kayi a ahe kayi bega mangan nin agya hinyaman anggan mapatey mi yay Pablo. ¹⁵ Kaya-bay haanin, hikawo boy hilay kaganaan a mānungkolan ha Panuhgaan lan Jujudio, ket konwadi, awoken yo kanan poon lan huhundaloh a ilakew na yan uman ye Pablo kanyo, ta labay yo yan pakalitihen a manged. Noba bayo yan miabot ihti, ket pateyen mi yayna ha dān.”

¹⁶ Noba hiyay tiki la, ket nange na met nin laki a angken nan Pablo a anak nin katongno na a babayi. Ket yatin laki, nakew ya ha loob nin kampo, ket naghumbong ya kanan Pablo. ¹⁷ Ket ha natandaan nan Pablo yatew, nanagyat yan maghay kapitan nin huhundaloh. Ket hinabi na, “Pangiingalo mo, Apo. Lamoan moya dayi yatin bayontao a makew kanan poon lan huhundaloh, ta main yan ibalita kana.”

¹⁸ Kaya-bay hiyay bayontao, inlakew na yan kapitan kanan poon lan huhundaloh. Pamiabot la kanan poon, hinabi nan kapitan kana, “Hiyay Pablo a nakapidiho, nakihabi ya kangko a ilakew koya kammo yatin bayontao, ta main ya kanon ibalita kammo.”

¹⁹ Haanin, hiyay poon lan huhundaloh, inakay na yay bayontao ha homain ampakange a

kanayon. Ket tinepet naya, “Hinyay ibalita mo kangko?”

²⁰ Hinabi nan bayontao, “Apo, pinaykahundoan lan Jujudio a awoken laya kano kammo mabekah a ilakew mo yay Pablo ha Panuhgaan lan Jujudio ta-omen la yan konwadi pakalitihen a manged. ²¹ Noba adi mo hila ampamtegan, ta main maigit apatapo a kataon ampangiapa kana. Nanumpa hilan ahe bega mangan o minom angga ha mapatey la yay Pablo. Ket haanin, nakahadya hilayna, ta an-agaden laynan bengat ye pamaluboh mo.”

²² Hinabi nan poon lan huhundaloh kanan bayontao, “Adi mo anhabiyen ha agya ayaman a imbalita mo yati kangko.” Ket pinauli na yaynay bayontao.

Hiyay Pangilakew la kanan Pablo kanan Gobilnadol Felix

²³ Haanin, hiyay poon lan huhundaloh, im-padakit na hilay luway kapitan na. Ket hinabi na kanla, “Mangihadya kawon luwang-gatoh a huhundaloh yo, ta lano ha alah nuwebe nin madeglem, itubol katawo ha Cesaarea. Mangilamo kawo po nin pitompo a māngabayoy boy lowang gatoh a huhundaloh a main pika. ²⁴ Mangihadya kawo met nin kakabayoy a hakayan nan Pablo ta-omen yoya maiabot a ahe napano kanan Gobilnadol Felix.”

²⁵ Nanulat yay poon lan huhundaloh kanan Gobilnadol Felix nin wanae.

²⁶ “Anggalangen kon Gobilnadol Felix, hikoy Claudio Lisias. Angkumohtaen kata. ²⁷ Yatin taon impalakew ko kammo, ket dinakep la yan kapadiho nan Jujudio. Ket pateyen la yayna dayi. Noba nilakew mi yan inligtah lamo ko hilay huhundaloh ko, ta natandaan ko a Romano ya. ²⁸ Kaya-bay inlakew koya ha Panuhgaan lan Jujudio, ta labay kon matandaan no hinyay bada la kana. ²⁹ Ket ihtew ko natandaan a hiyay bada la kana, tungkol bengat ha bibilin la. Noba homain hilan bada a malyadi lan pamateyan kana o pakapidihowan na. ³⁰ Ket ha natandaan kon main Jujudion ampangiapa a mamatey kana, tampol kon imbilin kanlan huhundaloh ko a ilakew laya kammo. Hinabi ko met kanlan ampangidalom kana a makew hila kammon mangidalom. Angga tana ihti ye mahabi ko kammo.”

³¹ Haanin, hilay huhundaloh, hinumbong lay bilin nan poon la. Ket kananyatew met ateed a madeglem, intonda la yay Pablo angga ha banwan Antipatris. ³² Kabekahan, hilay angku-modang a huhundaloh, ket nag-udong hilayna ha kampo. Noba hilay huhundaloh a māngabayoy boy hiyay Pablo, nagpahulong hilayna ha banwan Cesarea. ³³ Ha niabot hilayna ihtew, in-adap la yay Pablo kanan Gobilnadol boy in-ibyay lay hulat kana.

³⁴ Pangabaha nan Gobilnadol ye hulat, tinepet na yay Pablo, “Way-ihtew ye lugal mo?”

Nakibat yay Pablo, “Taga Cilicia ko, Apo.” Ha natandaan na a taga Cilicia yay Pablo, ³⁵ hinabi

na kana, “Ha panlumatang lan mangidalom kammo, ket pakaleng-en koy dalom la kammo.”

Pangayadi, hiyay Gobilnadol, pinabantayan na yan manged ye Pablo ihtew ha mayadet a baey a impadyag nan Poon Herodes.

24

Hiyay Pangidalom lan Jujudio kanan Pablo

¹ Pangalabah nin limay mangaamot, hiyay Ananias a pinakapoon a padi, nakew ya ha banwan Cesarea lamo na hilay nangaanon tutoan Jujudio a mānungkolan boy maghan abogado a nagngalan Tertulo. Inumadap hila kanan Gobilnadol Felix. Ket inlampat lay dalom la laban kanan Pablo. ² Impadakit la yay Pablo. Ket ha kaadap la yayna, ingkana naynan Tertulo ye pangipalinaw na nin bada na laban kanan Pablo, “Anggalangen min Gobilnadol Felix, ulita manged ye panakop mo, nag-ilyadin matana ye lugal mi boy malabong ye binayo mo a ingkanged nin lugal mi. ³ Kaya-bay agya way-ihtew kayi man boy anggan makanoman, ambalayen min utang a manged a nakem kammo boy luboh ye pahalamat mi kammo. ⁴ Ahe ko labay a maaba kan tubat. Noba an-ipakihabi ko kammo a leng-en mo dayi ye matekbe a habiyen mi kammo. ⁵ Yatin tao, ket natuklahan mi a hiyabay ye ampangubayan nin kagulowan kanlan Jujudio ha kaganaan a lulugal a anlakwen na boy hiyabay ye mānguna nin pangkat lan tataon anhabtan Nazareno.* ⁶ Agya hiyay Timplo

* **24:5** *Nazareno* ket tataon taga Nazaret.

nan Apo Dioh, ket labay nan dinatan, ta inloob na hilay aliwan Judio ihtew. Kaya-bay dinakep miya. [Ket litihen miya dayi makauli ha Bibilin mi, ⁷ noba nilumateng yay Claudio Lisias. Ket pinakaaplat na yan kingwa ye Pablo kammi. ⁸ Ket hinabi na a ayaman a ampamada laban kanan Pablo, katapulan yan makew kammo.] No litihen mo yan manged yatin laki, matandaan mo a peteg ye kaganaan a bada mi laban kana,” wanan Tertulo. ⁹ Haanin, hilatew a Jjudio a kalamo nan Tertulo, pinaptegan la met a pawa peteg ye kaganaan a bada na.

Hiyay Pangatulidan nan Pablo ha Adapan nan Gobilnadol Felix

¹⁰ Haanin, hininyahan na yan Gobilnadol a maghabi ya met ye Pablo. Ket naghabi ya, a wana, “Anggalangen a Gobilnadol, tanda ko a nabuyot kaynan uhgado kananyatin lugal. Kaya-bay angkaaliket akon mangikatulidan nin hadili ko ha adapan mo. ¹¹ Homain po labinluway mangaamot ye nalabah paibat ha nilumateng ako ha banwan Jerusalem ta-omen manggalang. Ket mapaptegan mon peteg yain no pakatepeten mo. ¹² Hilatin Jjudio, makanoman ahe lako bega nakit a nakingatngat ha agya ayaman ha Timplo nan Apo Dioh boy ahe lako bega nakit a nangigaygay nin tatao ta-omen manggulo ha pāytiponan min Jjudio o ha agya way-ihtew man a lulugal nin banwan Jerusalem. ¹³ Hilatin tatao, homain hilan mapaptegan kammo ha bada la laban kangko. ¹⁴ Noba antanggapen

ko a anggalangen ko yay Apo Dioh lan nangaunan tutoa mi. Anggalangen koya makauli ha panumbong ko ha in-adal nan Apo Jesus. Noba ha pamilew la, aliwan huhto yatew. Noba ampamtegan ko met ye kaganaan a anti ha Bibilin a impahulat kanan Moises boy hiyay kaganaan a impahulat nan Apo Dioh hatew kanlan popodopita na. ¹⁵ Anhigudowen ko kanan Apo Dioh a bi-ayen na hilan uman ye nangamatey, mangatoynong man o mangaloke. Ket wanabay met ateed ye anhigudowen lan hilatin Jujudio. ¹⁶ Kaya-bay ampaghehpetan ko a lanang a malinih ye kanakman ko ha pamilew nan Apo Dioh boy kanlan tatao.”

¹⁷ “Pangalabah nin anoy taon a ahe ako ha banwan Jerusalem, ket nag-udong ako ihtew taomen ako mangiatel nin haglap kanlan mangaidap a kapadiho kon Jujudio boy taomen ako met mangihagpa kanan Apo Dioh. ¹⁸ Ha nayadi koynan dinyag ye kaugalian min panlinih boy ha ampanghagpa akoyna, kananyatew lako natalngan nin nangaanon Jujudio ha Timplo. Ket kananyatew, nangaanon bengat ye tatao ihtew boy homain kagulowan. ¹⁹ Noba hilay Jujudion taga Asia a nakakit kangko, hilabay dayi ye anti ihti a mangidalom kangko, no main hilan nakit a malyadi lan ibada laban kangko. ²⁰ Noba ulita ahe hila, hilatin tataon anti ihti ye maghabi no hinyay nadyag kon kahalanan a nakit la ha in-adap lako ha Panuhgaan lan Jujudio. ²¹ Ta homain akon kanayon a hinabi ha adapan la no aliwan yay impangha ko a wanae, ‘An-idalom yoko haanin a mangaamot ulita anhigudowen ko

a mabi-ay hilan uman ye nangamatey,' " wanan Pablo.

²² Haanin, malabong ye tinanda nan Gobilnadol Felix tungkol ha in-aadal nan Apo Jesus. Kaya-bay in-itgen na po ye panlitih. Ket hinabi na, "Uhgaan ko lano yatin dalam no lumateng yaynay Claudio Lisias." ²³ Pangayadi, imbilin nan Gobilnadol Felix ha kapitan nin huhundaloh, "Bantayan yo yay Pablo. Noba ahe yoya an-igpitan a tubat. Paolayan yo hilay gagayyem na a kumewah boy managlap kana."

Hiyay Pablo ha adapan nan Gobilnadol Felix boy kanan Drusila

²⁴ Pangayadi yatew, main yan nilakew ye Gobilnadol Felix. Pangalabah nin anoy mangaamot, nag-udong ya ha banwan Cesarea, kalamo na yay Drusila a ahawa na a maghay Judio. Haanin, hiyay Gobilnadol Felix, impadakit na yay Pablo, ta manlengge ya ha pangiadal na tungkol ha pamteg kanan Apo Jesu Cristo. ²⁵ Ket legan an-ipalinaw nan Pablo kanla ye tungkol ha katoyngan boy pamenben nin hadili boy hiyay tungkol ha panuhga na lanon Apo Dioh, nalimowan yay Gobilnadol Felix. Ket hinabi na kanan Pablo, "Huhtoyna! No main akon panaon lano, ket ipadakit katan uman." ²⁶ Maheheg na yan an-ipadakit a pagkatongtong Gobilnadol Felix ye Pablo, ta anhigudowen na a bahokhokan na yan Pablo nin pilak.

²⁷ Hiyay Gobilnadol Felix, pinaolayan na yay Pablo ha pidihowan, ta labay na hilan mapaaliket ye Jujudio. Pangalabah nin luway taon,

nahagiliyan yay Felix bilang Gobilnadol. Ket hiyay naihagili kana, hiyay Porcio Festo.

25

Hiyay Pangawok nan Pablo a hiyay Emperador Cesar ye Manlitih kana

¹ Haanin, hiyay Festo a bayon gobilnadol, nilumateng ya ha plobinhiyan Judea ha banwan Cesarea. Pangalabah nin tatloy mangaamot, nakew ya ha banwan Jerusalem. ²⁻³ Ha niabot ya ihtew, hilay mānguna a papadi boy hilay māngunan Jujudio, nakikit hila kana. Ket hinabi lay bada la laban kanan Pablo. Pangayadi, inawok la kanan Gobilnadol, a wanla, “Apo, no malyadi dayi, ipaudong mo yay Pablo ha pidihowan ihti ha banwan Jerusalem.” Hinabi la yatew, ta labay la yan iapa a pateyen ha dān.

⁴ Noba nakibat yay Gobilnadol Festo kanla, “Hiyay Pablo, anti ya po ha pidihowan ha banwan Cesarea boy mag-udong akon tampol ihtew. ⁵ Kaya-bay ipakilakew yo hilayna ingat kangko ye mānungkolan yo. Ket ihtew laya idalom kangko no main yan nadyag a maloke.”

⁶ Haanin, hiyay Gobilnadol Festo, ket kinumonin ya po ha banwan Jerusalem nin mangawalo o mapo a mangaamot bayo yan nagudong ha banwan Cesarea. Ket ha kabekahan, nikno yayna ha pamiknoan nin mānuhga haka na yan impadakit ye Pablo. ⁷ Ha nilu-moob yaynay Pablo, pinalibotan la yan Jujudion mānungkolan a nangibat ha banwan Jerusalem.

Malabong ye mangabyat a imbada la laban kana. Noba ahe la met napaptegan.

⁸ Haanin, hiyay Pablo, ket nangatulidan ya, “Homain akon dinyag a kahalanan laban ha Bibilin min Jujudio o ha Timplo o laban kanan Emperador Cesar.”

⁹ Noba ulita labay nan Gobilnadol Festo a maaliket hilay Jujudio, ket tinepet na yay Pablo, “Labay mo nayi ye makew ha banwan Jerusalem, ta ihtewbay kataynan litihen?”

¹⁰ Nakibat yay Pablo, “Anti koyna ihtin ampi-deng ha Panuhgaan nan Emperador Cesar. Ket katapulan a ihtibay akoynan malitih. Homain akon dinyag a kahalanan kanlan kapadiho kon Jujudio. Kamatandaan moynabay met yain.

¹¹ No main akon nilabag ha Bibilin o dinyag a malyadin pamateyan la kangko, ket tanggapen ko ye paduha ko. Noba no aliwan peteg ye an-ibada la a laban kangko, ket agya ayaman a ampanungkolan, ket homain hilan katulidan a mangigawang kangko kanlan Jujudio. Kaya-bay man-ipilit ko a hiyay Emperador Cesar ye manuhga kangko.”

¹² Haanin, hiyay Gobilnadol Festo, nakihabi ya kanlan kalalamoan na. Pangayadi, hinabi na kanan Pablo, “Ulita hinabi mo a hiyay Emperador Cesar ye manlitih kammo, ket ipaatel kata kana.”

Hiyay Gobilnadol Festo, Impalakew na yay Pablo kanan Poon Agripa

¹³ Pangalabah nin anoy mangaamot, hiyay Poon Agripa boy hiyay Bernice a katongno na,

nilumateng hila ha banwan Cesarea, ta labay la yan kewahan ye Gobilnadol Festo. ¹⁴ Legan anti hila ihtew nin anoy mangaamot, hinabi nan Gobilnadol Festo kanan Poon Agripa ye tungkol kanan Pablo, “Main maghay laki ihti ha pidihowan a nagngalan Pablo a nalakwanan nan Gobilnadol Felix. ¹⁵ Ha anti ko ha banwan Jerusalem, hilay mānguna a papadi boy hilay tutoan Jujudio a mānungkolan, nagdalom hila kangko laban kana. Inawok la kangko a paduhaan koya.”

¹⁶ “Noba hinabi ko kanla ye kaugalian lan Romano a ahe malyadin paduhaan ye agya ayaman, no ahe na hila po napagkaadap ye ampangidalom kana boy no ahe po nabyayan nin panaon a mangikatulidan nin hadili na. ¹⁷ Kaya-bay nakilakew hila kangkon mag-udong ihti ha Cesarea. Haanin, tampol ko hilan inadap. Ket ha kabekahan, nikno ako ha Panuhgaan haka koya impadakit ye Pablo. ¹⁸ Nabaan ko yan mabyat ye bada la laban kana. Noba ha napay-adap hilayna, homain hila met mabyat a bada laban kana. ¹⁹ No aliwan tungkol bengat ha pamteg lan Jujudio boy tungkol ha maghay laki a natey ana a nagngalan Jesus, noba an-ipilit nan Pablo a angkabi-ay ya. ²⁰ Ahe ko tanda no hinyay diyagen ko kananyatin dalam. Kaya-bay tinepet ko yay Pablo nin wanae, ‘Labay mo nayi ye makew ha banwan Jerusalem, ta ihtewbay katayna litihen?’ ²¹ Noba impilit nan Pablo a hiyay Emperador Cesar ye manuhga kana. Kaya-bay pinabantayan koya ha pidihowan anggan ahe ya maiatel kanan Emperador Cesar.”

²² Haanin, hinabi nan Poon Agripa kanan Gobilnadol Festo, “Labay kon mange ye habiyen nin yain a tao.”

Hinabi nan Gobilnadol Festo, “Mabekah, mange moya.”

²³ Kabekahan, hiyay Poon Agripa boy Bernice, nakabado hilan matampa boy binanhagan la hilan tigtigan a nilumoob ha Panuhgaan. Kalamo la yay Gobilnadol Festo boy hilay mānguna lan huhundaloh boy hilay ambalayen a tatao ha banwan Cesarea. Ha nakaloob hilaynan kaganaan, hiyay Gobilnadol Festo, ket impadakit na yay Pablo. ²⁴ Haanin, naghabi yay Gobilnadol Festo, “Anggalangen kon Poon Agripa boy hikawon kaganaan a anti ihti haanin, yatin taon angkakit yo, indalom laya kangkon kaganaan a Jujudion angkumonin ha banwan Jerusalem boy hilay angkumonin ihti ha banwan Cesarea. An-ipangha la a katapulan yan pateyen. ²⁵ Noba ha tinepet ko yan manged, homain akon nakit a malyadin pamateyan kana. Ket an-ipilit nan Pablo a hiyay Emperador Cesar ye manuhga kana. Ket inawo ko yan mipalakew kanan Emperador. ²⁶ Noba homain akon maihulat kanan Emperador a tungkol kana. Kaya-bay in-adap koya kanyon kaganaan, lalo ana kammo, Poon Agripa, ta-omen pangayadi tawo yan litihen, ket main akoynan maihulat kanan Emperador Cesar. ²⁷ Ta aliwan huhto a ipaatel ko yay maghay pidiho kanan Emperador Cesar, no aliwan makinang ye bada laban kana.”

26

Hiyay Pangatulidan nan Pablo ha Adapan nan Poon Agripa

¹ Haanin, hinabi nan Poon Agripa kanan Pablo, “Higi, ampalubohan katan mangikatulidan nin hadili mo.” Kaya-bay naninyah yay Pablo a maghabi yayna. ² Hinabi nan Pablo, “Anggalangen kon Poon Agripa, an-ibilang ko a minged ako, ta pinalubohan mo kon mideng ha adapan mo a mangikatulidan nin hadili ko ha kaganaan a bada lan Jujudio laban kangko. ³ Lalalo ana, ta kamatandaan mo ye kaganaan a kaugalian min Jujudio boy hilay ahe mi angkapaytalohan. Kaya-bay an-ipakiiingalo ko kammo a pag-anohan moko dayin leng-en.”

⁴ “Tanda lan Jujudio no way-omen ye pagbi-ay ko paibat po hatew ha anak ako po ha banwan Tarso a nangianakan kangko boy ha anti koyna ha banwan Jerusalem. ⁵ Kamatandaan layna hatew po a magha kon Pariseo boy mapaptegan la no labay la. Ket hilay Papariseo ye pinakaigpit kanlan Jujudio ha panupad nin bibilin mi. ⁶ Ket haanin, anti ko ihti ha Panuhgaan a angkali-tih ulita angkahigudo ko a tupaden nan Apo Diah ye pangako na kanlan nangaunan tutoa mi a bi-ayen na hilan uman ye nangamatey. ⁷ Yatin pangako met ateed ye anhigudowen lan labinluway lalahi mi. Kaya-bay mangaamot boy madeglem, anggalangen mi yay Apo Diah. Ket haanin Poon Agripa, uli met ateed kananyatew a anhigudowen ko, indalom la kon kapadiho kon Jujudio. ⁸ Ket haanin, hikawon Jujudio, taket ta

ahe yo yan pamtegan a bi-ayen na hilan uman Apo Diah ye nangamatey?”

⁹ “Agya hiko met hatew, nabaan kon katapulan kon diyagen ye kaganaan a mababa ko a kuntadaen yay Jesus a taga Nazaret. ¹⁰ Ket wanabay ye dinyag ko hatew ha Jerusalem. Makauli ha katulidan a in-ibyay la kangkon mānguna a papadi, malabong a pagtao nin Diah ye impapidiho ko. Ket ha uhgaan la hilan kamateyan, nakitupig ako met kanlan nanuhga. ¹¹ Ha balang pāytiponan lan Jujudio, ampaduhaan ko hilay mānteg nan Apo Jesus boy ampiliten ko hilan maghabi nin maloke laban kanan Apo Jesus. Ket uli ha tubat a poot ko kanla, nilakew ko hilan impaloke, agya hilay anti ha mataang a lulugal.”

¹² “Yain ye hangkan a nakew ako ha banwan Damasco a pikakaget koy hulat a ibat kanlan mānguna a papadi bilang pagkakitan a main akon katulidan a mandakep kanlan mānteg nan Apo Jesus ihtew. ¹³ Poon Agripa, legan angkumodang kayi palakew ha Damasco, ha magaynan miugto, nakakit akon ampakapulag a henag paibat ha langit a maiigit po ha henag nin mangaamot. Ket angkuminlab ye palibot mi. ¹⁴ Ket napuang kayin kaganaan boy nakange akon bihnga a ampaghabi kangko ha habin Hebreo a wanae, ‘Saulo, Saulo, taket ta an-ipaloke moko? Yain a andiyagen mo, ket hika met ateed ye angkahakitan. Ba-mo kan ampanalbeng nin nilahayan a kayo.’ ¹⁵ Ket tinepet koya, ‘Aya ka, Apo?’ Nakibat yay Apo kangko, ‘Hiko yay Jesus a an-ipaloke mo. ¹⁶ Ket haanin, mideng ka. Napakit ako kammo, ta pinili katan māghilbi

ko. Ipatanda mo kanlan kanayon ye tungkol ha pagpakit ko kammo haanin boy hilay ipakit ko po lano kammo. ¹⁷ Iligtah kata kanlan kapadiho mon Jujudio boy kanlan aliwan Judio a pangitubolan ko kammo. ¹⁸ Itubol kata kanla tamen mo hila haglapan a makabalay nin kaptegan. Boy itaang mo hila ha kalitehan nin kapalyadiyan nan Satanas. Ket ilakew mo hilayna ha kahnagan nin kapalyadiyan nan Apo Dioh. Ket makauli ha pamteg la kangko, patawaden na hilaynan Apo Dioh ha kakahalanan la boy maibilang hilayna kanlan pagtao na.' "

¹⁹ Hinabi na po Pablo, "Kaya-bay Poon Agripa, hiyay dinyag ko, hinumbong koy hinabi nan Apo Jesus ha leplep ko a ibat ha langit. ²⁰ Hiyay una kon dinyag, impatanda koya ha banwan Damasco. Pangayadi, impatanda koya met ha banwan Jerusalem boy ha kaganaan a lulugal nin plobinhiyan Judea. Wanabay met kanlan aliwan Judio. Wanae ye impatanda ko kanla, 'Paghehean yoynay kakahalanan yo boy humaley kawoyna kanan Apo Dioh. Ket ipakit yo ha didiyag yo a naghehe kawoyna.' ²¹ Ket uli ha pangipatanda ko, dinakep la kon kapadiho kon Jujudio ha anti ko ha mahlang nin Timplo. Ket pateyen la koyna dayi. ²² Noba anhaglapan na kon Apo Dioh paibat hatew angga haanin. Kaya-bay haanin, anti ko ihti a ampideng boy ampamapteg nin tungkol kana ha kaganaan a tatao, mangatagay man o mangaaypa. Ket homain akon kanayon a anhabiyen no aliwan bengat hiyay impahulat kanlan popodopita boy kanan Moises hatew a malyadi lano ²³ a hiyay

Cristo a impangako nan Apo Dioh, ket katapulan a magdiha nin pamaidap boy matey. Ket hiyabay ye unan mabi-ay uman kanlan nangamatey ta-omen na ipatanda kanlan Jujudio boy aliwan Judio ye balita a ba-mon henag a mamahnag kanla a malyadi hilan miligtah ha paduha nin kakahalanan la.”

²⁴ Legan ampaghabi ya po ye Pablo nin pangikatulidan nan hadili na, impangha nan Gobilnadol Festo, a wana, “Angkaengew kayna, Pablo! Uli ha tubat a tinanda mo, nadama anay utek mo.”

²⁵ Noba nakibat yay Pablo kana, “Anggalangen a Festo, ahe ako angkaengew. Matino ye ihip ko boy peteg ye anhabiyen ko. ²⁶ Ahe ako angkalimo a maghabi kanan Poon Agripa, ta angkahigudo kon tanda nan kaganaan yatin babagay. Ta hilatin nangalyadi ket aliwan hiklito. ²⁷ Poon Agripa, ampamtegan mo nayi ye impahabi nan Apo Dioh kanlan popodopita? Tanda ko a ampamtegan mo.”

²⁸ Hinabi nan Poon Agripa, “Nabaan mo nayi a mapadah mo kon makumbinyo a mag-ilyadin Cristiano?”

²⁹ Nakibat yay Pablo, “Mapadah man o ahe, anipakigwang ko kanan Apo Dioh a aliwan bengat hika dayi no aliwan agya hilan kaganaan a anti ihtin ampanlenge kangko haanin, ket mag-ilyadin māmtegan nan Apo Jesus a omen kangko. Noba ahe ko labay a mapidiho kawo a omen kangko.”

³⁰ Pangayadi nan naghabi ye Pablo, hiyay Poon Agripa, Bernice, boy hiyay Gobilnadol boy

hilay kanayon po a anti ihtew, nideng hilan kaganaan. ³¹ Ket ha anti hilayna ha ilwah, hinabi la ha magha boy magha, “Yatin tao, homain yan dinyag a malyadin pamateyan kana o pakaipidihowan na.”

³² Haanin, hinabi nan Poon Agripa kanan Gobilnadol Festo, “No ahe naya dayi inawok a ilakew kanan Emperador Cesar ye dalom laban kana, malyadi yayna dayin palihwayen.”

27

Hiyay Pangilakew kanan Pablo ha banwan Roma

¹ Haanin, napaykahundoan lan Gobilnadol a palakwen la kayinan magbalko ha Italia. Impabaala la yay Pablo boy kanayon po a pidiho kanan Julio a maghay kapitan nin pangkat nin huhundalon Romano a anhabtan “Batalyon nan Emperador.” ² Ihtew ha Cesarea, main balko a naibat ha banwan Adramitio a palakew ana ha pangipatanghadan nin balko ha plobinhiyan Asia. Ket nilumugan kayi kananyain a balko kalamo mi yay Aristarco a taga Tesalonica ha plobinhiyan Macedonia.

³ Kabekahan, nitanghad kayi ha banwan Sidon. Hiyay Kapitan Julio, maanoh ya kanan Pablo. Pinalubohan naya a magpahyal kanlan gagayyem na ihtew ta-omen la yan mahaglapan ha matapul na. ⁴ Paibat ha Sidon, nagpahulong kayin nagbalko, noba angkadupag kayin angin. Kaya-bay ginumilid kayi ha alipotah nin Cyprus ta-omen mi yan maliklikan ye angkadupag min

angin. ⁵ Nagdān kayi ha eteb nin plobinhiyan Cilicia boy plobinhiyan Pamfilia. Ket nitanghad kayi ha banwan Mira nin plobinhiyan Licia. ⁶ Haanin, hiyay Kapitan Julio, nakakit ya ihtew nin maghay balko a naibat ha banwan Alejandria a palakew ha Italia. Ket inlugan na kayin Julio kananyatew a balko.

⁷ Papakana ye balko a niluganan mi. Nagbuyot yan anoy mangaamot boy peteg a naidapan kayi anggan mieteb kayi ha banwan Cinido. Ket ulita angkadupag mi ye makhaw a angin, ahe kayi makapahulong ha lakwen mi. Kaya-bay hiyay dinyag mi, nakew kayin napahalimbeng ha alipoteh nin Creta. Ket nagdān kayi ha eteb nin Salmon. ⁸ Nangaling kayi noba naidapan kayi met ateed angga ha niabot kayi ha lugal a anhabtan “Manged a Pāngipatanghadan” ha haley nin banwan Lasea.

⁹ Nagbuyot kayi ihtew. Ket ulita nalabah anay Mangaamot nin Pagpaltan mangan, ket mahangil anay pagpahulong nin balko, ta mangayadet anay dawyon. Kaya-bay hinabi nan Pablo kanla, ¹⁰ “Kakatongno ko, angkatanam ko a no ipilit tawoy humulong, ket aliwan bengat balko boy kakalga ye mipaloke, agya hikitawo.” ¹¹ Noba hiyay Kapitan Julio, ahe na yan pinamtegan ye Pablo no aliwan hiyay kapitan nin balko boy hiyay nagkonin nin balko. ¹² Haanin, ulita aliwan manged a pangipatanghadan nin balko ihtew ha panaon nin lay-ep, hinabi lan kalabongan, “Magpahulong kitawo anggan maabot tawoy lugal a anhabtan Fenix ha plobinhiyan

Creta. Ihtewbay kitawoynan mamalabah nin panaon lay-ep, ta aliwan dupag angin.”

Hiyay Makhaw a Angin boy Mangayadet a Dawyon ha Dagat

¹³ Ha angkukumapey anay angin a ampan-gibat ha abagatan, hinabi lan kalalamoan mi, “Malyadi kitawoynan magpahulong.” Kaya-bay inlampat lay pāmaked nin balko. Ket nangal-ing kayi ha alipoteh nin Creta. ¹⁴ Noba ha ahe mabuyot, main dawohag a nangibat ha alipoteh nin Creta. ¹⁵ Ket uli ha dawohag, ahe yayna makapahulong ye balko a anluganan mi. Kaya-bay pinaolayan minan bengat a miluyon kayin angin. ¹⁶ Haanin, ha mahaley kayina ha makandin alipoteh a anhabtan Cauda, ket napahalimbeng kayi ihtew. Main makandin bangka a angguloyen nin balko a anluganan mi. Ket agya angkaidapan kayi, nailampat miya. ¹⁷ Ha nailampat mi yayna, maillet la yan inggawot ha balko ta-omen ya ahe mihyay. Ket haanin, uli ha limo la a mitanghad ye balko ha kalanghian nin lugal Libya, ket in-aypa laynay layag boy pinaolayan la yaynay balko a ampiluyon ha angin. ¹⁸ Nagpahulong ye makhaw a agoot. Kaya-bay ha kabekahan, dinugiyan laynan iampag ha dagat ye kakalga nin balko. ¹⁹ Ket ha dumondon a mangaamot, agya hiyay kakahangkapan nin balko, ket intatapon layna met ha dagat. ²⁰ Nangaanon mangaamot a ahe mi nakit ye hila' nin mangaamot boy bibitoen boy homain tegen ye makhaw a agoot. Kaya-bay ahe mina an-hipen a makaligtah kayi po.

²¹ Haanin, ulita anoy nan mangaamot a ahe hila bega nangan ye tatao, ket hinabi nan Pablo kanla, “Kalalamoan ko, no nanlengge kawo dayi ha hinabi ko kanyo a ahe kitawo po umalih ha alipoteh nin Creta, ahe tawo dayi nadihaan yatin kaidapan boy ahe hila dayi nangahayang ye aalganah tawo. ²² Agya wanabay man, pakhawen yoy nakem yo, ta homain man matey kantawo, no aliwan hiyay anluganan tawon balko bengat ye madama. ²³ Tanda ko yati, ta nadeblem, napakit yan ampideng ha haley ko ye maghay anghil nan Apo Dioh, a Dioh a anggalangen ko boy ampaghilbiyan. ²⁴ Hinabi na kangko, ‘Pablo, adi ka angkalimo, ta katapulan kan umadap kanan Emperador Cesar. Ket uli ha pangingalo nan Apo Dioh, iligtah na hila met ye kaganaan a kalalamoan mo ihti ha balko.’ ²⁵ Kaya-bay pakhawen yoy nakem yo, ta ampamtegan ko a diyagen nan Apo Dioh ye impahabi na kanan anghil kangko. ²⁶ Noba mipatanghad kitawo ha maghay alipoteh.”

²⁷ Pangalabah nin labin-apat a mangaamot boy madeglem min ampiluyon-luyon ha angin ha bunak nin Dagat Mediteraneo, ha magaynan bunak madeglem, natanam lan tripolanti nin balko a mahaley kayina ha gilid dagat. ²⁸ Kaya-bay hinukad la no way-omen ya po kaalale ye lanom. Ket natandaan la a tatlombo boy pitoy mitodoy kaalale na. Ha ahe nabuyot, hinukad la yayna man. Ket natandaan la a luwampo boy pitoy mitodo po ye kaalale nin lanom. ²⁹ Uli ha limo lan mipalakew ha kadapahan ye balko, ket in-ampag lay apat a pāmaked ha dapit golotan

nin balko. Ket impakigwang la a humda ana dayi. ³⁰ Ket hilay tripolanti, labay la dayin alihan ye balko. Kaya-bay in-aypa la ha lanom ye makandin bangka, ta iampag la konwadi ye pāmaked ha dapit adapan nin balko. ³¹ Noba hinabi nan Pablo kanan Kapitan Julio boy kanlan huhundaloh, “Hilatin tripolanti, no umalih hila ha balko, ket ahe kawo miligtah.” ³² Kaya-bay hiyay dinapat lan huhundaloh, pinutoh lay yubil nin makandin bangka. Ket pinaolayan la yaynan angkailuyon-luyon nin dawyon.

³³ Ha anhumda ana, hiyay Pablo, ket pinilit na hilan mangan, a wana, “Labin-apat anan mangaamot a ahe kawo nangan ha pangagad yon panungen nin agoot. ³⁴ Kaya-bay an-ipakihabi ko kanyo a mangan kawoyna ta-omen kawo kumhaw. Adi kawo angkahindak, ta homain man matey kantawo.” ³⁵ Pangahabi nan Pablo yatew, nangwa yan tinapay. Ket pinahalamatan naya kanan Apo Dioh ha adapan la. Binih-ilbih-il naya. Ket nangan ya. ³⁶ Uli ha hinabi nan Pablo, kinumhaw ye nakem la. Ket nangan hilaynan kaganaan. ³⁷ Hikayin kaganaan a anti ihtew ha bangka ket luwanggato boy pitompo boy anem. ³⁸ Ha nabho y hilayna, intapon la ha dagat ye kakalغان tidigo ta-omen ya makumpangan ye balko.

Hiyay Pagkaagwat nin Balko

³⁹ Ha mahanibhanib ana, nakatamulaw hilan gilid dagat a kalanghian. Noba ahe la tanda no hinyatew a lugal. Ket napaymamaghaan la a

ihtew laya ipatanghad ye balko. ⁴⁰ Haanin, pin-utoh lay gawot pāmaked balko, ket nilakwanan la yayna ha dagat. Linoat la met ye gawot nin pangibawit nin balko haka la intagay ye layag ha adapan nin balko ta-omen ya mailuyon nin angin a palakew ha gilid. ⁴¹ Noba nipatanghad ye balko ha maababe a pahen. Ket nitanek ya ha kalanghian. Haanin, hiyay dapit golotan, ket naagwat ha katitiplah nin mangayadet a dawyon.

⁴² Inihip lan huhundaloh a pateyen la hilay pidiho ta-omen homain makatangoy a tumakah. ⁴³ Noba hinaad na hilan Kapitan Julio, ta ahe na labay a matey yay Pablo. Ket haanin, pinataboy na hilay kaganaan a nagtanda tumangoy, ta mauna hilayna ha gilid. ⁴⁴ Ket hilay ahe nagtanda, hinabi na kanla, “Tumkip kawo tana ha tatabla o kanayon a nangalabkat a pahen nin balko.” Ket ha wanabay a dinyag mi, nitakdang kayin kaganaan ha gilid a homain natey.

28

Hiyay Pablo ha alipoteh nin Malta

¹ Ha nakatak dang boy ligtah kayina, natan- daan mi a yatew a alipoteh, ket anhabtan Malta. ² Hilay tataon angkumonin ihtew, manged ye pananggap la kammin kaganaan. Uлита panaon lay-ep boy ampangudan, namaketket hilan imod- owan mi. ³ Ket hiyay Pablo, nangwa yan kakayo a impalob na. Uli ha amot nin apoy, nilumwah ye maghay makapi. Ket tinuka boy binelbelan na yay gamet nan Pablo. ⁴ Pamakakit lan tatao

ih tew ye nakabitin a bikat ha gamet nan Pablo, ket hinabi la, “Yatin tao, peteg a māmatey yan tao, ta agya nakaligtah ya ha dagat, ket ahe na impaluboh nin dioh a anhabtan Ohtihya a mabi-ay ya.” ⁵ Noba ingkampag na yay bikat ha apoy. Ket ahe ya napano ye Pablo. ⁶ Haanin, hilay tatao, an-agaden la yan mabaya' ye Pablo o mapuang yan matey. Noba ha kabuyotan nin pangagad la, ahe ya napano ye Pablo boy ahe ya natey. Kaya-bay nauman ye ihip la tungkol kanan Pablo, a wanla, “Magha yan dioh!”

⁷ Haanin, ha haley nin lugal a an-imodowan mi, main luta ihtew a konin nan nagngalan Publio. Hiyabay ye mānguna nin yatew a alipoteh. Manged ye pananggap na kammi boy angkaaliket yan namadagoh kammi. Ket kinumonin kayi kana ha loob nin tatloy mangamot. ⁸ Kananyatew hiyay bapa nan Publio, ket ampida ya, ta angkahalot ya boy ampag-tataka' ya po. Haanin, hiyay Pablo, nilakew na yan impakigwang haka naya impalonto ye gamet na kanan ampaghakit. Ket nitaah yayna. ⁹ Uli ha nalyadi, napaylateng-lateng hilay kanayon po a ampaghakit nin yatew a alipoteh. Ket pinaitaah na hila met ateed Pablo. ¹⁰ Binyanan la kayin malabong a didigalo. Ket ha umalih kayina, binyanan la kayi po nin matapul mi ha pagbiyahi mi.

Hiyay Panlumamateng nan Pablo ha Roma

¹¹ Pangalabah nin tatloy bowan a pangumonin mi ha alipoteh nin Malta, nilumugan kayi ha maghay balko a namalabah ihtew nin panaon

lay-ep. Ket yatin balko, ibat ya ha Alejandria. Ha adapan nin balko, main kalintatao nin kambal a andiohen lan taga Alejandria. ¹² Paibat ha Malta, nagbalko kayin palakew ha banwan Siracusa. Ket tatloy mangaamot mi ihtew. ¹³ Paibat ihtew, nagpahulong kayi anggan niabot kayi ha banwan Regio. Kabekahan, main angin a angkaibat ha abagatan. Ket ha ikalwan mangaamot, niabot kayina ha banwan Puteoli. ¹⁴ Nakakit kayi ihtew nin anon kakatongno kanan Apo Jesus. Ket inawok la kayin kumonin ihtew nin pitoy mangaamot. Pangayadi, nakew kayina ha banwan Roma. ¹⁵ Ket ha nabalitaan lan kakatongno kanan Apo Jesus ha Roma a anti kayina ha dān a palakew ihtew, hinagana la kayi. Hilay kanayon kanla, ket hinagana la kayi ha lugal a anhabtan Foro de Apio.* Hilay kanayon met kanla, hinagana la kayi ha lugal a anhabtan Tres Tabernas. Hiyay Pablo, ha nakit na hilay ampamteg kanan Apo Jesus, nagpahalamat ya kanan Apo Dioh boy kinumhaw ye nakem na.

Niabot yay Pablo ha banwan Roma

¹⁶ Ha niabot kayina ha banwan Roma, hiyay Pablo, ket pinalubohan la yan mambukod ha maghay baey a bantayan nin maghay hundaloh.

¹⁷ Pangalabah nin tatloy mangaamot, hiyay Pablo, impadakit na hilay mānguna lan Jujudion anti ha Roma. Ha napaytipon hilayna, hinabi na kanla, “Kakatongno ko, agya man homain akon nadyag a laban kanlan kapadiho tawon Judio o

* **28:15** *Foro de Apio* o Palingkin Apio.

ha kaugalian lan nangaunan tutoa tawo, ket dinakep lako ha banwan Jerusalem boy inggawang lako kanlan mānungkolan a Roromano. ¹⁸ Ha nayadi la kon nilitih nin Roromano, labay la koyna dayin palihwayen, ta homain hilan nakit a dinyag kon malyadi lan pamateyan kangko. ¹⁹ Noba hilay kapadiho tawon Jujudio, ahe la labay a mapalihway ako. Kaya-bay napilit akon ihaley kanan Emperador Cesar ye dalom la kangko, agya homain akon maidiklamo a laban kanlan kapadiho tawon Jujudio. ²⁰ Kaya-bay impadakit katawo ta-omen ko mahabi kanyo, ta nakabalol akon tanikala uli ha pamteg ko ha anhigudowen lan aanak nan Israel.”

²¹ Haanin, hinabi lan Jujudio kanan Pablo, “Homain kayin natanggap a hulat tungkol kammo a naibat ha plobinhiyan Judea boy homain hila met imbalita o inhumbong kammi laban kammo. ²² Noba labay min teed mangan ye habiyen mo, ta tanda min agya way-ih tew a lugal, hilay tatao, ampaghabi hilan laban kanyon ampamteg kanan Jesus.”

²³ Haanin, intipan lay mangaamot a paytipon lan uman. Ket ha naabot anay mangaamot a intipan la, malabong ye nakew ha angkunaan nan Pablo. Ket paibat ha mahanib anggan made-glem, pinaptegan nan Pablo kanla ye tungkol ha panakop nan Apo Dioh. Impalinaw na po kanla ye tungkol kanan Apo Jesus makauli ha Bibilin a impahulat kanan Moises boy ha impahulat kanlan popodopita ta-omen na hilan makumbinyo a mamteg kanan Apo Jesus. ²⁴ Hilay kanayon kanlan anti ihtew, namteg hila ha hinabi nan

Pablo. Noba hilay kanayon, ahe hila namteg.
²⁵ Ket ulita ahe hila napaykahundo, nuli hilayna.
 Noba bayo hila inumalih, hinabi nan Pablo
 kanla, “Petegbay ye impahabi nin Ihpiton Dioh
 kanan podopitan Isaias kanlan nangaunan tutoa
 tawo a tungkol kanyo. ²⁶ Ta wanae ye impahabi
 na,

‘Makew ka kanlan hilatin tatao, ta habiyen mo
 kanla a
 agya po man manlengge hilan manlengge, ahe hila
 makataloh.

Agya po man mamilew hilan mamilew, ahe
 hila makabalay.

²⁷ Mabyang ye ō la.

Hinakeban lay talinga la
 boy in-ipleng lay mata la.

No aliwa dayin wanabay, ket makakit ye mata la,
 boy makange ye talinga la,
 ket makataloh hilayna.

Ha wanabay, mag-udong hilayna kangko,
 ket paitaahen ko hila.’ ”†

²⁸ Hinabi na po Pablo, “Labay ko po a ipatanda
 kanyo a hiyay Habi nin Dioh a tungkol ha
 kaligtahan, ket naipatanda ana kanlan aliwan
 Judio. Ket leng-en laya.” ²⁹ [Pangahabi na
 yatew, ket inumalih hilaynan ampayngangatngat
 ye kapadiho nan Jujudio.]

³⁰ Ha loob nin luway taon, hiyay Pablo, kinu-
 monin ya ihtew ha banwan Roma ha baey a an-
 abangan na. Angkaaliket yan ampananggap ha
 agya ayaman a taon ampakew kumewah kana.

³¹ Ket homain yan limo a nangipatanda kanla nin

† **28:27** Isaias 6:9-10.

tungkol ha panakop nan Apo Diah boy tungkol
kanan Apo Jesu Cristo boy homain ampakahaad
kana.

Ayta Abellen

Ayta, Abellen: Ayta Abellen (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ayta, Abellen

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

05a1bfd1-4534-5761-ade7-123a56da354c